

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fönnakadást ne szenvedjen.

Habsburgok, mint meczenások.

Budapest, július 8.

Ki mit szólna ahhoz, hogyha halálán, hogy egy vízbefuló embernek, aki már-már elmerült a hullámok között, ilyen ajánlatot tett a másik, aki szárazon állt:

— Tisztelt uram! Kegyeskedjék megengedni, hogy kimentsem önt a biztos halálból! Ennek fejében hajlandó vagyok elvállalni az ön összes adósságait, hajlandó vagyok holtig eltartani önt, az apját, az anyját, a gyermekeit s ezenfelül még azonnal kifizetek önnek ennyi meg ennyi temérdek forintokat!

Mindenki azt szólná ehhez, hogy valóban bolond ember az, aki a jótéteményét ekkora balekséggel tetézi. Nehogy azonban azt képzelje valaki, hogy ekkora hihetetlen esetek nem szoktak előfordulni a földkereken, ajánljuk kinek-kinek figyelmébe a Népszínház bérletűgyét, mely jelenleg ekképen áll:

A derék jó Mader Rezső teljesen belebukott abba a vállalkozásba, hogy a Vidor Pál halála után elárvult Népszínházból ugynevezett műintézetet és jól prosperáló vállalatot csináljon. A derék jó Mader Rezső ugyanis kiváló muzsikusként, ismer minden kottajegyet úgy

a violin-, mint a basszuskulcs szerint, tisztában van a kontrapunkt rejtelmével, de fogalma sincsen arról, hogy mi az az üzlet s hogyan kell egy kettős könyvet vezetni. A derék jó Mader Rezsőnek emellett a vállalkozó kedvén kívül nem volt semmi pénze, s így az üzlet, már azon a napon, amikor annak a vezetését átvette, lassu sorvadásba esett. A következő halódást az sem tudta föltartani, hogy Mader Rezső maga mellé vette társul Bálint Dezsőt, akinek volt némi pénze és némi fogalma arról, hogy mi az üzlet? Mert a rengeteg színház nagy pénzéhségével szemben a Bálint Dezső csekélyke tőkéje is kicsinek bizonyult, a Bálint Dezső üzleti tudásáról pedig kiderült, hogy az, ha elégséges volt is ahhoz, hogy egy apró bankfiunak tűrhető pozíciót szerezzen s alkalmas volna ahhoz, hogy egy szatócsboltot fölvirágoztasson, egy műintézet kényes igényeihez mérve alig elegendő. Bálint Dezső ezenkívül attól kezdve, hogy nagyságos társigazgató lett, megszüdült a kulisszavilág levegőjébe; az üzletből megelégedett annyival, hogy leegyszerűsítette az utolsó kulisszatulogatóig, akinek lehetett, lenyuzta a bőrét, de ezenkívül úgy kezdett viselkedni, mint egy valódi színházigazgató. Ahelyett, hogy prokurista multjára méltón beérte volna a könyvek vezetésével, magának sajátította ki az egész művészi igazgatást, művészi igazgatás alatt főleg azt értvén, hogy a színházi öltözők legintimebb titkait személyesen ellenőrizze. Ilyenformán a Népszínháznak volt egy kalmár direktora, aki a művészetet igazgatta, volt egy művész direktora, aki semmit sem igazgatott s maga a színház két direktorral az élén egyáltalában nem igazgatva szépen tönkrement. A nagy multu palota a Kerepesi-ut és a körút sarkán immár hónapok óta úgy állt, mint egy rozoga hajóroncs, amit többszörösen fenébe löttek s ami napról-napra várja az elcsúlyedést.

S ekkor jött a csoda. Egyszerre előállt a magyar kultuskormány s ezt az ajánlatot intézte a sülyedő roncsra fajveszélő Mader és Bálint urakhoz:

— Tisztelt uraim! Kegyeskedjenek megengedni, hogy kimentsem önöket a biztos pusztulásból s átvegyem önöktől a Népszínház bérletét. Ennek fejében hajlandó vagyok a következőkre: Először háromszázhatvan ezer koronát ajándékozok önöknek ama befektetések címén, amelyek ennek a felét sem érik. Másodszor: háromszáznegyven ezer koronát ajándékozok önöknek a személyzet kárpótlására, tekintet nélkül arra, hogy Bálint ur a maga üzleti szénialitásával ezt a kárpótlást immár sokkal jutányosabban elintézte. Harmadszor: a tiz hosszú esztendőn keresztül fizetek önöknek fejenként és évenként tizenötezer koronát, ami nem sok, hiszen legfeljebb ötödrésze annak, amit önök az elmúlt év alatt a színházra deficizt címén ráfizettek. Negyedszer: Bálint urnak egészen ingyen meghagyom a cukrászda és a ruhatár bérletét, ami szintén jelen-

Mire megjött az ősz...

Írta: Ágh Endre.

(Utánnovomás illos.)

A faluban telvirágos volt minden ákáczi. Munkája után egy ilyen virágos fa alatt üldögélt Keresztes Klára, valami kézimunkán szorgoskodott, miközben elnézte az öreg Borbálát, aki ott tipegett körülötte, rendezgetvén a virágoságyakat.

— Ma megint sokat dolgozik, Borbála néni, — szólt az asszonyhoz.

— Nem baj, kedves kisasszonykám, én megszoktam, de hogy maga nem pihen soha...? Egész nap az irodában a sok levéllel, pénzzel bajlódni, írni, számolni, elvégezni a postát, bizony nem csekélység. És alig teszi le a tollat, máris varrogat, himez.

— Mint más szegény, akinek senkije sincs. De meg sürgős is a munka, ma-holnap itt az ősz és akkorra készen kell lenni.

— Igaz, őszre mondta a László urfi.

— És ő megtartja a szavát...

Az öreg asszony ujra munkához látott, úgy kérdezte:

— Csakugyan őt választotta a kisasszonykám?

— Hát vajjon kit választottam volna?

— Csakl kérdelem, mert teszem fel itt a fiatal jegyző ur, vagy akár a nagyasszony fia. Amaz derék, szép ember, ez meg gazdag, nagy udvarháza van,

— Igaz, — válaszolt Keresztes Klára, — de már csak annál maradok, akit szeretek.

— Pedig ő már talán el is feledte a kisasszonyt, régen volt idehaza.

— Vasárnapra ígérte hazaiövetelét. Várni fogjuk ugy-e, Borbála néni? Feldiszitük a lázat, akkorra kiviritanak a rózsák is. Óh Istenem, milyen jó lesz!

Tapsolt örömben, úgy nézte őt Borbála néni és a leánnyal örült ő is. Azután eltiptegett, hozta a friss öntözővizet, úgy szorgoskodott.

A kis falura ráborult az este.

Az alkonyati szellő az egész völgyet elárasztotta az ákáczi virág illatával; lekapott egy-egy fehér virágot a fáról és rászórta a kertre, a virágokra és a Keresztes Klára fekete hajára. Mintha ábrándozásából akarta volna felébreszteni...

Másnap abbamaradt a himzés, a varrás, közelgett a vasárnap s a leány versenyt csinósította a kis postaépületet Borbálával.

Az átellenes házból egy öreg anyóka nézte Keresztes Klárát s ő is a fiára gondolt. Tudta, hogy őt várják odaát, a fiát, aki nemsokára végleg hazajön. Hogyne jönne, őszre el kell foglalnia az öreg tanító helyét s idehaza boldogság, az édesanyja s egy bogárszemű szerelmes leány várja. Hogyne jönne haza?

Azon a vasárnapon a reggeli harangzó már ébren találta Keresztes Klárát. S még hivo-gatta kertjében párját a sárgarigót, a leány máris felkerekedett, hogy elmegy Bán László elébe.

A mezei úton, az ákáczi fasorban templombanők köszöntgették, de ő nem ügyelt

reájuk, az út szélén járva, le-lehailt egy-egy vadvirág után, leszakította s úgy kötötte csokorba a pipaacsot, a kék buzavirágot. Azután elnézett arra, amerről Lászlónak jönnie kellett. Már a vonat megérkezett, el is indult az állomásról s mégsem látta őt jönni, de ő még mindig tovább ment és várt.

Várt még akkor is, amikor a templom népe már hazafelé igyekezett. S akkor visszafelé fordította utját ő is és sirva látta őt hazatérni Borbála néni.

— Nem jött meg? — kérdezte az öreg asszony.

— Nem, — felelte Klára és hosszasan sir-dogált.

Amikor megjött a posta, lázasan bontotta fel a leveleket s a László levélét.

— Bocsásson meg, hogy nem mehettem, — írta, — annyit sem keresek, amiből megélhetnék, hogy telne még utra, utazásra is. De ne csüggedjen, a régi hűséges szerelmese vagyok én még mindig s majd meglátja, hogy milyen boldogok leszünk. Csak várjon, szeressen tovább, hiszen maholnap megjön az ősz, amikor amit ígértem, beválthatom.

Erre egy kevéssé megnyugodott Klára.

— Szegény, — mondotta magában, — meny-nyit nélkülözhet és nincs, aki segítsen rajta. De majd segíték én.

És másnap elküldötte minden megtakarított pénzt Bán Lászlónak.

Hálálkodó levél volt erre a felelet és biztatás és ígéret, hogy csak legyen türelemmel, megjön a boldogság, mert meg fog jönni az ősz is.

tékeny polgári haszonnal jár. Ötödször, hogy a főváros is jól járjon az üzleten, az évi negyvenezer korona bért fölelem hatvanezer koronára s ezen kívül még tízezer koronát fizetek neki azoknak a díszleteknek a megváltása czimén, amelyek eddig a népszínházi alap tulajdonába mentek át.

Olvasván ennek a nagylelkű ajánlatnak a pontozatait, az ember esze megáll és csodálkozva kérdezi önmagától, mely nagy oka lehetett a kultuskormányoknak arra, hogy Mader és Bálint urakat közvetlenül az előtt, hogy a csőd majd elnyelte őket, ennyire felsegitse? Mert nagy ok nélkül másfél milliárdos budgettel dolgozó kormányok sem szoktak ennyire nagylelkűek lenni. A két érdekelt személyiség közül Bálint Dezső nem lehetett a nagy ok, hiszen ez csak egy szegény zsidóka, akinek volt egy krajczárja, abból csinált egy forintot az egy forintból azután csinált százat s ezt a sok pénzt majd belevesztette egy üzletbe, amelyikben legalább jól szórakozott. Akkor tehát Mader? Ime, egy becsületes, szelid tekintetű, flegmatikus ember, husos ajkain állandó gyermeteg mosolylyal. Látszólag minden akcióra képtelen, légynek nem vétő ember, milyen varázserője lehet, hogyha egy ország miniszterének a döntő elhatározásában mégis ő szerepel, mint nagy ok?

Talán némi magyarázatul szolgálhat, hogy ha megírjuk azt, hogy Mader Rezső, mielőtt az Opera igazgatója lett, a bécsi udvari opera balett-korrepetitora volt s még ebből az időből az udvar kiváló jóakarataival dicsekedhetik. Talán sajtóságos, de így van: ez iránt a szelid tekintetű, gyermeteg mosolyu ember iránt előkelő főherczegek annyi jóindulatot és rokonérzést tanusítottak, ami szinte példátlanul látszik közönséges polgári szülöttek élettörténetében. Miért éppen ő rá, az örök rejtély marad, de így van: Mader Rezsőre, a balett-karfejedelmére változatlan melegséggel su-

gárzott az udvari kegy, sőt, aki a szépség birodalmában trónolt, bizalmukkal, intim összeköttetésekkel tisztelték meg azok a fenséges urak, akik más szélesebb körű országok fölött való trónolásra hivatják.

Ez a bizalom hívta meg Mader Rezsőt zongoramesterül egyhémely főherczeg urak házába. S hogy ennek a bizalomnak nagy szerepe volt abban is, hogy Mader Rezső zongoramesterből a magyar királyi Operaház igazgatója lehet, ki vonhatja kétségbe, aki tudja, hogy minden fajta talentum mennyivel előnyösebb színben tűnik fel e fajta kegyek sugárzó megvilágításában?

Már most az a kérdés, hogy ez a magas kegy mennyi szerepet játszott abban a nagylelkű ajánlatban, amelyekkel ő felsége kormányának kultuszminisztere Mader Rezsőt és társát megtisztelte? Ez rejtély előttünk, prófán szemek előtt, akik nem ismerjük a főherczegi budoárok és a miniszteri hivatalos szobák közt összeköttetést csináló titkos utakat. De ez a kisebb rejtély mégis alkalmas annak a nagyobb rejtélynek megmagyarázására, hogy miért kötötte meg a kultuskormány Maderrel a nagylelkű üzletet?

Egy szerény megjegyzésünk mégis volna az esethez. Hogyha odafön a fenséges urak ennyi jóakaratot éreznek Mader Rezső iránt és még mindig magukhoz tartozónak érzik a bécsi balettkar egykori mesterét, miért nem meczenáskodnak a saját kasszájukból? Elvégre mégis csak visszás dolog, hogy a főherczeg urak nyájas előszeretetének a magyar kultuszárcaiból adjuk meg az árát.

Budapest, július 8.

A miniszterelnök Bécsben. Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt dánosi birtokáról Bécsbe érkezett. Egyenesen a magyar palotába hajtatott, majd a pénzügyminisztériumba ment és hosszasan tanácskozott Korytowski pénz-

ügyminiszterrel a szeszadójavaslatról. E konferencia után a magyar miniszterelnök a külügyminisztériumba látogatott el, ahol már várta báró Aehrenthal külügyminiszter, aki a Semmeringről ma reggel bejött Bécsbe. A magyar miniszterelnök külpolitikai kérdésekről és a delegációnak öszre való egybehívásáról tárgyalt a külügyminiszterrel. Később Wekerle miniszterelnök a képviselőházban felkérte báró Beck miniszterelnököt, körülbelül egy óra hosszat tanácskozott vele a szeszadójavaslatról, majd ismét visszatért a magyar palotába és Vertesy miniszteri tanácsossal konferált. Délután három órakor Wekerle miniszterelnök visszautazott Dánosra.

Szerényi államtitkár Kossuthnál. Szerényi József v. b. t. t. államtitkár szombaton Karlsbadba utazik, hogy Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszternek jelentést tegyen a minisztérium ügyeiről. Karlsbadi hírek szerint Kossuth Ferencz néhány nap óta gyöngékedik.

Karlsbadból jelenti tudósítónk: A kútnál ma az a hír terjedt el, hogy Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter, aki három hét óta idők itt, megbetegedett. Dr. Albor, Kossuth kezelőorvosa, a Neue Freie Presse tudósítójának a következőket mondotta a kereskedelmi miniszter állapotáról:

— Kossuth teljesen megszabadult gyomorbántalmaitól, amelyek miatt Karlsbadba jött, ellenben erősen meghült s izületeiben kínzó fájdalmakat érez, ezért kénytelen ágyban maradni. Ot nap óta fekszik a miniszter, de állapota egyáltalán nem ad okot aggodalomra. Mielőtt meghült, kitünően érezte magát. Remélhető, hogy hamarosan helyre fog állani. Azt nem tudom megmondani, hogy a meghülés miatt a miniszter mennyi idővel lesz kénytelen karlsbadi tartózkodását meghosszabbítani.

Új szerb pártalakulás. A magyarországi szerbek között tudvalevőleg új párt alakítására irányuló mozgalom indult meg. Ebben az ügyben ma Törökbecsén értekezlet volt, amelyen Davidovics Bogdán törökbecsei ügyvéd elnököl. A Bácskából és Torontálmegyéből mintegy 40 kiküldött volt jelen. Az értekezlet, mely egész napon át tartott, az új párt programját állapította meg.

Küldöttség Szerényi József államtitkárnál. Győről jelentik, hogy onnan e hét folyamán Szabó István országgyűlési képviselő vezetésével küldöttség jön a fővárosba Szerényi József államtitkárhoz. A küldöttség a tervezett Győr- és Komárom-vidéki helyi-hajózási egyesület céljaira kér segínyt a kormánytól.

Amint már közeledett is. De amint elmúlt a tavasz és mulófélben volt a nyár, úgy elment a Keresztes Klára jókedve is. Azok a panaszkodó levelek, a nagyvárosi nyomor s e nyomorban nélkülözések közt élő szerető levelei mély nyomokat hagytak a fiatal leány lelkében. Szeretett volna segíteni Lászlón, segített is, de az nem elégedett meg a többszöri segítséggel sem, újra és újra küldte panaszszal teljes leveleit. És azoknak mindig volt foganatjuk. Keresztes Klára szívesen küldött Lászlónak pénzt, de mintha minden küldeménye után idegesebb, szomorubb lett volna. Bántotta valami. Ő tőle nyilhattak a kertben a virágok, hívogathatta páriát a sárgarigó, rá sem ügyelt, pedig valamikor be szerette a virágot is, a madárdalt is.

Egy nap megszólította az öreg Borbála néni.

— Mit busul, kisasszonykám? ne legyen olyan gondolkodó, mi bántia?

De a leány kitérően válaszolt.

— Nem busulok én, Borbála néni, csak olyan vagyok, tudja Isten mi bánt?

— Pedig már nincs messze, maholnap itt az ősz. Istenem, milyen boldogság is lesz az, hogy nem lehet annak örvideni.

Igy vigasztalta az öreg asszony a leányt, de hiába, az nem nyugodott meg.

És amitől úgy félt, a szegénytől, a gyalá-

különbö meg sem menekült volna a legnagyobb szegénytől.

Igy is éjszakának idején jött el a faluból. Eljött és itt találta magát ebben a nagy emberforgatagban, a fővárosban, az idegenben. Mit tehetett volna egyebet, egyenesen Lászlóhoz ment. Letett minden szegényről, nem törődött már semmivel, bátran ment be abba a házba, ahol Bán László lakott.

Elegánsan butorozott garzon lakásban találta magát.

A férfi nagyot nézett, ámulva kérdezte a leánytól:

— Hát maga hogy került ide?

— Amint látja, egyedül. — felelt Klára. — El kellett jönnöm, ott kellett hagynom a postát, a falut. Hiányzott az a kis pénzem, amit magának küldtem, megieptek és ráírték, mert az hivatalos pénz volt. Még jó, hogy találtam egy embert a faluban, aki azután kisegített, különben a börtönbe kerültem volna. A fiatal jegyző volt olyan jó...

— És most mit csinál, mihez kezd?

Keresztes Klárával forogni kezdett a szoba, egy székbe fogózott, különben elesett volna.

— László! és maga kérdezi ezt? Nem emlékszik arra, hogy mit ígért?

— Emlékszem rá. Meg is tartottam volna szavamot, de így? Mit szólna a világ, ha egy olyan leányt tennék hitvesemmé, aki annyira megelégedett magáról s aki nem átal egy idegen embertől pénzt kérni...

Keresztes Klára könyes szeméit törülgette. — Bizonyára nem ingyen kaptam, — folytatta Bán.

A leány felállt a székről és menni készült.

— Akkor itt nincs már semmi keresni valóm, az Isten áldja meg.

Bán László lelkében rettenetes vihar vonult keresztül.

— Mit fog csinálni, Klára? — kérdezte.

— Amit más olyan leány csinál, aki mindenét elvesztette.

— Visszaadom azt a pénzt, amit magától kaptam, ezzel élhet egy ideig.

De a leány nem fogadta el.

— Nem kell, nem azért adtam.

— Klára! — kiáltott Bán, — még daczol is velem?

— Nem fogadom el, — folytatta nyugodtan a leány, — maradjon magánál emlékeztetőül annak, hogy milyen nyomorult volt.

Ezzel megfordult és elment. Ki a nagy emberforgatagba, a város zajába, ahol olyan törekény a szép leány élete.

Mi, akik ismertük, aggódva néztünk sorsa elébe. Feltettük, azért vettük rá arra, hogy írjon annak a fiatal jegyzőnek, aki olyan jó volt hozzá, aki szerette s boldog lenne vele.

És Kerekes Klára irt is.

Azt írta, hogy meg akarja hálálni azt a nagy jószágot és hogyha azért elég lesz az ő élete, oda adja és szívesen megosztja egy olyan jó emberével.

A fiatal jegyző, akit időközben egy gazdag község választott jegyzőjévé, boldogan sietett Keresztes Klárához és vitte abba a kis fészékbe, az új jegyzői lakba, amelynek ablakai alatt éppen másodszer virágoztak az akácziák.

A s...
teken k...
és törv...
kozott...
már a...
hetedik...
módosít...
dása kö...
mentesít...
A B...
kező:

A...
sága ma...
közigazg...
tartott...
érvényér...
járás mó...
vényjáva...
nyáns...
jelentek...
ling K...
Béla föld...
tagjai kö...
Csatho...
báró Fo...
Széchi...
Levich...
gok.

Az...
ráskodás...
nak meg...
Rudnyán...
Wlassics...
lása utá...

A...
Csathó...
vényjáva...
zössy ál...
Köv...
vényjáva...
máslét...
zsef kim...
azt a k...
köröknél...
volt-e m...
ban ahh...
ket meg...
Gün...
hogy a...
zölve v...

Ber...
tartással...
tányolia...
általános...
tási eljá...
tarthatat...
Csat...
egyes ir...
kat, am...
ben vez...

Gün...
hogy öt...
litikai...
lőség el...
nem áll...
és nem...
azt az...
rendtart...
hát ezt...
végrehaj...
sek mu...
megszin...

Wla...
javaslat...
kásos m...
szeti ja...
szempon...
helyes s...
bálynak...
javaslat...
fog. M...
dokokat...
Ezzo...
sugban...
A ré...
kációk...
emelked...

Rák...
nek fog...
és fölsz...
nek k...
laszt ad...
A n...
Gyula el...

A végrehajtási novella módosítása

— A főrendiház bizottságaiból. —

Budapest, július 8.

A sokat hányatott végrehajtási novella pénteken kerül a főrendiház elé, amelynek közjogi és törvénykezési bizottsága ma délelőtt foglalkozott ezzel a törvényjavaslattal. A főrendek már a bizottságban visszaválasztatták a hirhedt hetedik szakaszt, amely a Nagy György-féle módosításnak a képviselőház által történt elfogadása következtében a nyugdíjakat egyáltalában mentesítette a végrehajtás alól.

A bizottsági ülésről tudósításunk a következő:

A főrendiház közjogi és törvénykezési bizottsága ma délelőtt tíz órakor Wlassics Gyula, a közigazgatási bíróság elnökének elnöklésével ülést tartott, amelynek napirendjére a kuriai bíraskodás érvényének meghosszabbításáról, a végrehajtási eljárás módosításáról és a birtokrendezésről szóló törvényjavaslatok voltak kitűzve. Előadó báró Rudnyánszky József volt. A kormány részéről megjelentek: Günther Antal igazságügyminiszter, Imling Konrád igazságügyi államtitkár, Mezőssy Béla földmívelésügyi államtitkár, továbbá a bizottság tagjai közül: Bernáth Géza, a Kuria másodelnöke, Csathó Ferencz, a budapesti ítélőtábla elnöke, báró Forster Gyula, gróf Degenfeld Pál, gróf Széchényi László, Rákosi Jenő, gróf Keglevich Gábor és gróf Vay Ádám bizottsági tagok.

Az országgyűlési képviselőtársaságon való bíraskodásról szóló 1899. XV. törvényzikk hatályának meghosszabbítására vonatkozó törvényjavaslatot Rudnyánszky József előadó ismertetése alapján, Wlassics Gyula elnök és Bernáth Géza hozzászólása után általánosságban és részleteiben elfogadták.

A birtokrendezésről szóló törvényjavaslatot Csathó Ferencz és Wlassics Gyula szólottak. A törvényjavaslatot Günther igazságügyminiszter és Mezőssy államtitkár felvilágosításai után elfogadta.

Következett a végrehajtási eljárásról szóló törvényjavaslat tárgyalása, amelylyel a bizottság mintamásfél órán át foglalkozott. Báró Rudnyánszky József kimerítő előadói beszéde után Wlassics Gyula azt a kérdést intézte a miniszterhez, hogy a szaköröknek és köztük a legfelsőbb bíróságoknak is volt-e módjuk a törvényjavaslat előkészítő stádiumában ahhoz hozzászólni és arra nézve megjegyzéseiket megtenni.

Günther Antal igazságügyminiszter megjegyezte, hogy a javaslat az összes érdekelt szakkörökkel közölte volt és azok foglalkoztak is vele.

Bernáth Géza a végrehajtási eljárást a perrendtartással juttatná szerette volna szabályozni. Méltányolja a javaslat szociálpolitikai jelentőségét, de általánosságban megjegyzi, hogy főként a végrehajtási eljárás olcsóbbá tételére kell törekedni, mert ma tarthatatlanul drága.

Csathó Ferencznek aggályai vannak a javaslat egyes intézkedéseire nézve, de méltányolja az okokat, amelyek a minisztert a javaslat beterjesztésében vezették, mégis elfogadja.

Günther Antal igazságügyminiszter kijelentette, hogy őt a javaslat benyújtásánál fontos szociálpolitikai és jogi okok vezették. A javaslatban az egyenlőség elvének akart érvényt szerezni. Egyáltalában nem áll, hogy a javaslat csak az adósok kedvezne és nem volna tekintettel a hitelező érdekeire. Ami azt az óhajt illeti, hogy a végrehajtási eljárást a perrendtartással juttatná szerette volna szabályozni, hát ezt maga is jobban szerette volna, azonban a végrehajtások körül olyan súlyos bajok és visszaélések mutatkoztak, hogy azok szanálásával, illetve megszüntetésével tovább nem várhatott. (Helyeslés.)

Wlassics Gyula elnök általánosságban szólván a javaslatról, kijelentette, hogy nem követi azt a szokásos megkülönböztetést, amely szerint ilyen természetű javaslatnál sokan a szociálpolitikai és jogi szempontokat szembe állítják; szerinte, ha valami helyes szociálpolitikai szempontból, akkor a jogszabálynak ahhoz kell alkalmazkodnia. Nézete szerint a javaslat folytán a személyes hitelképesség emelkedni fog. Méltányolja a javaslat beterjesztésére vezető indokokat, azt elfogadja.

Ezzel a bizottság a törvényjavaslatot általánosságban elfogadta.

A részletes tárgyalás során Bernáth Géza komplikációk elkerülése végett a javaslat törvényerőre emelkedése esetén a rögtönös életbeléptetést kívánja.

Rákosi Jenő és Forster Gyula báró a művészeknek foglalkozásuk folytatásához szükséges eszközök és felszerelések lefoglalhatatlansága érdekében tesznek kérdést, mire Günther miniszter megnyugtató választ adott.

A nyugdíjakról intézkedő 7. szakasznál Wlassics Gyula elnök fölhívta a miniszter figyelmét a jelenlegi

nyugdíjtörvénynek számos tarthatatlan rendelkezésére, különösen a gyermekek neveltetési járuléka tekintetében. Óhajtáná, hogy ugy, mint az államvasuti alkalmazottaknál van, a tisztviselők részére is gyermekeik neveltetésének megkönnyítése czéljából internátusok állíttassanak föl. (Helyeslés.)

Ezután báró Rudnyánszky József előadó javasolta, hogy a 7. szakasz olyképpen módosíttassék, hogy a nyugdíjasok járandóságainak lefoglalhatóságára nézve korlátot állítsanak föl és csakis az özvegyi nyugdíjak és novelláris járulékok vétessenek ki egészen a végrehajtás alól. Ennek következtében a 7-ik szakasz első bekezdésének a következő szövegezését indítványozza:

A 6. szakasz első bekezdésében felsorolt személyeknek nyugdíja, vagy kegydíja, ugyszintén a nyugalmaztatás folytán járó személyes pótdíja, valamint a lelkészek aggasztáni fizetése, legfeljebb egy harmadrész erejéig foglalható le és ez is csak úgy, hogy a végrehajtást szenvedő részére évi 1200 korona a foglalásnál is érintetlenül maradjon.

A 7-ik szakasz utolsó bekezdése pedig a következőképpen egészítették ki:

A 6. szakasz első bekezdésében felsorolt személyek özvegyeinek nyugdíja, kegydíja, végkielégítése, vagy nyugdíj megváltása, ugyszintén a nevelési járuléka (1885. XI. törvényzikk 39—44. szakaszok) egyáltalán nem foglalható le.

A bizottság az előadó által előterjesztett módosításokat Wlassics Gyula bizottsági elnök, Bernáth Géza, Csathó Ferencz, gróf Degenfeld Pál és gróf Vay Ádám felszólalása után, továbbá Günther Antal igazságügyminiszter részletes és helyesléssel fogadott fölvilágosításai alapján, változtatlanul elfogadta.

A részletes tárgyalás során még a 9., 13., 14., 19. és 27. szakaszoknál eszközöltettek lényegtelen stíláris módosítások, mire a bizottság részleteiben is tárgyalta és elfogadta a törvényjavaslatot.

Ezzel az ülés véget ért.

Budapest, július 8.

A horvát bán Flumében. Fiuméből jelentik, hogy báró Rauch Pál horvát bán tegnap délután automobilon odaérkezett Ehrenhöfer miniszteri tanácsos, Nachvaszky zágrábi pénzügyigazgató és Sztaniszlavjevics műszaki tanácsos társaságában. A bán még a délután folyamán a fiumei pénzügyigazgatóság „László” nevű gőzösére szállt és Zenggebe utazott, hogy az utvám megszüntetéséről szóló rendeletet a lakosságnak kihirdesse. A rendelet a horvát partvidéken igen kedvező benyomást keltett, mert a nagy szegénységben élő nép nagyrésze fuvarozással foglalkozik.

Változás a jegybank kormányzói állásában. Prágából jelentik, hogy a „Prager Tagblatt” szerint osztrák parlamenti körökben az a hír van elterjedve, hogy Korytowski lovag pénzügyminiszter legközelebb megváltik állásától. Ha a hír igaznak bizonyul, azt hiszik, hogy őszig Gruber lovag osztályfőnök veszi át ideiglenesen a pénzügyminisztérium ügyeinek vezetését. Korytowski utódjául az Osztrák-Magyar Bank kormányzóját, lovag Bilinskiit emlegetik s ebben az esetben a bank kormányzását egy magyar szakemberre bizzák.

Alkudozás a horvátokkal. Zagorác István horvát képviselő ma ismét cikket írt a horvátokkal folytatott állítólagos alkudozásokról. Ezzel Simonyi-Semadam Sándor néppárti képviselőt nevezi meg a tárgyalások kezdeményezőjéül és azt írja, hogy a horvát kívánságok írásba foglalásának eszméje is tőle eredt. Simonyi-Semadam Sándor egyenes felhívására írta meg Pinterovics horvát képviselő a memorandumot, amelyet Tuskan Gergely adott át neki, sőt Zagorác azt hiszi, hogy ezt a memorandumot Simonyi-Semadam átadta Wekerle miniszterelnöknek. A tárgyalások azon akadtak meg, hogy a magyar kormány az új horvát országos kormányban egy helyet a régi nemzeti pártnak kívánt fenntartani, bárha hozzájárult ahhoz, hogy az új bán programját a horvát-szerb koalíció állapítsa meg. Végül közli Zagorác a Pinterovics-féle memorandumot, amelynek tartalma előző cikkünkkel azonos. — Zágrábban Zagorác z képviselőnek a horvát-szerb koalíció és egyes magyar politikusok közti tárgyalásaira vonatkozó legújabb közleményei csak igen mérsékelt figyelemben részesülnek. Az az általános vélemény, hogy dr. Pinterovics képviselő memorandumja, amelyet Zagorác tett közzé, lényegében csak azokat az ismert pontozatokat tartalmazza, amelyeket Zagorác már néhány nap előtt publikált. A Star-

csevics-párti újságok igen hevesen támadják a horvát-szerb koalíciót, mert a budapesti pourparlaikon az 1868-iki kiegyezést fogadták el alapul. Dr. Frank József lapja ezt írja: Zagorác és társai tárgyalásaikban mellőzték a jogpárt programját és a kiegyezés alapjára helyezkedtek. Dr. Frank József azonban Wekerlével történt élénk kommentált beszélgetésében a Starcsevics-párt nevében mindennemű tárgyalást visszautasított mindaddig, amíg a horvát királyságnak nem garantálják a teljes állami függetlenséget és szabadságot.

A néppárt a kormány ellen. A néppárt minden alkalmat fölhasznál arra, hogy a kormánynak kellemetlenkedve, a figyelmet magára vonja. Ma például a párt hivatalos lapja éles támadást intéz a kormány ellen Falussy Árpád szatmármegyei főispánnak egy a néppárt ellen irányuló állítólagos nyilatkozata miatt. A cikket, amely arról kesereg, hogy a néppárt egyetlen miniszteri tárczán kívül semmi mást nem kapott a koalíció kormányra jutásakor, politikai körökben élénk megbeszélés tárgya volt.

Beszámoló. Hellebronth Géza, a nagyfügedi kerület képviselője, a napokban beszámoló körutra indult kerületében. Vasárnap abavásári választói előtt tartott beszámolást, amelyben foglalkozott az elmúlt hónapok törvényhozási munkásságával. A beszámoló beszéd megtartásáért Melicher községi jegyző mondott köszönetet s tolmácsolta a választópolgárság bizalmát.

Korytowski expozéja.

— A Reichsrath ülése. —

Bécs, július 8.

Az ülés elején a pénzügyminiszter beterjeszti az állami költségelőrinyazathoz való póthitel-javaslatot, valamint az épületadó-javaslatot. A négy és fél millió koronát tévő póthitel az alsóbb-rangu alkalmazottak anyagi helyzetének javítására szükséges, akik a legutóbbi fizetésjavításoknál nem részesültek megfelelő figyelemben. Ezek a rendszabályok a szolgálati év utolsó negyedében lépnek hatályba és összesen évi tízennyolcz millió koronát igényelnek. A miniszter az összkormány nevében kijelenti, hogy ez a végső összeg, amelyet ily célra lehet fordítani és hogy e javaslat belátható időre végső lezárását jelenti a fizetésrendezéseknek és javításoknak. (Ellentmondás és sok közbekialtás.) A miniszter kiemeli, hogy az épületadóra vonatkozó törvényjavaslat nem a fiskus érdekeit szolgálja. A jelenlegi házbéradó, terhei dacára, egészséges, közgazdasági és adókinestári szempontból egyaránt jogosult alapelveken nyugszik. Az osztályadó terén nehéz a tökéletlen helyébe valami jobbat tenni. Kéves adónak van oly mélyreható hatása a forgalom fontos árképződéseire, mint az épületadónak. A házbérek és az épületek értékét tagadhatatlanul nagyban befolyásolja az épületadó.

A pénzügyminiszter beszéde további során ismertette azokat a nagy követelményeket, amelyek az állampénzügyekre háramlanak. Rámutatott a tiszti fizetések és legénységi illetékek emelésére, a legénységi élelem javítására, a tartalékosok családjainak kártalanítására, a talajjavítási alap emelésére, valamint az alsóbb állami alkalmazottak helyzetének javítása érdekében ma benyújtott törvényjavaslatra és más terhekre, amelyek összesen évi 45 milliót igényelnek. Ehhez járulnak az államvasut rendkívüli szükségletei, a rendező-pályaudvarok szaporítása és kibővítése czéljára, amire a vasutügyi minisztérium a következő négy évben összesen 160 millió koronát fog igényelni. Továbbá a még nagyszámban szükséges állomáskibővitésekre és kitérőhelyekre, valamint végül a Tauern-vasút megszüntetésére. Mekkora terheléssel fog a vasuti szükségletek járnai, azt a miniszter most nem tudja megítélni. A vasutügyi resszort várható követelményein és a már fentebb említett különböző célokra szolgáló 45 milliót kívül az egyes resszortok 200 milliót meghaladó igényekkel lépnek fel, amelylyel esupán 97 millió előrelátható fedezeti többlet áll szemben. Ily szükségletek kielégítését egyetlen pénzügyminiszter sem hozhatná összhangba lelkiismeretével, ha csak ismét nem akar egész nyíltan a deficit útjára lépni. Pedig — ugymond a miniszter — igen közel vagyunk ehhez az

állapothoz és ha a szükségletek ennyire fokozódnak, már a következő évben is deficittől kell tartanunk.

A pénzügyminiszter tehát teljes határozottsággal fogja a többszükségletek hathatós redukcióját sürgetni az egyensúly helyreállítása céljából. Apellál a Házhoz, hogy az államháztartás egyensúlyának zavarását minden eszközzel, ha kell, még oly hön öhajtott kívánságok felülgesztésével is, akadályozzon meg. Éppen most annál szükségesebb és sürgösebb pénzügyi téren a legmeszebbmenő óvatosság, amennyiben óriási feladatok megoldása előtt állunk, amelyek mindenekelőtt egészséges pénzügyi kormányzatot és egészséges pénzügyi viszonyokat követelnek meg. Ha önök komolyan hozzá akarnak látni a rokantsági és agkori ellátás, valamint a két éves szolgálati idő életbeléptetéséhez, vizintak építéséhez és folyók szabályozásához, akkor különböző területekre vonatkozó gyakori követeléseikről le kell mondaniok és a pénzügyminiszterre kell bízniok egy adó nem mikor és miként való redukálását, mikor és miként való emelését. (Helyeslés és élénk közbekialítások.) Egyes adóágak, vagy egész adónemek leszállítására nem szabad gondolniok. A költségvetést sem szabad zavarniok, különben a deficit és az állam pénzügyi összeomlása előtt állunk. A miniszter végül a két előterjesztett törvényjavaslat mielőbbi tárgyalását kéri. Az állami alkalmazottak fizetésének javítására vonatkozó törvényt még most kell elintézni, ha azt akarjuk, hogy a kormány intenciója szerint a törvény október 1-én lépjen életbe. (Élénk helyeslés. A minisztert számosan melegen üdvözlök.)

KÜLFÖLD.

Oszták válsághírek. A cseli sajtó riasztó híreket közöl az oszták politikai helyzetéről, sőt némelyek az oszták képviselőház esetleges feloszlásáról is hírt adnak. A „Narodni Cisty” a következőket írja: Elvitáztatlan, hogy báró Beck miniszterelnök a jelenlegi ülészek végén igen nehéz helyzetben van. Megtörténhetik, hogy a csehországi németek nemcsak a koalíciós kormányt, hanem az egész képviselőházat megbuktatják. Nem hallgatható el az sem, hogy a képviselőkre gyakorolt külső nyomás egyre nő. A képviselőházat, mely a költségvetés megszavazása után minden pozitív munkára képtelennek mutatkozott, fel kell oszlatni. A válság egyetlen akadályos csak a császár jubileumi emlékünnepe lehet. Mások állítása szerint viszont a császár kijelentette, hogy politikai szükségből az ő személyét nem kell tekintetbe venni. A „Union” című lap azt írja, hogy abban az esetben, ha a csehországi német képviselők sürgősséggel indítványait nem vonják vissza, báró Beck nem vonakodik sokáig, hogy vajon lemondjon-e, vagy sem. A cseh-német képviselőknek ugyanis az a legfontosabb panaszkuk, hogy a kormány még a csehországi német vidékeken is elcseszesíti a közhivatalokat. Emiatt vasárnap több német városban tiltakozó népgyűlést tartanak. A „Prager Tagblatt” ebből az alkalomból hasábszámra közli az anyagot arra vonatkozólag, hogy a kormány az utóbbi esztendőben, hogy csehesítette el az államvasutakat, a csehországi helytartóságot, a postaigazgatóságokat s több közhivatalt. A lap által közzétett anyagból kitűnik, hogy a hivatalokban a németek kizorítása lépésről-lépésre bár, de állandóan történt s jelenleg már a legfontosabb hivatalokat, vagy egyáltalán nem, vagy csehekkal töltik be. A csehországi német képviselők ma délelőtt a képviselőházban tanácskozást tartottak, melyen Pergelt és Pacher képviselők beszámoltak annak a konferenciának az eredményéről, melyet tegnap a miniszterelnökkel és a hadügyminiszterrel folytattak. A jelentést titkosnak nyilvánították. A tanácskozás további folyamán dr. Chiarit, a német szövetség elnökét és dr. Sylvestert, a német pártok végrehajtó bizottságának elnökét is meghívták a tanácskozásra. Chiarit biztosította a csehországi német képviselőket az összes többi német szabadelvű pártok teljes támogatásáról. Délben a tanácskozást két órára félbeszakították. A szünet alatt a csehországi német képviselők újból felkeresték a miniszterelnököt és az igazságügyminisztert, hogy vele még egyszer érintkezzenek. Prade német miniszter ma nem érkezett Bécsbe, mert a miniszterelnök táviratát, mely őt

Bécsbe hívta, későn kapta meg. Pacher képviselő, hírszerint vissza fogja vonni sürgős indítványát, úgy, hogy a kormány programjainak tárgyalását a napokban megkezdhetik.

Bécsből jelenti tudósítónk: A csehországi német képviselők ma délutáni konferenciáján sikerült elsimítani a differenciákat s most már biztosítva van a kormány munkaprogramja. A német képviselők teljesen ki vannak elégtve a kormány engedményeivel s előreláthatólag a jövő hét pénteki napjáig a képviselőház el fog készülni a sürgösebbnek jelzett javaslatokkal.

A szerb kormányválság. A két radikális párt tegnap este tartott ülésén végleg megformálta feltevéleit. Az ó-radikálisok ragaszkodnak már vasárnap hangoztatott követeléseikhez. Az ifju-radikálisok elhatározták, hogy a házszabályoknak az új választások előtt történő revíziójához nem járulnak hozzá. Rövid tárgyalás után konstatálták, hogy meg egyezés nem jöhetett létre a vitás pontok tekintetében és hogy a delegátusok missziója meghiúsult. A tárgyalások e negatív eredményéről délelőtt tesznek jelentést pártjaiknak, mire Velimirovics a kabinetalakításra vonatkozó megbízatást visszaadja a királynak. Politikai körökben azt hiszik, hogy a korona újabb kísérletet fog tenni a két radikális párt között megállapodás létrehozására, főleg, miután ez a főkérdésben (költségvetés és kereskedelmi szerződés) tényleg létre is jött.

Belgrádból jelenti tudósítónk: A szakadás a két radikális párt között teljes és semmiféle körülmények között nem lesznek újabb tárgyalások a koalíció létrehozása céljából. Noha az alkudozások kudarczsal jártak, mégis lényegesen tisztázták a helyzetet. Az újradikálisok beismerték, hogy Szerbiára nézve elengedhetetlen szükség a kereskedelmi szerződés Ausztria-Magyarországgal és vakmerő kockázat volna az országot kitenni egy vámháboru veszedelmének. Az ó-radikálisok egész délután tanácskoztak, sőt este is együtt lesznek. A dolgok mai állása között az ó-radikális párt az ellenzéknek kívánja átengedni a teret és a király már meg is kínálta az újradikális pártot a kabinetalakítással, ez a csoport azonban a jelenlegi viszonyok között sem egymagában, sem a két másik ellenzéki csoporttal szövetkezve nem hajlandó a kormányt átvenni. Sokan közülök le akarják tenni mandátumaikat. A király ma kihallgatáson fogadta Pasicsot, Milovanovicsot, Velimirovicsot, holnap pedig más pártvezérek véleményét fogja kikérni. Ha nem sikerül megegyezést létesíteni, ami nagyon valószínű, akkor vagy Pasics, vagy Stojan Protics fog kormányt alakítani, hogy ebben a majdnem kilátástalan helyzetben felvegye a küzdelmet az ellenzékkel a skupsztinában.

A czár olaszországi útja. A Messagero vezércikkében tegnap Bissolati szocialista képviselő élesen kikel a czár olaszországi útja ellen. Szükséges ugyan, hogy a Balkánon Olaszország Oroszországgal szövetkezve haladjon előre, de Olaszország népének szélesebb rétegei nem bírnak azzal a finomabb itélőképességgel, melylyel különbséget tudnának tenni a külpolitikai s a belpolitikai czár között és azért a czár látogatása nem találna valami kedvező fogadtatásra. Ha ez a tervezett út el is marad, Olaszország és Oroszország jó viszonyán az mísem változtat.

Az amerikai elnökválasztás. Donverben tegnap tizenkétezer ember jelent meg a demokrata konvent megnyitására. A Briand arczképével ellátott zászlót üdvözlésekkel fogadták. Bill elnök (Kalifornia) szenvedélyes hangú beszédben rámutatott arra, hogy a republikánusok képtelenek az általuk ígért politikát tényleg megvalósítani. Ezáltal egy jó kormány elcseszesítésére kezére juttatták a közérdeket. A demokratikus eszme abban áll, hogy oly esetekben, amidőn a vámtételek lehetővé teszik a trösztöknek, hogy a kizsákmányolás rendszerét fentartsák, el kell törölni a tröszttermékeket kedvezményező vámot, hogy a külföld szabad versenye a lakosság érdekében kedvező áralakulást idézhessen elő a piacokon. Egyes formalitások elintézése után erre a konventet Grower Cleveland emlékére holnapig elnapolták.

A győzelmes forradalom. A paraguayi harcokról most már részletek is ismeretesek. A forradalmárokhoz csatlakozott a főváros egész katonasága a tűzérséggel együtt. A csapatok Krupp-féle ágyuk-

kal a magasabb pontokról tüzeltek a rendőrlaktanyára és a kormány-épületre. A fölkelőkkel szemben felvonultak a rendőrség, a tüzoltóság és a Libertad ágyunaszád. A 38 óráig tartó harcban mintegy 30 személy meghalt és 270 megsebesült.

Az azemmuri incidens. Az Azemmur elfoglalásáról az európai sajtóba került tudósítások nem felelnek meg a valóságnak. Amióta Azemmur Hafid-párti igazgatás alatt áll, zavargások nem fordultak elő. El Hesszi Ed Glaui kaid nem bünös Maizi Siadma kaid néhány hónap előtt történt meggyilkolásában, aki különben provokátor szolgálatokat teljesített a francziáknak. Azemmur nem a Saója-területhez, hanem a Siadma-törzs területéhez tartozik. A Kazablanka, Azemmur és Mazagan közti összeköttetés sohasem szakadt meg. A francziák német postafutárokat tartottak fenn utijában. Nem igaz, hogy az azemmuri kaid feltartotta volna utijában futarait és francia védencekkel erőszakosan bánt és ezáltal előidézte az ellene irányuló mozgalmat. Damade tábornoknak nem volt joga követelni a kaidtól, hogy hódoljon meg Abdul Azisznak és adja át Azemmurt. Miután Damade tábornok a francia csapatokat Azemmurtól 120 kilométernyire felállította, ismét Kazablankába lovagolt, honnan érintkezésbe lépett a párisi kormánnyal és a 29-ről 30-ára virradó éjszaka visszatért az azemmuri táborba. A város kaidja az előkelőkkel folytatott tanácskozás után visszavonult, engedelmeskedve Muley Hafid azon parancsának, hogy a francziák erőszakos előnyomulásával szemben nem kell ellentállást kifejteni. A kaid magával vitte Muley Hafid híveit, a hű csapatokat, fontos okmányokat és értéktárgyakat. Arról nem lehet beszélni, hogy menekült volna. A kaid politikailag jól megfontolt önmegtartóztatást a benszüllötték sajnálják, az európaiak csodálják. A francziák mindjárt Azemmur megszállása után hidakat kezdtek verni az Un Er Rbia folyón és megkezdtek a Mazagan felé vezető út kiépítését. Kaidokat neveztek ki a Duchala-törzsek felé és agitációjukat Mazaganra terjesztették ki. Egy magasabb tiszt Kazablankában nyilvánosan kijelentette, hogy a párisi parlament fogadkozásai ellenére a francia haderő nem fog semlegesen viselkedni a trónviszályban, hanem Abdul Azisznak Marakesbe való bevonulását minden körülmények közt ki akarja erőszakolni.

Rabatból jelenti e hó 4-éről, hogy Tazio Martazi Mogadorba hajózik és innen Marakesbe megy, ahol az Abdul Azisz érkezésére való előkészületeket fogja vezetni. Abdul Azisz e hó 7-én fog elindulni és Rabat és Sale előkelőségeit tuszokul fogja magával vinni, hogy az elvonulás után keletkező esetleges zavarok ellenében életükkel szavatoljanak. A marokkói állami vasut 500.000 pezestát irányított elő az expedíció költségeire. Mogadorban hír szerint a Meurthe francia gőzös 400 katonát és 100 öszvért szállított partra a Marakesbe készülő meghalla számára. — Jaurés a Humanitében cikket közöl a kamara marokkói vitájáról és megállapítja, hogy immár tagadhatatlan, miszerint Damade tábornok Franciaország kimondott akarata ellenére cselekszik és a minisztérium aktíve és passzíve segíti őt ebben az eljárásában. Sohasem követtek még ellentmondóbb és veszedelmesebb politikát. A kamara érzi, hogy ellent kellene állnia, de nincs meg a bátorsága hozzá. A kormánybarát lapok azt állítják, hogy Pichon nyilatkozata teljesen kielégítette a kamarát.

A Beresford-affér. Az egész angol sajtó élénken foglalkozik azzal a konfliktussal, amely az angol flotta vezérkari főnöke, sir John Fisher admirális és alárendeltje, az ugynevezett csatorna-flotta parancsnoka, Beresford lord között támadt. A két admirális szolgálaton kívül már hónapok óta nem érintkezik egymással és Beresford lord a minap a Buckingham-palotában visszautasította Fisher admirálisnak üdvözlésre odanyújtott kezét. Fisher a nagy fogadóteremben tisztekkel beszélgetett, amikor Beresford lord több tengerésztszettel mellette elment, Fisher kezét nyújtott Beresfordnak, aki azonban nem vett róla tudomást és kisérétével tovább ment. A dolog az összes jelenlevőkre nagyon kinos benyomást tett. — Egy másik londoni távirat ezt mondja: Az angol flotta Északi-tengeri gyakorlatozásai alkalmával a mult héten Scott admirális nem engedelmeskedett lord Beresford, a csapat-flotta fővezére egyik parancsának. A Standard jelenti, hogy

Scott tengernagy Beresford ama kérdésére, hogy miért nem teljesítette a parancsot, azt válaszolta, hogy véleménye szerint a parancs teljesítése veszedelemmel járt volna. Beresford erre kijelentette, hogy Scott egészen helyesen cselekedett. A Standard hozzát teszi, hogy ily módon minden gyűlölködés nélkül elintézték az incidens és így a két tengernagy kibékülésének semmi akadályja nincs.

Bellair liberális interpellációt intézett a kormányhoz, hajlandó-e figyelmét arra a kérdésre fordítani, hogyan szüntethetők meg a főrangú tengerésztisztek között fennálló nézeteltérések és hajlandó-e azon utakat és eszközöket mérlegelés tárgyává tenni, amelyek a tengerészet szervezésének és vezetésének organizációjára vezetnének. Asquit miniszterelnök válaszában kifejtette, hogy eltekintve néhány be nem igazolt hírtől, ilyféle nézeteltérésekről semmit sem hallott. Ha ok volna arra a föltevésre, hogy a fegyelem és a tengerészet békés munkája veszélyeztetve vannak, hadadéktalanul gondoskodás történnék a megfelelő rendszabályokról. (Helyeslés.) Az interpellációban foglalt czélzásokat a leghatározottabban visszautasítja és kijelenti, hogy a tengerészeti politika irányítása a kormány jogát képezi és a tengerészeti tisztek nem foglaloznak politikával, nem bírálgatják azt, hanem teljes engedelmességben feljebbvalóik irányában és egyetértve társaikkal, teljesítik azon kötelességeket, amelyek a maguk választotta szép hivatással járnak. (Tartós és általános helyeslés.)

A perzsa forradalom. A sah Liakov orosz Kozák-vezérest katonai kormányzóvá nevezte ki. Ismét megengedték, hogy a mecsetekben vallásos gyűléseket tartsanak. A kozák dandár szaporítása megkezdődött. A sah elrendelte, hogy több épületet kaszányakká alakítsanak át, hogy azokban az új kozák formációkat elhelyezhessék. A sah egyben újabb ágyukat bocsájított a csapatok rendelkezésére. A német követség Willen nevű dragománját szombatról vasárnapra forduló éjjel megtámadták, de gyorsan elősiető katonák megakadályozták, hogy benne kárt tehessenek. A német követség az eset miatt azonnal panaszt tett. A hadügyminiszter és a külügyminiszter valószínűleg lemondanak.

Pétevárról jelentí tudósítók: A sah festvére, Schuah es Sultaneh a napokban inkognitóban Moszkvában időzött s ma onnan Budapestre utazott.

EGYHÁZAK.

— (Ferencz József püspök Tordán.) Ferencz József kolozsvári unitárius püspök titkára kíséretében az unit. egyház megvizsgálása végett néhány napig Tordán-időzött. A püspök, ki e hó 4-én érkezett Tordára, fogadtatására a vármegye képviselőjében megjelent Lovassy Andor alispán, a város képviselőjében Z. Sebess Andor, az unit. egyház képviselőjében Czákó László főgondnok és a vármegye és város előkelőségének számos tagja. A püspököt az állomáson Czákó László főgondnok üdvözölte, amelyre a püspök lelkes szavakkal válaszolt. 5-én ünnepi istentisztelet volt az unit. templomban. Az imát Lörinczy Dénes unit. lelkész mondta, az ünnepi beszédet pedig a püspök mondta, mély hatást kelteve. Délben a püspök tiszteletére banket volt. 6-án kezdődött a hivatalos vizsgálat. A püspök mindent kifogástalan rendben találván, megelégedését fejezte ki.

— (A tiszavidéki evangélikus egyházmege) Materny Lajos debreczeni főesperes és dr. Zelenka Lajos felügyelő elnöklésével közgyűlést tartott, amelyen kimondotta, hogy állást foglal és a felsőbb egyházi hatóságok után óvást tesz a kormány amaz eljárása ellen, hogy a protestáns egyházak önkormányzati jogait érintően, az érdekelt egyházak meghallgatása nélkül intézkedik. Ennek kapcsán a közgyűlés elhatározta, hogy felkéri a tiszai egyházkerület elnökségét, eszközölje ki a kultuszminiszternél, hogy az ingyenes népoktatásra vonatkozó törvényjavaslat életbeléptetési rendeletében korrigálja azokat a sérelmes rendelkezéseket, amelyek az egyház autonómiáját, különösen pedig a felekezeti iskolák fentartását érintik. A tervezett egyetemes nyugdíjintézet felállításában a közgyűlés mellőzte Gyürky főesperesnek

javaslatát az egyforma nyugdíj ügyében, ellenben magáévá tette a fizetési rendszerre alapított javaslatot azzal a változtatással, hogy a papi nyugdíj legkisebb összege 2400 korona, maximuma pedig a papi fizetések végleges rendezéséig szóló korlátozással, 6400 korona legyen; az özvegyi nyugdíj összege a férj fizetése arányában állapíttassék meg és az eszperesek is nyugdíjban részesíttessenek. Elhatározta a közgyűlés, hogy a papi fizetések egyöntetű rendezése és a fizetési fokozatok rendszerre alapján való egységes szabályozása érdekében felterjesztést intéz az egyetemes gyűléshez. A Die temere kezdetű pápai bulla visszavonásának kieszközölése iránt az egyházmege feliratot intéz a kormányhoz, majd kimondta, hogy a tervezett országos evangélikus szövetség létesítését melegen pártolja s abba testületileg belép.

Sötét bűnök.

— Az Eulenburg-pör. —

Budapest, július 8.

A német közvélemény nyakig fürdik az Eulenburg-pör iszapjában. A lapok egymással versenyezve közölnek szenzációs leleplezéseket a hercegről. Magán a tárgyaláson újabb fordulat nem történt, a tanúk egyforma terhelően vallanak a hercegről.

Tudósításunk a következő:

Az Eulenburg-pörben ma újabb szenzációk merültek fel. A Strassburgban megjelenő Elsass Laurene egy háromhasábos cikket közöl Lecomte tollából, aki személyes tapasztalatok és visszaemlékezések alapján, de több strassburgi lakos petíciója következtében is, a francia szenátushoz annak idején beadványt intézett azzal a feljelentéssel, hogy Eulenburg herceg, aki akkor tizennyolcz éves ifjú volt, gyilkosságot követett el.

A Berliner Tageblatt erről a közleményről tudomást vett mai számában s megállapítja, hogy Eulenburg akkor került ki a gimnáziumból és a katonai pályára lépett.

A Roland Von Berlin mai számában ennél is érdekesebb leleplezések vannak egy cikkben, amelynek címe: „Philipp der güttige”. Ez a cikk sok olyan magasállású férfiak élettörténetét ismerteti, akik nagyon alacsony sorsból küzdötték fel magukat, vagyis inkább Eulenburg herceg mindenható befolyásával magas állásokba jutottak. Csupa olyan férfiakról szól ez a cikk, akik kivétel nélkül tanuként szerepelnek a mostani pörben.

A cikk általános érdeklődésre tarthat számot. Így megemlékezik Kistler udvari tanácsosról, aki Münchenben közlegénysorban katonáskodott, de jószerecséje összehozta őt Eulenburg herceggel s katonai szolgálata után a herceg komornyikja lett. Vele ment Bécsbe is s az osztrák császárvárosban a német nagykövetségen találjuk már. Mikor a herceg megvált a nagykövetségtől, Kistler udvari tanácsossá nevezte ki. Bajorországban, ahol a címekre nagyon sokat adnak, Kistler udvari tanácsos hamarosan igazgatósági tagja lett egy nagy iparvállalatnak 20.000 márka évi fizetéssel.

Itt van azután Steinhauer rendőrbiztos. Ifjú éveiben matróz volt a kereskedelmi tengerészetben mint katona a Hohenzollern fedélzetére került és komornyikja volt később a hercegnek, aki aztán báró Wendelstathoz ajánlotta. (Wendelstadt tanuként van most megidézve.) A báró komornyikja Liebenbergben jutott a rendőrséghez és Tausch rendőrfőnök alatt szolgált, de nem vitte feljebb a rendőrbiztoságnál, mert Windheim rendőrfőnök minden protegálásra azt felelte, hogy rossz vért szűlne, ha másokat mellőzne Steinhauer miatt.

Gaehrietz, aki szintén fel fog vonulni tanu gyanánt a mostani pörben, a lovasságnál közlegény volt Potsdamban. Katonai szolgálatának kitöltése után Liebenbergben udvarmestere lett Eulenburg hercegnek néhány év múltán már mint magánzó és tőkepénzes szerepelt s egy nagyon gazdag leányt vett el feleségül.

A mai tárgyaláson a vádlott az eddiginél is sokkal betegbb volt. Lábai annyira megdagadtak, hogy nem tudott cipőt húzni. Házi papucsban hozták el a Charitéből. Neje mellette volt, noha az elnök péntekig felmentette a megjelenés kötelezettsége alól, mivel szintén tanuként van megidézve.

Ernst újabb kihallgatásával kezdődött a mai tárgyalás. Azt vallotta, hogy Kistler udvari tanácsos Münchenből irt neki és személyesen is figyelmeztette, hogyha Berlinbe megy, ne beszéljen a mocsokosságokról. A tanu több elejtett szóval azt sejteti, hogy sok minden mást is tud, nemcsak azt, amit eddig vallott. Az elnök kérdésére azt válaszolja Ernst, hogy tanuskodása előtt a herceggel nem beszélt, ellenben Kistler udvari tanácsos felkereste, majd megírta neki, hogy látogassa meg Münchenben. Ismételtlen mondta, hogy az ocsmányságokról egy szóval se tegyen említést Berlinben, csak annyit mondjon, hogy semmiről sincs tudomása. A tanu azt vallja, hogy azelőtt hetenként két-háromszor meglátogatta Kistler udvari tanácsost Münchenben.

Egy esküdt azt kérdezi, hogy vajon Kistler udvari tanácsos minden himezés-hámózás nélkül tért-e a dologra, vagy előbb kertelt. A tanu azt feleli, hogy egyenesen színt vallott.

Az elnök most felolvastatta Kistler udvari tanácsosnak egy levelét, amelyet 1908. január 27-én intézett Riedlhez s megkérte benne, hogy látogassa meg őt müncheni lakásán. Riedl erre nézve kihallgatásakor azt vallotta, hogy Kistler őt befolyásolni akarta, hogy miként valljon. Körülbelül ezeket mondotta Kistler:

— Ha Berlinbe kell menned, mondd egyszerűen, hogy te semmiről sem tudsz.

E szavaknál — jegyezte meg akkor a tanu — az udvari tanácsos olyan mozdulatot tett, amelyvel bizonyos erkölcsstelen, de büntetendő cselekményt akart jelezni.

Kistler udvari tanácsos 1903-ban titkára volt Eulenburg hercegnek, most egy biztosító-társaság igazgatója s gazdag ember.

Ezután az elnök arra a levélre terelte a kihallgatást, amelyet a vádlott herceg irt Ernstnek s amelyben hamis tanúzásra bujtogatta. Ezzel végződött Ernst kihallgatása. Az elnök most Bernstein igazságügyi tanácsost szólította elő, Ernstet pedig visszatartotta a teremben, hogy kéznél legyen, a következő tanu Rettenberg starnbergi polgármester volt, majd Schrupp halászmester vallott arról, hogy évek előtt tudták már a herceg gyanus összeköttetését Ernsttel. Érdekes volt egy Rieder nevű lakatosmesternek a kihallgatása. Ez az ember a müncheni Staedele-pör tárgyalására mint hírlapíró csempészte be magát s állítólag közvetlen tudomása van arról, hogy Ernstet Bernstein megfélemlítette s ő annyira zavarba jött, hogy vallott, mint a karikacsapás, ahogyan Bernstein akarta. Bernstein ráfordmedt s fegyházzal fenyegette. Tárgyalás közben, mikor szünet volt, ő odament Ernsthez s így szólt hozzá:

— Ha igazad van és nyugodt a lelkiismereted, ordíts te is, mint Bernstein.

Rieder kihallgatása után az elnök szünetet adott.

Szünet után még egy néhány kérdésre kihallgatták a starnbergi polgármestert, aki semmi rosszat nem tudott sem Riedlről, sem Ernstől. Ezzel végződött a mai tárgyalás. Szombaton szünet lesz.

A Berliner Tagblatt írja, hogy Eulenburg herceg környezete tanuként kívánja kihallgatni Holstein valóságos titkos tanácsost, aki tudvalevőleg bukását Eulenburg hercegnek tulajdonítja. A vádlott környezete — okkal, vagy ok nélkül-e, nem lehet tudni —

Holstein titkos tanácsost sejt a Harden-campagne értelmi szerzőjének. Ha igazak a hírek Holstein súlyos betegségéről, akkor természetesen szó sem lehet, hogy tanuként jelenjen meg.

A Neue Gesellschaftliche Correspondenz olyan körökből, amelyek jól vannak értesülve, azt a hírt kapta, hogy Vilmos császár egyenes rendeletére Hahnke tábornagy, a feketesas-rend kancellárja felszólította Eulenburg Filíp herceget még az esküdt-széki tárgyalás megkezdése előtt néhány nappal, hogy küldje vissza a feketesas-rend jelvényeit. A herceg eleget tett a felszólításnak.

Borzalmas tüzkatasztrófa.

— Három halott, hét sebesült. —

Budapest, július 8.

Gyűléseken és kongresszusokon ünnepélyes határozati javaslatokban meg szokták állapítani, hogy „Budapest tűzrendészetileg semmi kifogásolni valót nem hagy hátra.” Ezekre a határozati javaslatokra ma ismét erős demontit kaptunk, majdnem akkora erőset, mint most öt esztendeje a párisi áruház leégése alkalmával.

Ma délben ugyanis, mikor az üzletekből, gyárakból, hivatalokból fekete folyamként ömlött ki az utcákra a munkásnép, a Szövetség-utcában a Kowald-féle ruhatisztító- és festőgyárban fölrobbant egy benzin-tartály. A robbanás a mellette dolgozó munkást agyonsújtotta. Azt lehetne mondani, hogy a tűz nem nyult több áldozat után. A robbanás a negyedik emeleten történt és így a veszedelmet gyorsan korlátozta közé lehetett volna szorítani. Az igazi katasztrófát a pánik élesztette föl és duzzasztotta olyan nagygyá, hogy emberi hullák jelzik nyomát.

Az explozió hallatára a szomszéd termekben a munkások megijedtek. Mint minden emberi lénynek, nekik is az volt az első gondolatuk, hogy menekülni kell a veszedelem elől, mely ott leselkedik a gyár rengő falai között és minél előbb el kell érni a szabad levegőt. Hogy s miképpen történt ez, alább elmondják tudósítónk, kik a katasztrófa helyét kersztül-kasul vizitálták.

De elgondolhatja mindenki, hogy az ilyen menekülésnek szükségszerűleg halállal kell végződnie, ha tudják, hogy a gyár be van ékelve egy szűk utcza szűk házai közé. Gyár alatt az ember szabad téren, szabadon, szélesen terpeszkedő épület-kolosszust gondol; munkatermei hatalmas méretűek, ablakai nagyok, ajtói kapuknak beillenek. A Kowald-féle gyár külseje normális négyemeletes bérpalotára emlékeztet. A méretei szűkek, keskenyek, levegő után kiáltanak; az udvara szűk, homályos és látszik rajta, hogy az építész csak a forma kedvéért pötytyentette oda, ahol van. Maguk a munkatermek is szűkek, zsúfoltak és egyáltalában nem azok a modern nagy műhelyek, ahol a kiejtett szót echo veri vissza.

Itt dolgoztak szorosan egymás mellett a munkások: sápadt arcú fiatal munkásleányok, homályos tekintetű munkások. Mikor a halál durranását meghallották, igyekeztek kifelé. Az ajtójuk be volt csukva. (Miért volt csukva?) Hol a kulcs? Nem találták meg a kulcsot. A halálfelelem fehérre füstött minden arcot, a dolgozni kezdő életöszön megdobogtatott minden szívet. Végre megtalálták a kulcsot de a kulcs nem fordult a zárban. Hány dráma, hány tragédia robbogott végig ez alatt a néhány pillanat alatt a munkások felkén? Annyi bizonyos, hogy ez az érzés nem fog elveszni; ott fogjuk találni kovászként a jövőnk munkásmozgalmában.

Akik nem győzték bevarni, hogy nyikorogjon a zár, leugrottak az udvarra: meghaltak. Hárman haltak meg, igen sokan sebesültek meg, valamennyien megtanulták a saját bőrükön, hogy a termelés fejlődése az a modern Minotaurus, aki eleven emberekkel táplálkozik.

Részletes tudósításunk ez:

A tűz keletkezése.

Borzalmas tűz pusztított ma délelőtt a főváros kellős közepén, a Szövetség-utcában levő Kowald-féle ruhatisztító és festőgyárban. Az egyik negyedik emeleti műhelyben, az udvar felől eső részen hatalmas robbanás történt. A gyárépületnek ezen a részén van a benzin-mosó helyisége, ahol ekkor Kiss Irma, Kusnyák András és Kartay Antal foglalatostkodtak, akik a veszedelem láttára rémülve menekültek a kijá-

ratok felé. Még a kijáratig sem érhettek, mikor a tisztítóban levő benzin lángja már betöltötte az egész helyiséget. A menekülők azonban még így is kijutottak a tűz fészkeből s rémült sikoltással menekültek néhány lépcsőn lefelé, ahol szintén két leány dolgozott. Innen azonban nem tudtak tovább menekülni, mert egy vasajtó zárta el előlük a menekülés útját. A megrémült emberek észre vették, hogy a vasajtó kulcsa ott lóg az ajtó mellett a falon, meg is próbálkoztak az ajtó kinyitásával, de a nagy ijedségtől nem tudták a kulcsot a zárban megfordítani. A harmadik emeleti ablakhoz rohantak tehát s kezüket tördélve kiabáltak segítségért az utca közönségéhez. Az irtózatosságot egyszere nagy tömeget gyűjtött a ház elé. Kétségbeesett arccal leste mindenki a történendőket.

Hajsza az életért.

A munkások tömege pedig ezalatt fejvesztve rohant a kijáratok felé. A pánik oly óriási volt, hogy mindent legázoltak a menekülők, ami útjukba akadt. Nem kimélték embert, nem kimélték gépet, kapaszkodott mindenki a leggyöngébb szálmászálba is, csak hogy pusztá életét megmentsse. Három emeleten folyt a hajsza az életért, amely közben igen sokan megsebesültek. A végzet csak Kovács Margitot kívánta áldozatul. Ez a szerencsétlen teremtés, aki szintén az épület udvari részén a negyedik emeleten dolgozott, nem az utca felé, hanem az udvari rész felé menekült. Bár ezen a részen is van egy lejárát, a leány még sem merte megközelíteni, mert a tűz már nyaldosta a lépcsőház falait s a lépcsőházban elhelyezett teherfölvonó recsege-ropogva égni kezdett. Kovács Margit az udvar felől az utolsó helyiségig futott, ahonnan velőtrázó sikoltásával töltötte meg a négy magas fallal körülvett udvart. Segítség azonban nem érkezett, mert az embertömeg, melynek orra és szája megelt a fojtó füsttel, a saját életére gondolt és halálos tolongás közepette igyekezett a szabadba.

Ugrás a mélységbe.

Ez alatt a szűk Szövetség-utcában már ember-ember háttán tolongott. Irtózatossá percek teltek el ebben a várakozásban. Ekkor a harmadik emeleti párkányán megjelent egy munkásember alakja. Halotti csönd. Mindenki azt hitte, hogy a munkás leugrik az utca kövezetére. Eltelt egy pár pillanat, de a munkás nem ugrott, hanem benyult az ablakon s hosszú kötelet vett elő, melynek egyik vége az ablakra volt erősítve. A kötélen azonban rövid volt s mindössze a második emeletig ért. A munkás megkapaszkodott a kötélen s fölszólitotta a leányokat, hogy ereszkedjenek le. Ezek azonban nem mertek vállalkozni és ijedve huzódtak az ablaktól az iszonyú mélység láttára.

Mikor a tömeg ezt látta, kiabálni kezdett és úgy biztatta a megszorult teremtéseket, hogy ugorjanak le. Ebben a perczben Péterfai János gyári munkás hatalmas ponyvát hozott ki a gyárból. A tömeg egy pillanat alatt kifeszítette a ponyvát s száz meg száz torok kiabált a leányokra, hogy ugorjanak le. A megfélemlített remegő teremtések azonban tévóváva tekintettek alá s nem mozdultak. A munkásember, aki eddig csak a párkányról biztatta a leányokat a lebozsátkozásra, most macskaiüggyességgel újra bemászott az ablakon s az egyik leányt az ablakhoz vezette. A fiatal, még ugyszólván gyermekleány habozva közeledett a nyitott ablak felé s a munkás segítségével még valahogyan fölállott az ablakra. Tévóváva tekintetett az alant állókra s kétségbeesett arczán a halálos félelem tükröződött vissza. Mindez néhány másodperczig tartott s a következő pillanatban a munkás kilökte a leányt az ablakon. Az esés szerencsés volt, mert a leány a ponyvába esett s úgy látszott, hogy baja nem történt.

A tömeg újra kifeszítette a ponyvát s várta a történendőket. A leányok újra megjelentek s reménykedve néztek szerencsés társnőik után, aki már ful volt az ugráson. Mest már megadásal türték, hogy a munkás az ablakhoz vigye őket és egyenkint megismétlődött még háromszor az előbbi jelenet. A csodálatos véletlen úgy akarta, hogy ezek a szerencsétlen teremtések mind a ponyvára estek.

A bátor munkás Kertai Antal volt. Ő maga nem ugrott le, hanem várta a segítséget. Várakozott, amíg a tűzoltók megérkeztek.

Tizenkét óra után néhány perczel megérkeztek a tűzoltók. A tűz kitérése után aránylag igen későn. Későn pedig azért, mert áldatlan telefonmizériánk miatt nem lehetett összeköttetést kapni a tűzoltósággal. A telefonközpontot az a súlyos vád éri, hogy az ott megszokott fejtelenség, a kezelők túlfoglaltsága s a kimerülés miatt beállt lanyhasága miatt a tűzoltók csak későn kaphattak jelentést a tüzről. A központi, továbbá a negyedik, hatodik, nyolcadik és kilencedik kerületi tűzörség jött teljes felszereléssel, tolvólétrával, gözfeckendővel és egész csomó mentőponyvával. Janicsék Andor tűzfelügyelő azonnal az épület elé feszítette a hatalmas mentőponyvát s rákiáltott Kertaira, hogy ugorjék bele. A munkás óvatosan leereszkedett a második emeletig s onnan a ponyvába vetette magát. Semmi baja nem történt.

Az udvar felől levő oldalon ezalatt Kovács Margit helyzete kétségbeejtő lett. A fojtó füst mindjobban közeledett feléje és mentő kezét sehonnan sem remélt. Már negyed órája telt el a legnagyobb várakozásban, mikor Sajó Sándor rendőrtanácsos behatolt rendőreivel az égő gyárba és megpillantotta a leányt. Rákiáltott, hogy maradjon, mert segítségére siet, de már későn volt, mert a szerencsétlen teremtés, aki a sok égett sebtől már csupa vér volt, leugrott a harmadik emeletről az utca kövezetére. Koponyatorés, lábcsonttörés és több apró zuzódáson kívül tele volt égett sebbel. A haldoklót a mentők vitték át s vitték a Rókus-kórházba, ahol fél óra múlva meghalt.

Az oltás.

Amikor a tűzoltók be tudtak már hatolni a tűz fészkebe, a benzinmotor-műhelybe, a fojtó benzinszagban, a terjengő füstben ráakadtak a tűz áldozatára Krustyán András munkásra. A szerencsétlen ember az egyik facsaró-készülék mellett feküdt a sistergő zsaratnokban, összegémberedve, a felismerhetlenségig agyonégve. A megszenesedett holttestet vizes pokróczba csavargatva vitték le a kapubejáróba s odafektették a földre. A tetőről egyszere kiáltozás hallatszott. Mózes Imre a vész pillanatában oda mászott föl és iszonyu ijedelmében eltöltött fél óra után most nem tudta, hová legyen. A tűzoltók lesegítették az udvarra. Közben a tömlők hatalmas sugarakban ontották a vizet mindenfelé, már nem is lángokat oltva, hanem az elpusztult gépek közt a halomban heverő, füstölgő zsaratnokban a lappangó tüzet keresve. Két óra felé már biztosságban lehetett tudni a gyárat, a tömlőket kezdtek leszerelni, de a tűzörség egy része még azért ott maradt s nagy gonddal vizsgált át mindent.

Jön a katonaság.

A tűzoltóság már erős munkában volt, amikor hangos dobpergés és kúrtszó verte föl az utcát. A Szövetség-utca felől gyors menetelében egy század gyalogság jött. A katonaságot Sztaich százados vezette. A katonák, mihelyt a vész színhelyére érkeztek, megtisztították az utvonalat a kíváncsiaktól. Nem volt kegyelem, az üzletek ajtaiból is eltávolították a közönséget, amely minduntalan megakadályozta munkájában az emberfeletti erővel és kitartással dolgozó tűzoltókat.

A tűz ereje már ekkor alább hagyott. Az udvari részen, a negyedik emeleten, ahol a robbanás történt és a saroképületnek másik szárnyán, a meztelen ablakokban mindenütt izzadt, maszatos arcú tűzoltók jelentek meg és patakokban ontották a vizet az ekkor már alig égő termekbe. Itt-ott még lecsapott egy-egy láng, de nyomban utána megjelent az ablaknál baltával kezében egy tűzoltó és csapásai alatt leomlottak az égő részek.

Ekkorra már valamennyi sebesültet a mentőkocsikhoz szállították.

A gyár udvarán már csak az eltakarítást végző tűzoltók és a rendet fentartó katonaság és rendőrök voltak.

Fél egy órakor megjelent dr. Boda Dezső főkapitány, akinek azonnal jelentést tettek a vész lefolyásáról.

Szerényi és Hadik államtitkárok a helyszínén.

Még tartott a mentési munkát a tüzoltók, amikor egy óra körül megérkezett a veszedelem színhelyére Szerényi József államtitkár, aki egyenesen a kereskedelmi minisztériumból jött. Az államtitkárt Scerboszkij főparancsnok és Sajó Sándor rendőrtanácsos fogadták, akik részletes jelentést tettek neki a tűz keletkezéséről, a robbanás valószínű okáról és a végzett tüzoltási és mentési munkálatokról. Az államtitkár kimerítően érdeklődött a veszedelem minden mozzanata felől; megkérdezte Kovács Aladár mentőorvost, hogy hány halott és sebesült van, s érdeklődött az iránt is, hogy a gyár milyen óvintézkedéseket tett tűz esetére.

Kovald Emil, a gyár tulajdonosa felvilágosította az államtitkárt, hogy a veszedelem mérvét a szinte hihetetlen arányokat öltött fejtelenség fokozta. Sokkal kisebb méretű lett volna a veszedelem, ha nem vesztik el a menekülő munkások a fejüket.

Ezalatt megérkezett Bárczy István polgármester is Almády Géza tanácsossal. A polgármesternek Scerboszkij Szaniszló tüzoltó-főparancsnok tett jelentést. Almády Géza tanácsos arról kezdett beszélni, hogy milyen veszedelmeket rejt magában az a rendszer, amely megengedi, hogy robbanó anyaggal dolgozó gyárak a város belsejében működhesse. Szerényi államtitkár enyhíteni igyekezett a tanácsos kifakadásának élet azzal, hogy a Kovald-gyár egészen kisszerű vállalatból, tulajdonosa szorgalmából nagyobbodott ennyire, s ebben az esetben adott helyzettel állott szemben a főváros. Azt azonban az államtitkár is hangsúlyozta, hogy ezentul nem szabad a város belsejében gyárüzemeknek teret engedni.

Az államtitkár Bárczy polgármester és a többi urak kíséretében megtekintette még azt a helyet, ahol a robbanás keletkezett, azután eltávozott.

Gróf Hadik János belügyi államtitkár, akinek előbb Sajó Sándor rendőrtanácsos telefonon referált — két óra után megérkezett a tűz színhelyére, érdeklődött az áldozatok után s felvilágosításokat kért, hogy milyen óvintézkedései voltak a gyárnak tűz esetére. Az államtitkár tíz percznyi időzés után eltávozott.

Lokalizálták a tüzet.

A tűzveszedelem az áldozatok hozzátartozóin kívül a legsúlyosabban érinti dr. Kovald Emilt, a mosógyár tulajdonosát, akinek a neve csak nemrég járta be a sajtót abból az alkalomból, hogy egyszerű iparos létre megszerezte a kémia tudori fokozatát. Kovald a katasztrófa pillanatában a közsén-házban tartózkodott. Néhány percz előtt még fent járt a benzinházban, hogy utána nézzen emberei munkájának. Amikor leért, öt percz múltán, hatalmas dördülést hallott s nyomában erős jajveszékelt. Kiszaladt az udvarra s nyomban a benzinosó felé nézett, amelynek ablakaiból gomolygó füst tódult ki. Tudta, hogy robbanás történt. Az első pillanatban intézkedni sem tudott az izgatottságtól. Anynyit látott csak, hogy mentőponyvákat feszítettek ki az utcán s néhány leány s ember ugrál a ponyvába. Amikor megérkeztek a tüzoltók és a rendőrök, már nem volt intézkedési joga.

A tüzoltóság pedig szakadatlanul dolgozott tovább. Valóságos emberfeletti erővel folyt a munka. A tüzoltóság lelkiismeretes és összevágó munkájának köszönhető, hogy rövidesen lokalizálták a tüzet.

Délután háromnegyed három órakor vonult el a veszedelem színhelyéről az utolsó tüzoltóság, miután őrszemeket hagyott ott arra az esetre, ha a tűz valahol még felbukkanna. Ezután már az utca bémész sokasága is elszéledt s a veszedelemre csak a füstös helyiségek emlékeztek.

A katasztrófa mozgalmassabb jeleneit az „Egyetértés” fényképésze több felvételen megörökítette és azokat lapunk vasárnapi képes mellékletén mutatjuk be olvasóinknak.

Az áldozatok.

A nagy katasztrófanak több áldozata van. Három munkás életét vesztette, hét súlyosan megsebesült és többen könnyű sérülést szenvedtek.

Krustyán András gyári munkás a robbanás alkalmával a kazán mellett állott. A robbanás következtében eszméletét vesztette, ruhái

meggyuladtak s a szerencsétlen ember szénné égett. A tűz eloltása után a tüzoltók daróczipkórczba burkolták az elszenesedett holttestet s a gyár kapubejárata alatt helyezték el.

Kovács Margit tizenhét éves munkásleány a harmadik emeletről a gyár udvarára ugrott. Súlyos égési sebeket és csonttörést szenvedett. A mentők a Rókus-kórházba szállították, de már utközben belehalt sebeibe.

Orakovics Etel tizenhét éves munkásleány szintén a harmadik emeleti ablakból ugrott le. Rettenetes látványt nyújtott, amint lángokban álló ruháiban leugrott a harmincz méter magasságból. A mentők a Rókus-kórházba szállították, ahol pár óra múlva meghalt.

Sebesültek.

Vig Mariska huszonhét éves munkásleány agyrázkódást és súlyosabb zúzódásokat szenvedett. A Rókusban ápolják.

Kraski Mari huszonegy éves munkásnő a harmadik emelet ablakából a ponyvába ugrott s állán súlyos zúzódásokat szenvedett. Jobb karját és hasát fájálja. Összes fogai kihullottak.

Bálint Jolán tizenkilenc éves munkásnő a harmadik emelet ablakából a ponyvába ugrott s állán kisebb zúzódást szenvedett. A szerencsétlen leány a félelemtől megöszült.

Brancsik Teréz huszonnégy éves munkásnő több helyen kisebb sérülést szenvedett, a mentők bekötötték és Légészeti-utca hatodik szám alatt levő lakására szállították.

Kohn Margit tizenhét éves leány ugrott le elsőnek a harmadik emelet ablakából.

Egy javakorbelt asszony a kiállott izgalma következtében megőrült s eddig még nem lehetett kihallgatni.

A szomszédos harminczötödik számú ház egyik lakója a robbanás zaja kirohant az utcára s még látta, amint a szerencsétlenek egymásután az utcára vetették magukat. Attól a pillanattól kezdve, amíg ő az utcára ért, hetteen ugrottak le a harmadik emelet ablakaiból, de állítása szerint már azelőtt is ugrottak le néhányan.

A gyárban dolgozott Szöke Verona munkásleány is, aki csak jelentéktelen sérüléseket szenvedett. Hazatért Muzeum-körút második szám alatt levő lakására, de már utközben oly rosszul lett a látványtól, hogy be kellett szállítani a Rókus-kórházba.

Ezekon kívül többen szenvedtek könnyebb természetű sérüléseket. A mentők látták el őket első segélyvel s ezután az illetők maguk mentek el a katasztrófa helyéről.

A polgármester a sebesülteknél.

A katasztrófánál szerencsétlenül jártak nagy részét a Rókus-kórházba szállították be a mentők. A kórház igazgatósága gondoskodott róla, hogy a sebesültek nyomban elhelyezést találjanak és gondos kezelésben részesüljenek. A sebesülteket Herczel tanár osztályára vitték, aki őket alapos vizsgálat alá vette. A sebesülteket beszállításuk után Bárczy István polgármester meglátogatta Almády tanácsnok kíséretében. A polgármester s a tanácsnok, akiket Müller kórházigazgató kalauzolt, élénken érdeklődtek a sebesültek állapota iránt, akiket néhány vigasztaló szóval iparkodtak megnyugtatni.

A mentők és a rendőrség.

Nehéz munkája volt a rendőrségnek és a mentőknek is. A rendőrségnek az a feladat jutott, hogy biztosítsa a tüzoltók munkájának sikerét. A rendre Sajó Sándor rendőrtanácsos, a hetedik kerületi kapitányság vezetője ügyelt fel s nagyszámu lovas és gyalogos rendőr élén Koós Géza rendőrfogalmazó, Baksay és Pausi rendőrfelügyelők buzgólkodtak.

A mentők, élükön Kovács Aladár igazgató-főorvossal, hét kocsiával vonultak ki s teljesítették szomorú tisztüket. Megjelent a helyszínén gróf Karácsonyi Jenő, a mentőegyesület elnöke is, aki háromszáz koronát adományozott a halottak és sebesültek családtagjai számára.

A katasztrófa oka.

A tűz oka Janicsék Andor tüzfelügyelő véleménye szerint a következő:

Az épület negyedik emeletén volt a benzinosó helyiség, ahol villamos motor forgatja a hengeralku tisztítóban levő ruhát. A tüzoltótiszt

szert mosás közben villámosság fejlődött, amelyből szikra pattant ki s ettől a benzin vagy fölrobbant, avagy csak meggyuladt.

Érdekes, hogy a benzinosó-helyiséget csak nemrég helyezték a negyedik emeletre. Azelőtt a pinczében volt elhelyezve. A tüzoltótiszt véleménye szerint a katasztrófa kiszámíthatatlan lett volna, ha a benzintartó a pinczében robban föl, mert egy pillanat alatt lángba borította volna az összes kijáratokat s valamennyi emelet átégett volna.

Csodálatos dolog az iparfelügyelői intézmény. Ennek az a tulajdonképpeni feladata, hogy minden gyárhelyiséget, még mielőtt a gyár üzembe jönne, megvizsgáljon. Speciál abból a szempontból, hogy a munkások élete tűz esetén nem forog-e veszedelemben, de meg abból a szempontból is, hogy az esetleges tűz nem fenyegeti-e pusztulással a szomszédos házakat.

A mai katasztrófa bebizonyította, hogy ez az intézmény nem áll hivatása magaslatán. Megengedte, hogy egy négy oldalról beépített házban gyárat létesítsenek, kiváltképpen sajnálatos, hogy olyan gyár építését engedélyezte, amelyben a legveszedelmesebb robbanószerrel: a benzinnel dolgoznak. A színházakat állandóan mellestálják a hatóságok. Tűzveszélyes, konstátálják, új ajtókat, kijáratokat készíttetnek, holott nálunk nagyszabású színházi tűz nem is fordult még elő. És ime. A jelen esetben megengedték, hogy a Szövetség-utcában, tehát a város kellős közepén olyan gyár folytasson rendszeres üzem, amely minden pillanatban azzal fenyegeti az egész környéket, hogy robbanás következtében veszélybe sodorjon mindent, ami közelében van.

Tény az, hogy a katasztrófiáért valamely hatóságot okvetlen felelősség terhel. Hogy melyik az, azt a hivatalos vizsgálat van hivatva kideríteni.

Mielőtt a szomorú katasztrófáról szóló tudósításunkat befejeznénk, még egy sajnálatos, de napirenden levő mizériáról kell megemlékeznünk. Ez a telefon. A telefon ma felmondta a szolgálatot. A gyárnak külön tüzielző-állomása van. Ez azonban ma nem működött. Tudósítónk kérdést intézett Blasnek Hugó tüzoltósegéd-tiszthez, hogy vajon mi volt az oka annak, hogy a tüzoltóság oly későn — huszonöt perczcel a tűz kitörése után — érkezett a helyszínre.

Blasnek Hugó válaszában elmondotta, hogy a gyár tüzielző-készüléke rossz volt. A gyár munkásai ugyan próbálták azon a tüzoltóságot értesíteni, de nem lehetett. A tűz kiütése után körülbelül egy negyed órával az 1578-as számú rendőr értesítette a veszedelemről a tüzoltóságot. Tehát a telefon megint közbejárt a dologba. Igazán itt lenne már a végső ideje annak, hogy az illetékes ténvezők a mai eset után levonnák a konzekvenciákat és gyökerezen reformálnák a telefont.

Epizódok, impressziók.

Az emberi lélek s a külső megnyilatkozások tanulmányozói gazdag Lázároknak érzik magukat, ha itt-ott történik valami a mi fővárosunkban, — pedig itt sok minden történik. — s alkalmuk nyílik nyugodtan végigszemlélhetni a mozgó, nyüzsgő, lármás sokaság egyesét.

A pesti publikumnak speciálitása a kíváncsiskodás. Pár pillanat — és nagy csoport tereledik össze, ha elromlik egy automobil, vagy az utcán zajlik le egy könnyebb természetű családi perpatvar. Aki még nem járt a fővárosban s nem látott még nagy eseményeket Budapesten, el se tudja képzelni azt a mérhetetlen tömeget, mely a mai tüzeset alkalmával tülekedett egymást öklözve, tiporva a környékbeli utcákon. Mindenki látni akar, mindenki hallani akar.

Mikor háromnegyed tizenkét órakor felrobbant a benzines tartály, a gyárban dolgozó lányok elsikoltották magukat.

— Lezuhant a lift!

Közvetlenül a tűz kitörése után a Barsay-utcában két előkelően öltözött uriember nézett föl a magasba, látszott a közelben égő Kovald-gyár füstje.

— Te, látod azt ott ni, így füstölnek a pesti gyárkémenyek.

Egy ácsorgó, kocsisforma ember meg nem állhatja, hogy közbe ne szóljon:

— No, látszik, hogy az urak sohasem voltak parasztok. Mert ha lettek volna, nem mondanának ilyesmit. Egész más az, kérem, mikor egy kémény füstöl és megint más, ha tűz van.

A két ur meglepetve és sértődötten nézett a közbeszólóra, de csakhamar másfelé terelődött a figyelmük, mert a hátuk mögött megszólalt a tűzoltók trombitája.

Érdekes az, hogy az anyák minden rosszat megsejtenek. Még alig tudott valaki a tüzesetről s máris ott tördelték kezeiket a gyár előtt s kétségbeesetten jajveszékelték:

— Jaj a leányom!

Aki az elsők között látta a gyár előtti képet, okvetlen észrevette a gyanus külsejű emberek félelmetes alakjait, kik ugyszólván egyszerre érkeztek a tűzoltósággal. Pedig nincs is telefonösszeköttetésük. Nagy számban lepték el a környéket s közülük vagy tíz be is furakodott a gyár udvarára, persze nem kíváncsiságból, hanem tisztán rablási, zsebtolvajlási vágyból.

Akik szeretik a kényelmet, a szomszédos házak üzlethelyiségeiből nézték a katasztrófát. Különösen érdekes, sőt izgalmasnak mondható látványosságok színhelye volt az égő gyárral átellenes pálinkásbolt. Itt ütöttek ideiglenes tanyát az első menekültek. Legeslegelső volt közöttük a gyár pénztárnoknöje, kinek kezében csörögtek a kasszakulcsok, sápadt volt az arca. Nyomban utána zilált hajjal és még fehérebb arczezal Kovaldné rontott be az üzletbe az udvarfelőli hátsó bejáraton át.

— Kisasszony, mi van a kasszával? — kérdi a pénztárosnőt fuldokló hangon.

— Bezártam mindent. — feleli az nyugodtan s bizonyítékul mutatja a kulcsokat.

Ezután letépi magáról az aranyláncot, a finom kis aranyórát s átadja a pénztáros-kisasszonynak.

— Vigyázzon erre is! — szól szigorúan s eltűnik.

A pálinkásüzlet publikuma nőttön nő s nagyon sok az asszonykép. Két feltűnően szép leány, kiknek idejekorán sikerült megmenekülni, egymás nyakába borul sirva.

— Hát Irma hová lett? Szegény leány.

— Ugyan mit csinálhat most az emeleten. Jaj Istenem!

Zokogva mondják ezt s úgy maradnak fejüket egymás vállára hajtva. Nem is mernek a gyár felé nézni.

Az egyik asztal mellett egy anját fellocsolnak az ájultságából. Esméletlenül rogyott a székre, mert még nem hallott hírt a leányváról.

Hirtelen zavaros tekintettel idősebb ember terem a boltban. Az ingujja fel van gyűrve, a bajusza lekonyult, keble hullámszik a nehéz lélegzéstől. Fél liter rumot kér. A tűzveszedelemmel járó ijedség s a rengeteg borzalom látása a szőz szoros értelmében félőrlüllé tette.

Azután munkásember jön. Vérzik a karia, egy helyen nagy darab hus szakadt ki belőle. Víz, rongyot kér. Körülveszik s mossák a sebet.

Valamelyik leány egy idősebb asszonyhoz fordul:

— Anna néni, most jut eszembe, hogy dél előtt az első emeleten felejtettem a pénztárczámat. Nem tudom, meg fog-e kerülni.

— A leányt körülveszik.

— Mennyi pénz volt benne?

— Hetvenöt krajczár. — feleli a leány aggodó naivsággal.

Telik az idő, pereg a dob, jönnek a katonák, pattog a kő a rendőrlovak patái alatt, hallik a vöröszászlós mentőkocsik különös fityűlése, melyet csak egy hónapja használnak, zug a motor a feckendőknel, morallik a tömeg, zajong, üvölt, kiabál, egyesek elnémulnak s véresre harapják aikukat a kötélben leereszkedő s lezuhanó ember láttára. A zűrzavaros lármá sikketté, a sok néznivaló vakká teszi a szemlélt. Csak mikor vége a borzalmaknak, akkor bontakoznak ki az epizódok.

A gyár udvaráról velőtrázó sikoltás s közvetlenül egyidőben az utcán hangos kiáltás hallatszik. Ott egy halálraszánt, itt egy letaposott láb hőse.

— Jaj!

A negyedik emeleten kihajol az egyik ablakon egy rendőr. Még a tűz kitörésekor került oda. A tömeg javarésze ráordít:

— Ugorjon le!

Integtetnek neki, hívogatják s egyesek még kézmozdulattal is mutogatják a bukfeneczeket. S mindezt a legkomolyabban gondolják az emberek. A rendőr azonban cinikusan vigyorog le rájuk, közben pedig vissza-visszanéz, mert a szoba belsejéből kituduló füst csavarja az orrát. Aztán szócsovet formál a két tenyeréből s lekiált:

— Hát csak nem vagyok bolond!

Az üzlet: üzlet. Sánta rikkancs ön bömbölve.

— Szenzációs kiadás! Tűz a Kovald-gyárban! Nyolcz ember meghalt!

Pár perc s tuladott könnyen a félnap előtti — Friss Ujságokon. Az embereknek még annyi idejük sincs, hogy boszankodjanak.

A Szövetség-utca és Dohány-utca sarkán magastetejű omnibusz állt meg, fedélzetén az „Egyetértés Vasárnapja”-nak fényképepeze örökíti meg olvasóink számára a katasztrófa, az utcai élet s a gyár előtti hullámszó tömeg mozgalmas felvételeit.

Mikor vége volt a nagy tűzveszélynek, a Dohány-utcán visszabogtak a tűzoltókocsik. Egy vasaltnadrágu bankfiu is hazacsörtetett, hogy kapjon még valamit a lekészt ebédből, de utközben megállította egy éltesebb ur.

— Mondja, öcsém, mi történt itt? — így kérdezte foghegyről az öreg.

Az ifju felfortyant, nem tetszett neki a bizalmas megszólítás.

— Jegyezze meg, hogy én nem vagyok az urnak öcsese. Különb is tűz volt a Kovald-gyárban.

A háziasszonyok megszöktek az ebéd készítése mellől, de még a cselédek is. Az asszonyok egyike csinos kis jelenetet rendezett az utcán. Észrevette, hogy a cselédie is nézi a tüzet. Nyomban hozzá lépett s szó nélkül nyakon ütötte s öklével döngötte a szolgáló hátát. Persze az utca is beleavatkozott az ügybe s alaposan lebecsmérelte a tulszigorú gazdasszonyt, aki hangosan méltatlankodott:

— Kinek mi köze hozzá?

Természetesen még a délután folyamán is akadnak olyanok, akik mitsem tudtak a tüzesetről, habár viharszárnnyon repült szét a rémes hír. Bizonyára nem volt kíváncsiskodó az az ur, akit a barátja állított meg a nagy köruton.

— Te, hallottad? Óriási tűz volt.

— Hol?

— A Kovald-gyárban.

— Ne beszélj!

— Miért rémültél úgy meg?

— Azért, mert ma délutánra kellett volna kitisztítva lenni a vászonruhámnak.

S hány ilyen apró jelenet látszódom le az utcán. Azok, akik ott voltak, fontoskodva mesélték odahaza, hogy:

— Én is ott voltam!

Mig mások, akiknek nem jutott ki e véletlenből, megelégedtek, ha csak ennyivel dicsekedhettek:

— Láttam, mikor jöttek a tűzoltó-kocsik! Gözfeckendők! A mentőkocsikat, meg a katonákat is láttam!

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Csanádmegye közigazgatási bizottsága ma Nagy Tamás főispán elnöklésével ülést tartott. Az alispáni jelentés szerint az aratás a vármegye egész területén a legnagyobb rendben folyik, sztrájkmozgalomról eddig sehonnán sem érkezett hír. Az alispán hosszasan beszámolt ezután Makó városi képviselőválasztó névjegyzék összeállítása körül történt tévedésekről, amelyek következtében Makó egyelőre nem választ városi képviselőket, a régiek mandátuma pedig lejárván, Makó város képvisellete tehát csonka s így a város közgyűlést csupán mulhatatlan ügyek dolgában tarthat. Az új névjegyzék összeállítása iránt az alispán megtette a szükséges intézkedéseket.

A hajduszoboszlói katasztrófa.

— Folyik a vizsgálat. —

Budapest, július 8.

Erélyesen folyik a vizsgálat annak a kiderítése czéljából, hogy ki okozta a Hajduszoboszlónál történt rémes vasuti katasztrófát? A vizsgálat eddigi adatai szerint a váltó volt a hibás, mert rosszul működött, a debreczeni rendőrség azonban a két váltóort is letartóztatta, mert úgy látszik, ezeket is mulasztás terheli.

Ma érkező hireink ezek:

Az áldozatok.

A két halott holttestét a debreczeni városi közkörház halottas kamrájába szállították, ahol felboncolták. A boncolás megállapította, hogy Bakos Ödön halálának közvetlen oka fuladás volt. Szegedy Ferenc a második áldozat, a katasztrófa pillanatában a fékezóbódéban aludt. Teste teljesen összezuzódott. Halálának közvetlen okául a belső elvérzést állapították meg.

Dr. Bakos Ödön tekintélyes és vagyonos ügyvéd volt a csanádmegyei Nagylakon. Előke volt a nagylaki függetlenségi pártnak, tagja Csanádmegye törvényhatósági bizottságának és a megye tiszteleti árvaszéki elnöke. A szerencsétlenül járt ügyvéd és földbirtokos harmincznyolcz éves, nőtlen ember volt. Nagylakon ő segítette diadalra a régi szabadelvű párttal szemben a negyvennyolczas pártot. Mint ügyvédnek is jelentős sikerei voltak. Dr. Balassa Ármin, szegedi ügyvéd és lapszerkesztő, az elhunyt sógora, ma délelőtt Hajduszoboszlóra utazott. A holttestet Nagylakra viszik és ott temetik el. Dr. Bakos Ödön családjá kétszázhatvan ezer korona kártérítést követel.

A rendőrség dr. Bakos holttestének felboncolásakor arra a meglepő felfedezésre jutott, hogy a szerencsétlenül járt ügyvéd zsebéből létezer koronát s egyéb irásokat tartalmazó pénztárczája, azonkívül értékes aranyórája, láncza s ujjáról több gyémántgyűrű eltűnt. Bizonyos, hogy lelketlen emberek a katasztrófa nyomán beállott pánikot gonosz fosztogatásra használták fel. A szoboszlói csendőrség ebben az irányban is kiterjesztette a vizsgálatot.

Borzalmas volt Szegedy Ferenc hullája, amely a felismerhetlenségig összezuzódott. Az egymásra torló kocsik valóságos összelapították a szerencsétlen vasutat, akinek holttestét csak tizennégy órai nehéz munka után tudták a romok közül kiszabadítani. Fialat feleséget és négy gyermeket hagyott hátra. A katasztrófa másik halálos áldozatának családja iránt Debreczenben óriási a részvét, ami a szerencsétlen ember ma délutáni temetésénél nyilvánult meg. Szegedy Rémes-utcai lakását rengeteg tömeg lepte el, amely sűrű tömegben kísérté ki a halottat utolsó utjára.

A katasztrófa többi szerencsétlenül járt utasa a debreczeni közkörházban van. Három termet töltenek meg a sebesültek. Lavota Emil mozgonyvezető neje, a medencze-csontján és bal czombján szenvedett erős zuzódást. Czabán László lokomotívvezetőt és nejét amputálni kellett. Ma reggel hajította végre dr. Ferenczy a műtétet, amely jól sikerült. Kovács Antalnak a fél karja törött el, Péntek Gábornak pedig a lábcsontja. Weinreb Mayer az arczán könnyebb természetű zuzódást szenvedett. Kovács Antalnak az állapota a legváltóságosabb. Valószínű, hogy a tüdeje is megsérült. Kovács állapota ma váltóságosra fordult; alig remélhető, hogy megéri a reggelt.

Péntek, aki sógora Kovácsnak s vele együtt Párisba készült, ma már kissé jobban érzi magát; Czabán felépülésében, emelkedőben lévén a láb, nem igen bíznak az orvosok.

A katasztrófa alkalmával — mint ujonnan kiderült — Békely Lajos hajduszoboszlói ref. lelkész is megsebesült, aki az összeütközés pillanatában a vasuti kocsi folyosóján állott. Az eltört ablaküvegek felett és kezét bezúrták. A lakásán ápolják, állapota nem súlyos.

Ki a bűnös?

A szerencsétlenség színhelyére kiutaztak dr. Tóby István vizsgálóbíró, dr. Láng Sándor törvényszéki orvos, dr. Gáthy Bálint kir. ügyész és Berényi fizletvezetőségi felügyelő, akik a vizsgálatot megtartották. A vizsgálat kiderítette, hogy a szerencsétlenséget az elromlott váltókészülék okozta,

amely rosszul működött s a személyvonatot nem fordította át a negyedik sínpárról a harmadikra. Ellenben a lámpa megfordult s rendben jelzett. Nagy József váltóért és Somogyi Lajos ellenőrt letartóztatták. Az összeütközés pillanatában a tehervonat már állott, a személyvonat sebessége a rendes volt. Az anyagi kár az újabb becslés szerint kétszáz ezer korona. A pályatest környékén a vizsgálat alatt is nagyszámú csendőrség és rendőrség tartotta fenn a rendet.

A letartóztatott Nagy József váltóért és Somogyi ellenőrt, akik tagadják, hogy okozói a katasztrófának, Tóth János hajduszoboszlói rendőrkapitány ma beszállította a debreczeni kir. ügyészség fogházába. Tóby vizsgálóbíró ma délután mindkettőjüket kihallgatta.

A gázgyári béke.

Budapest, július 8.

A gázgyárban, mint tegnapi számunkban jelentettük, helyreállt a béke, s a sztráik ügye teljesen befejezettek tekinthető. A gázgyár igazgatósága ma délután ülést tartott, melyen elhatározták, hogy hétszáz tíz munkást vesznek vissza s így a gyárnak körülbelül ezerkétszáznál több munkása lesz, tehát legalább ötszázal több, mint amennyire a nyári hónapokban szükség van. A visszafogadott munkások csütörtökön, pénteken, szombaton, valamint hétfőn kapiák meg behívójukat az egyes gyárakba ahol szolgálati beosztásuk iránt intézkedés fog történni. A munkásoknak szóló leveleket az új folyamán szövegeztette meg az igazgatóság, s a nyomda alól kikerült levélülapok így szólnak:

T. cz.

volt légszeszgyári munkás

Budapesten.

Ön, mint volt munkásunk, társaival egyetemben f. évi július 1-re fölmondta az 1905. évi július 15-én kötött béregyezményünket, mely ezzel megszűnt. Fölszólítottuk volt, hogy ha július 1-én túl folytatni akarja a munkát, jelentkezék és írja alá az új Bérzsabályzatot.

Ez az új „Bérzsabályzat” az előbbi béregyezményhez képest minden irányban jelentékeny előnyöket biztosít munkásainknak. Ezeket az előnyöket, a magasabb munkabért és rövidebb munkaidőt önként, saját jóindulatunkból ajánlottuk föl munkásainknak, mert az az állítás, hogy ezt a „szervezet” csikarta ki tőlünk, az Önök félrevezetését célzó koholmány.

Ön a munka folytatására felhívásunkra nemcsak hogy nem jelentkezett, hanem a munkát f. évi július 1-én abbahagyva, gyárunkból eltávozott. Eltávozott azért, mert mi ebbeli jogunkkal élve, nem akartunk gyárunkba visszafogadni 27 rossz munkást. Annyi száz rossz munkás közül csak 27-et nem akartunk visszafogadni.

Ön társaival együtt kivonulván gyárunkból, arra kényszerítették, hogy az üzem folytatásáról új munkások felvételével gondoskodjunk, ami meg is történt. Ehhez képest az ön helye betöltött: Önre, mint munkásra, gyárunknak szüksége nincs; Ön irántunk tanúsított eljárásával különben méltatlanná is vált arra, hogy gyárunkban munkásként alkalmazzuk.

Alkalmazására nekünk nincs semminemű kötelezettségünk; tesszük kizárólag azért, mert a m. kir. miniszterelnök urnak megígértük, hogy a munkások alkalmazásánál méltányosságot fogunk gyakorolni. Ha tehát Önnek és társainak azt mondják vagy mondották, hogy visszavételüket bárki is kikötötte, visszavételükre bárkivel szemben kötelezettséget vállaltunk volna, ez koholmány.

Ön és társai nekünk nagy kárt okoztak; ez alkalommal azonban ennek megtorlásától Önrel szemben még ez egyszer el akarunk tekinteni. Figyelmeztetjük, viselkedjék jövőben rendes munkához méltóan, tanúsítson felelősséget iránt tisztességtudást és végezzen bérének megfelelő munkát. Övakodjék munkástársai kigunyolásától vagy bántalmazásától. A fegyelem ellen elkövetett legkisebb vétséget is meg fogjuk torolni, munkástársainak akár csak szóval elkövetett bántalmazását rögtön elbocsátással fogjuk megbüntetni.

Ezeket akartuk tudomására hozni, amidőn kijelentjük, hogy hajlandók vagyunk Önt újból munkásként alkalmazni. Ha ezen tisztán jóindulatból, kötelezettség nélkül tett ajánlatunkat elfogadja, írja alá, figyelmes átolvasás után az ide mellékelt „Bérzsabályzatot”, mely alkalmazásának a gyári munkarendet kiegészítő feltételeit tartalmazza. Az aláírt „Bérzsabályzattal” és munkakönyvével jelentkezék f. hó napján d. e. 9—12 óra között azon gyárunkban, melyben korábban alkalmazva volt. Szolgálati beosztása iránt a gyárvezetőség fog intézkedni.

Budapest, 1908. július hó 8.

A budapesti légszeszgyárak igazgatósága.

Az olvasóhoz.

Az új félév kezdetén új előfizetést nyitottunk az „Egyetértés”-re, a legrégibb s legtekintélyesebb magyar függetlenségi napilapra.

Az „Egyetértés” úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hi marad eddigi nagy múltjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedveltté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományához híven, eddig irányította, ezentúl is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés” ezentúl is törhetetlenül és megújuló intenzivitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedül erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabbban és a legmegbízhatóbban megszerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelvek szigorú betartásával, mint a napl események részletes és pontos feltárásával ezentúl is a vezető helyen fog állani.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja” című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességeit, a kül- és belső nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karczolatokat, színházi történeteket.

A magyar közönségnek az „Egyetértés” a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentúl csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemelni.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra . . . 2 kor. 40 fill.

Negyedévre . . . 7 kor. — fill.

Félévre 14 kor. — fill.

Egész évre 28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

TÁVIRATOK.

A finn választások.

Helsingfors, július 8. Az országgyűlési választásoknál a szociálisták 76, az ófinnek 73, a svéd-pártiak 30, az ifjú-finnek 29, az agráriusok 8 és a kereszténypártiak 4 mandátumot kaptak.

A nagyhatalmak találkozója.

Berlin, július 8. (Saját tudósítónktól.) Párisból jelentik, hogy Pichon külügyminiszter északi tengeri utazásából hazatérve, találkozni fog a hármasszövetség egyik nagyhatalmának vezető államférfijával.

Bryan elnöksége.

Berlin, június 8. (Saját tudósítónktól.) New-Yorkból táviratozzák: Bryan elnökjelölése a denveri demokrata nemzetgyűlésen biztosítva van.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	locobuza	ju. 7.	ju. 8.
Buza	locobuza	98 ¹ / ₂	99
	juliusra	98 ¹ / ₂	98 ¹ / ₂
	szeptemberre	95 ¹ / ₂	96
Tengeri	juliusra	72	72 ¹ / ₂
	szeptemberre	80 ¹ / ₂	79 ¹ / ₂
Csikagó.			
Buza	juliusra	87	88 ¹ / ₂
	szeptemberre	83	88 ¹ / ₂
Tengeri	juliusra	72	72 ¹ / ₂

New-York, jul. 8. Gyapot New-Yorkban helyben — (11.20 tegnap), gyapot augusztusra — (9.25 gyapot októberre — (9.08), gyapot New-Orleansban helyb. — (11.—), petroleum stand with New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Refined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, július 8. (Zárlat.) Zsir júliusra 9.37 tegn. 9.37, zsír szeptemberre 9.45 (tegnap 9.47), szalonna short clear, 8.93 (tegnap 8.93), sertéshús szeptemberre 15.72 (tegnap 15.70)

Az orosz kölcsön.

Pétervár, július 8. A harmadik belső kölcsön jegyzésére 95-ös árfolyamot állapítottak meg.

UJDONSÁGOK.

Miért félnek a haláltól?

* * *

Szemükre hányják a tízes pokolba szorult embereknek: miért ijednek meg olyan nagyon, hiszen, ha csak csöppet gondolkoznak, beláthaták volna, hogy halálveszedelemtől nem kell tartaniok; ha várnak keveset, vagy idejekorán leakasztják azt a kulcsot, kényelmesen kísérelhetnék valamennyien. A konkluzió pedig az, hogy a katasztrófát nem is a tűz, hanem az ezzeveszettség idézte elő.

Ez a feltevés nem lehetetlen; de kérdés, miért ijednek meg az emberek, ha a halál szelét érzik? Azt mondják, hogy az életosztón ébred föl bennük oly erősen, hogy kiolt bennük minden logikus gondolkodást. Itt vannak azonban a katonák. Az utolsó nagy háborukban milliószámra állottak szemben a halállal emberek, kiknek az életosztóniuk éppen olyan eleven, mint akárkié. Ezek nem vesztették el a fejüket, de egész nyugodtan mentek a halál elébe. Hiába hullottak ezerszámra az első sorok, a hátulálló életosztónét nem ébresztette föl ez a katakomba: mentek előre a majdnem biztos halálba. Azok a kivételes pánikok, melyek itt-ott elfognak egy-egy századot vagy zászlóaljat, nem gyöngíthetik meg a szabályt.

Aztán meg a tömeges kivégzéseknél tapasztalhattuk, hogy a halálraitétek majdnem mind nyugodtan haltak meg. A nagy francia forradalom alatt számtalan olyan eset történt, hogy a halálraitéteket a sakktablótól húzták a vérpadra, vagy pedig hogy a halálraitéteket, mielőtt a fejét a kés alá hajtotta volna, cseresznyét ropogtatott.

Az ugynevezett hősi halálokat már a kivételek alá kell sorolni; azok, kik az isten, vagy a haza harsogó nevével ajkukon lépdelték föl méltóságosan a vérpadra, már pózoltak és arra gondoltak, mit fog rólu a történelem írni. De nélkülük is meg lehet állapítani, hogy az állítólagos életosztón bizony nem mindig ágaskodik az emberben.

Hogy ilyen szerencsétlenségek alkalmával mégis megbolondul mindenki, annak valószínűleg az az oka, hogy az áldozat-jelölték idegei nincsenek úgy beiskolázva a halál gondolatának akceptálásába, mint a katona idegei. Ez az iskolázás nem történik máról-holnapra; a katona is csak lassanként szokik hozzá a halál gondolatához, de csak bizonyos fajta halálhoz. Ha a legviczebb katonát, mondjuk, Napoleont az auszterlitzi csataterén hirtelen éjnek idején kihúzzák az ágyából és azt mondják neki, kötelet húzván a nyaka köré: „most pedig megfojtjuk uraságodat” — akkor a dicső hadvezér alkalmasint épp úgy kapálódzott volna, mint egy közönséges csirke — és ajkait nem méltóságteljes frázisok hagyták volna el. A halálraitétektől forradalmárok

is csak azért voltak nyugodtak, mert beletörődtek a megváltozhatatlanba.

Igen közel fekszik tehát az a föltevés, hogy szerencsétlenségek alkalmával a fejvesztettséget nem lehet az életösszön fölébredésével magyarázni; valamint valószínűtlen az is, hogy az emberek általában hozzá lehet szoktatni a halál gondolatához. Ha mégis valamilyen magyarázatot akarunk, parasztszszel talán azt lehetne mondani, hogy minden meglepetés, minden váratlan dolog fejvesztettséget idéz elő. Ha az ember észreveszi, hogy elveszett a tárczája: első mozdulata, hogy a hasához kapkod, holott bizonyos, hogy ott nincs a tárcza. Ha lefújja a szél a fejről a kalapot, kézzel-lábbal kaszál minden irányban, holott világos, hogy a kaap csak a földön lehet. Nagy mértékben ilyen meglepetés csaphat rá a tűz közé szorultakra is; csakhogy itt a meglepetés intenzívebb és nem oly hamar illanó.

Persze, ez nem tudományos magyarázat, mert még rezonniroznak is könnyű. Nyomban föltámad ugyanis ez a másik kérdés: mi hát tulajdonképpen az a „meglepetés”? Erre még talán a biológusok sem tudnak pontosan válaszolni.

NAPIREND. Naptár. Csütörtök, július 9. — Rom. kat.: Veronika sz. — Prot.: Gerő. — Görög-orosz: jun. 26. Dávid rem. — Zsidó: Tham. 10. — A nap két reggel 4 óra 12 perczkor, nyugszik este 7 óra 56 perczkor. — A hold két délután 3 óra 9 perczkor, nyugszik éjjel 12 óra 21 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Allandó nyári kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában Nagymező-utca 87. Nyitva egész nap. Belépő-díj nincs. — Nyári kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9-6-ig. Belépő-díj 1 korona. — Az Uránia Kigyó-téri szalonja nyitva 9-8-ig. Belépő-díj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum állattára nyitva 9-2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10-2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10-1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — A fővárosi könyvtár zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A történelmi képcsarnok zárva. A földtani intézet múzeuma nyitva 10-1-ig. — A Közlekedési Múzeum zárva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Széchenyi múzeum nyitva 10-12-ig. — Az orsz. levéltár oklevél kiállítása nyitva 9-2-ig. — A Technológiai Iparmúzeum zárva. — A Ráth György Múzeum (Városligeti-fásor) nyitva 10-4-ig. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3-4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára zárva. — Az Akadémia könyvtára zárva. — Az Egyetemi könyvtár zárva. — A Kereskedelmi Múzeum zárva. — A pedagógiai könyvtár zárva. — A m. kir. központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára július és augusztus hónapokban a közönség előtt zárva marad.

— **Személyi hír.** Albrecht főherceg, Frigyes főherceg fia tegnap Féltonyból automobilon Eszterházára érkezett Eszterházy Miklós herceg és családja látogatására. A főherceg még aznap Féltonyba visszautazott. — Gróf Batthyány Lajos országgyűlési képviselő vasárnap Sárvárra utazott s onnan ikervári birtokára ment, ahol a nyarat el fogja tölteni.

— **Lipót Szalvátor utazása.** Lipót Szalvátor királyi herceg tegnap délután gróf Mike Brassói főispán kíséretében Brassóból Szinájába utazott. A herceget Predealon a román katonai méltóságok ünnepiesen fogadták. Az állomás magyar, román és fekete-sárga lobogókkal volt feldisztve. Az ünnepes fogadáson Predeal román állomáson a román katonaság mellett a magyar határrendőrség is teljesített szolgálatot.

— **Kossuth Ferencz beteg.** Karlsbadból sürgönyzik, hogy Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter megbetegedett és négy nap óta nem távozhatott szobájából.

— **Uj titkos tanácsosok.** A király, mint a hivatalos lap mai száma jelenti, dr. Bernáth Gézának, a Kuria másodelnökének, id. Festetich Pál gróf főrendiházi tagnak és ifj. Zichy János gróf országgyűlési képviselőnek a közügyek terén szerzett érdemeik elismerésül a belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— **Uj nemes.** A király Jellő József nyugállományú czimzetes őrnagynak és törvényes utódainak a magyar nemességét „gradistei” előnévvel díjmentesen adományozta.

— **Az angol hajóhad Triesztben.** Dr. Stannius német főkonzul déiben meglátogatta az angol admirálisai hajón sir Drury parancsnokot és a „Prince of Wales” csatahajón Battenberg herceg másodparancsnokot. A Hohenlohe hercegi pár 1/2 óraker lunchot adott, amelyre Drury parancsnokot és nejét, Battenberg herceget és a csatahajó parancsnokait hívták meg. Este a podeszta az angol vendégek tiszteletére diszebédet ad

— **Katonaság köréből.** A király ő felsége kinevezte Nagy Gézát, a debreczeni 2. honvédszázrednél létszám felett vezetett, az 1. honvédlvasdandár-parancsnokság ideiglenes vezetésével megbízott ezredest e dandár-parancsnokává, továbbá elrendelte kisvárdai Boroviczeny Gyulának, a szabadkai 4. honvédszázrednél létszám felett vezetett, a kassai III. honvédk. parancsnokságánál rendszeresített tábornoki helyen ideiglenesen beosztott ezredesnek, valamint Fabritius Győzőnek, a budapesti 1. honvédszázrednél létszám felett vezetett, a pozsonyi IV. honvédk. parancsnokságánál rendszeresített tábornoki helyen ideiglenesen beosztott ezredesnek az illető kerületi parancsnoksághoz való végleges beosztását.

— **Korányi tanár nyugalmába vonul.** Dr. Korányi Frigyes főrendiházi tag, az orvosegyetem nagyhirű tanára nyugdíjaztatását kérte a vallás- és közoktatásügyi minisztertől. A nyugdíjaztatás iránt való kérvényt záróülésén most tárgyalta az egyetem tanácsa s elhatározta, hogy a legmelegebb ajánlással terjeszti a kultuszminiszter elé. Azonkívül elhatározta az egyetemi tanács azt is, hogy a nyugdíjaztatást ünnepies formában hozza a távozó professor tudomására.

— **Merényiletterv Stolypin ellen.** Karlsruhe-ból jelentik, hogy a rendőrség tegnap éjjel Waldshutban három utazó orvost tartóztatott le, akiket az a gyanu terhel, hogy Stolypin miniszterelnök ellen tervezett bombamerényletben közreműködtek. A letartóztatottak részben beismerő vallomást tettek.

— **Remenyik mérnök meghalt.** A Grünwald-féle szanatóriumban tegnap délután meghalt Remenyik Károly mérnök, akit pár nappal ezelőtt Privigyén egy elbocsájtott munkás oroszva lelőtt.

— **Egy német gróf szélhámosságal.** Arz-Vasegg birodalmi gróf bünpörét tegnap ítélettel befejezték. Arz gróf egy Lewandowskyné nevi asszonnyal szövetkezett, akinek házasságközvetítő intézete volt s az ő segítségével az alatt az ürügy alatt, hogy kötenő házasság több millió márka hozományt biztosít számára, a nagyuri családok és szédelgések egész sorát követte el. Az üzelmek értelmi mozgatója tulajdonképpen Lewandowskyné volt, aki ügy irányította a könnyelmű és akaratlanküli embert, mint egy bábút. Mikor az eset részletei nyilvánosságra kerültek, az ügy, amelynél nagyobbstíli szélhámosság Humbert Teréz esete óta aligha foglalkoztatott bíróságot, ez okon is, a csaló gróf személye folytán is egész Németországban nagy feltűnést keltett, sőt a külföldi lapok is bő részletességgel számoltak be róla. A bünpör hatalmas anyaga s a tanúk nagy száma miatt napokig húzódott a tárgyalás, amíg végre tegnap ítéletre került a sor. Arz grófot a törvényszék egyévi fogházra ítélte a négy hónapig tartott vizsgálati fogság betudásával. Lewandowsky asszonyt egyévi és hathónapi fogházra ítélték.

— **Gyászmise Than Károlyért.** Than Károlynak, a magyar kémiai tudomány megboldogult neosztornának lelkiüdvéért ma délelőtt tizenegy óraker szent misét mondtak a Perenczendi atyák belvárosi templomában. A templom szentélyét ez alkalomra az Entreprise gyászpompával látta el, az oltár elé magas katafalkot állított, melynek lépcsőin ragyogó gyertyák között szines, friss virágok illatoztak. A templomot nagyszámu gyászoló közönség töltötte meg és a fekete lepellel borított első padsorokban a lesújtott család tagjain kívül helyett foglalt Török Aurél rektor vezetésével az egyetem tanácsa, az Akadémia, a Természettudományi Társulat képviselői, az egyetem bölcsészeti karának több neves tudósa. A misét a házfőnök helyettese mondtatta nagy segédlettel és a szertartás alatt az Opera énekara a Mozart-rekviemét énekelte.

— **Az agyonlőtt herceg.** Megirtuk nemrégiben, hogy gróf Manteuffel orosz tiszt párbajban agyonlőtte Juszuov herceget. Pétervárról ma jelentik, hogy a megölt Juszuov herceg mult évben fejezte be egyetemi tanulmányait. Ellenfele, gróf Manteuffel a legszebb orosz tisztek egyike és négy év óta szolgál a lovastestőr-ezredben. Gróf Manteuffel néhány héttel ezelőtt feleségül vette Euden Feodorovna grófkisasszonyt s a párbajnak az volt az oka, hogy gróf Manteuffel rájött arra, hogy felesége már a házasság első hetében megcsalta.

— **Égő tehervonat.** Nagymaros és Kismaros állomások között meggyuladt tegnap este kilenca óra után egy tehervonat, amely körülbelül husz kocsiival Budapest felé tartott. A tüzet valószínűleg a lokomotívól kipattant szikra okozta, amelytől egy kenderrel megrakott kocsi fogott először tüzet. A tűz magasan lobogó lánggal égett s a visegrádi parton úgy látszott, mintha nagy ház égne. Nagymaroson pedig, ahol látták a vonatot, tudták, hogy három petróleum-szállító vagon is volt hozzákapcsolva, attól féltek, hogy ezek a vagonok fölrobbannak. Esztergomból két segítő-lokomotívot küldtek, hogy a tehervonatnak a tüztől még meg nem támadt kocsi-jait megmentse, a mentő munka azonban nagyon sokáig tartott, mert az oltáshoz semmi eszköz sem volt. Az égő vonat természetesen elzárta a pályát is s a Budapest felől jövő vonatokat sem eresztették át, mert féltek, hogy az égő tehervonattól lángra gyul a személyvonat is. Az express-vonat, amelynek 11 óra tájban kellett volna Nagymaros-Visegrád állomáson áthaladnia s az a személyvonat, amely a menetrend szerint tíz óra három perczkor indul Nagymarosról, csak éjjeli egy óra után hagyhatta el Nagymaros-Visegrád állomást s a személyvonat féltizenkettő helyett félháromkor ért Budapestre. A Budapest felől jövő vonatokat, amelyek Verőczen várták a pálya fölszabadulását, szintén egy óra után eresztették tovább Esztergom felé. A teherkocsik nagy részét elvontatták a nagymarosi felső állomásra, az égő anyag azonban még egy óra után is a pályán feküdt. Meg kellett várni, míg egészen elég, mert oltni nem lehetett. A magában véve nem nagy jelentőségű esemény, néhány kocsi áru elége, igen sok nyugtalanságot és izgatottságot okozott az utasok és hozzátartozók közt.

— **Eljegyzés.** Fráter Lóránd eljegyezte Plosz Jenke kisasszonyt.

Még itt a nyár s az akáczia
Letette már koszorúját.
Nem is kérdik: miért tette?
A faluban úgy is tudják;
Ott suttogják lombja alatt,
Fülemile dala mellett:
Menyasszonyi koszorúnak
Az az akácvirág kellett.

Most kezdett a nótás legény
Legislegszebb nótájába . . .
Menj csak, szép lány, mosolyogva
Akáclobos falujába;
Ott, ahol e magyar földön
Minden fűszál jó testvére:
Hű párjának virág nyílik
Hej! de minden lépésére

— **Inzultált alispán.** Kellemetlen kalandja volt tegnap este dr. Sebessy János alispánnak és Ugron Zoltán megyebizottsági tagnak, akiket hivatalos utjukban részeg parasztok támadtak meg. A támadók megállították a kocsit, kirángatták belőle az alispánt és botokkal estek neki. Ugron Zoltán arcán súlyos sérülést szenvedett. A támadókat a csendőrök letartóztatták. A parasztok azt vallották, hogy nem tudták, ki ül a kocsiban, csak részeg dohajkodásukban támadtak rá az utasokra.

— **Szokolista kirándulók kalandja.** A susáki és környékbéli Sokol tornaegyletek és a Sklad dalos-egyesület tagjai vasárnap a magyar-horvát hajóstársaság Liburni nevű gőzcsóna s szomszédos Bukkariból kirándulást rendeztek Kerzö szigetére. A hajó, árbozán a horvát zászlóval, a rajtalevők hangos zsviózása és éneklése közben futott be a kerzöi kikötőbe. Itt azonban az osztrák csendőrség nem engedte őket partra szállni. A horvát kirándulók tiltakoztak ez ellen, de tiltakozásuk mit sem használt. A csendőrség szuronysegezve kordont vont a parton és senkit se engedett ki a hajóról. A partraszállást azzal a megokolással tiltották meg a horvát ifjaknak, hogy bevonulásukkal megzavarnák a köznyugalmat. A kirándulók erre a hajóval tovább indultak és az Abbázia melletti Ikába mentek át, ahonnan késő éjjel tértek vissza Bukkariba. A kalandos utról táviratban küldtek tiltakozó panaszt Bécsbe, a Reichsráth horvát képviselőinek.

— **Meggyilkolt igazgató.** Kobuletyben meggyilkolták Rosenfeldet, a Baku-Batumi petróleumtársaság igazgatóját. Azt hiszik, hogy egy elbocsájtott munkás követte el a gyilkosságot.

— **Uj m**
pen hétfőn
vát hajóstár
nek még ed
saság igazg
hajó 250 t
Az uj gőzö
dezik be.

— **Pör**
Neuman n
nyilatko
orgánumbá
pokban me
E közlemén
gyűlési kép
beszélnek,
Ugyanis az
egyik végre
verési hird
szelvényeke
lyezett Mar
részére. Ez
deltettek, k
tást vezető
végrehajás
nok egyérte
sét és a le
lenné vált
visszahelye
nyiban az
rési hirdem
nem értesít
megállapít
esetben fer
lius hó 8-á

— **Érd**
bilánsa var
aki 1858 ó
ven éves é
lobogózták
gatóság sz
nek és átn
a fürdő ol
nepelt föld
száz koron

— **Meg**
megye köz
tében dr.
tartott. Az
lentését ar
meter sege
kereszturi
hogy a nő
gyarul fele
inczidens k
felüggeszt
illetékes h
kesen meg
vette. Ugr
a jelentés
hangu hely
ségiék tul
István gör
irt, amely
magatartás

— **Ön**
48-as hon
verrel szí
badsághar
időben su
gyilkossá.
igen néps

— **L**
délután M
vatalt, eg
Az ifju-tó
illeték
Schemzi p
rénylet, h
pasa Bosz
egyszerű
szolgálat
rangba. R
jal a dez
török ban

— **Uj magyar hajó.** A san-marcói hajóépítő-telepen hétfőn bocsátották vízre a fumei magyar-horvát hajóstársaság számára készült új gőzöst, amelynek még eddig nem adtak nevet. Az aktuson a társaság igazgatóságának képviselői is megjelentek. A hajó 250 tonna és gépezete 650 lóerőt tud kifejteni. Az új gőzöst I. és II. osztályú utasok számára rendezik be.

— **Pörös atyafiak.** Ily című mai hírünkre dr. Neumann Ármin fővárosi ügyvéd a következő nyilatkozat közlését kérte: A napi sajtó több orgánumban regényes hírek jelentek meg egy a napokban megtartott előzetes árverésre vonatkozólag. E közlemények, melyek dr. Markbreit Gyula országgyűlési képviselő nevével kapcsolatosan bűnügyről beszélnek, a tényállást nem helyesen adják elő. Ugyanis az történt, hogy az V. ker. kir. járásbíróság egyik végrehajtója előzetes árverés után, de az árverési hirdetmény kibocsátása nélkül elárverezett szelvényeket, melyeket ügyfelem bíról letétbe helyezett Markbreit Imre és özv. Markbreit Adolfiné részére. Ez ellen előterjesztéssel élve az összes érdekelt, köztük Markbreit Gyula, mint a végrehajtást vezető hitelező, továbbá az árverési vevő és a végrehajtást szenvedő részére kinevezett ügygondnok egyértelműleg kérték az árverés megsemmisítését és a letett és időközben egyébként is értékelenné vált szelvényeknek az állampénztárba való visszahelyezését. A bíróság így is határozott, amennyiben az árverést annak következtében, hogy árverési hirdetmény ki nem bocsátott és az érdekeltnek nem értesítették, megsemmisítette, azonban egyúttal megállapította, hogy semmi bűncselekmény a jelen esetben fenn nem forog. Kelt Budapesten, 1908. július hó 8-án. Dr. Neumann Ármin s. k.

— **Érdekes jubiláns.** Rohits-fürednek érdekes jubilánsa van: Königsmaier János földbirtokos, aki 1858 óta állandó vendége a kies helynek. Az ötven éves évforduló tiszteletére a jubiláns lakását fellobogózták és virággal gazdagon díszítették. Az igazgatóság szerencsekívánatait fejezte ki az ünnepeltnek és átnyújtott neki egy ezüst serleget. Ezenkívül a füred olajfésztornyú képével is meglepték. Az ünnepelt földbirtokos a nevezetes nap emlékére háromszáz koronát ajándékozott helyi czélokra.

— **Megrendszabályozott esperes.** Udvarhelyvármegye közigazgatási bizottsága ma a főispán távollétében dr. Sebessy János alispán elnöklésével ülést tartott. Az ülésen Kulisszék Ernő beteriesztette jelentését arról a kinos esetről, amelyet Moldován Demeter segesvári oláh esperes provokált, aki a székeskeresztúri állami tanítóképző vizsgáján kifogásolta, hogy a növendékek a görög-keleti vallástánból magyarul feleltek. Közölte a tanfelügyelő azt is, hogy az incidens következtében a vizsgálatot kénytelen volt felfüggeszteni és az esteről azonnal jelentést tett az illetékes hatóságnak. A bizottság a tanfelügyelőt lelkesen megéljenzte és jelentését helyeslőleg tudomásul vette. Ugron Zoltán és Mezey Ödön szólottak hozzá a jelentéshez és erélyes szavakkal, a gyűlés egyhangú helyeslése mellett bélyegezték meg a nemzeti-ségiük tulkapása. Az esettel kapcsolatban Sándor István görög-katolikus esperes a helyi lapba cikket írt, amelyben elítélőleg emlékezett meg Moldován magatartásáról.

— **Öngyilkos aggastyán.** Halassy Sándor volt 48-as honvédtizedes tegnap 80 éves korában revolverrel szívenlőtte magát és meghalt. Halassy a szabadságharcban több csatában vett részt. Az utóbbi időben súlyos vesebaja támadt és e miatt lett öngyilkossá. Halassy jó vagyoni viszonyok közt élő, igen népszerű ember volt.

— **Lelőtt basa.** Semzi basa tábornokot tegnap délután Monasztirban, amidőn elhagyta a táviróhivatalt, egy török tiszt lelőtte. A tettes elmenekült. Az ifju-török mozgalom e vilájetben terjedőben van.

Illetékes körökben úgy vannak értesülve, hogy Schemzi pasa meggyilkolása nem politikai jellegű merénylet, hanem magán-vérboszu műve volt. Schemzi pasa Boszniából származott, körülbelül 70 éves volt és egyszerű közkatonából küzdötte fel magát 50 éves szolgálat után tábornokká és hadosztályparancsnoki rangba. Rosnában, ahová Schemzi pasa két százalijal a dezertált tisztek kézrekerítése czéljából ment, török bandák már egy év óta bujtogatják a népet.

— **Agyonvert csábító.** Halálos végül szerelmi dráma történt pénteken déluán Biharmegye egyik eldugott, hegy mögötti kis falujában. A belényesujlaki malomban alkalmazott Kormos Antal molnárlegény hónapok óta szeretője volt Ille Tódor jómódu gazda feleségének. Az asszony szökni készült a szerelmével, aki rábeszélte, hogy adassa el az urával a földjét, tehenét, kecskéjét s azután kerítse magához a pénzt s azzal majd kiszöknek Amerikába. Az asszony rá is vette az urát, hogy adja el földjüket. Ille tegnap csakugyan el is adta földcsekéjét. A vásár után a korcsmába ment áldomást inni. Itt a szerencsétlen megtudta, amit a férj utóljára szokott megtudni, hogy a felesége megcsalja és most el akar tőle szökni. Ille hazarohant. A lakása ajtaját zárva találta. Ez még inkább szította gyanuját s baltát kapva, betörte az ajtót. Az ittas férj gyanuja nem volt alaptalan, a molnárlegény éppen akkor akart elmenekülni az ablakon. A felbőszült ember a fejszével hátra vágta s aztán kilökte az ablakon. Az életveszélyesen sérült udvarló elvászorgott a község házára, ahol délre meghalt. A dühöngő férj elől az asszony elmenekült és azóta nem találják.

— **Árvagyermek öröme.** Az elmúlt vasárnapon hatszáz árva gyermek talált ingyenhelyet és ingyenmulatságot a Beketow-cirkuszban. Több árvaház között nagyobb számban jelentek meg igazgatóikkal és tanítóikkal a Mayer budai fiúárva- és a pesti izraelita leányárva- és növendékei. A gyermekek természetesen nagyszerűen mulattak és sokat tapsoltak. Beketow igazgató jószívűségét bizonyítja, hogy most ez uton is felszólítja Budapest árvaházait, hozzák el a vasárnap délutáni előadásokra a gyermekeket, akik ingyen nyerne bebecsátást, de megjelenésüket az igazgatóságnál néhány nappal előbb be kell jelenteni.

— **A fény-utcai gyilkosság.** A fény-utcai gyilkosságot immár teljesen kiderítette a rendőrség. Kostyánék gyilkolták meg Hajnal Antalt. Hétfőn átszállították mindkettőjüket az ügyészség fogházába és a nyomozás iratait ezzel egyidejűleg áttették a vizsgálóbíróhoz. Nagy Béla vizsgálóbíró több ízben kihallgatta a Kostyán-párt, akik azonban következetesen megmaradtak a tagadás mellett, sőt védőjük, Weisz Ödön utján az előzetes letartóztatást elrendelő végzés ellen felfolyamodással éltek. Kostyán Antal ma váratlanul azt az óhaját fejezte ki, hogy megnyugszik letartóztatásában. A fogságban megtört ember kevéssel ezután részletesen bevallotta, hogy a gyilkosságot csakugyan ő követte el. A véres éjszaka történetét így adta elő:

— Július 24-én este hat órakor több társammal a Leichmann-féle korcsmába mentem, hogy munka után egy pohár sört igyam. Ohlinger Gyula gyári munkás beszélgetés közben egy aranylánczot vett elő és megvételre kínálta. Mivel vevő nem akadt, ki-sorsolta. A sorsolásban résztvevők abban állapodtak meg, hogy a nyertes egy hordó sört fizet. A lánczot egy Vas nevű ember nyerte meg, aki a megállapodásnak megfelelően csapraütött egy hordó sört. Én voltam a csapos s így természetesen legtöbbet ittam, úgy, hogy féltizkor, amikor hazamentem, már nagyon ittas voltam. Hajnal akkor már otthon volt. A folyosón cigarettázott. Bementem a feleségemhez, aki felháborodva panaszkolt el, hogy Hajnal el akarta csábítani. A végsőkig felboszantott a dolog — különben is részeg voltam — s kirohantam Hajnalhoz a folyosóra, ahol heves hangon rátámadtam. Hajnal valószínűleg megijedt, mert besietett a szobájába. Én utána mentem s ökölbe szorított kézzel halántékra ütöttem. Az ütés következtében megtántorodott, nekivágódott a szekrény sarkának s életlenül terült el a földön. Rettenetesen megijedtem, a halott embert fölvettem az ágyra és azonnal közeli orvosért szaladtam. Akkor még nem tudtam, hogy meghalt, csak később hallottam az orvostól. Én öltem meg Kostyánt, a feleségem ártatlanul szenved.

Kostyán ismételtén kérte, hogy a letartóztatás ellen beadott felfolyamodását vonják vissza. A felfolyamodás azonban már a vádtanácsnál van, amely holnap foglalkozik a dologgal s természetesen helybenhagyja a letartóztatásra vonatkozó intézkedést.

— **Házasság.** Dr. Martos Ferencz író, m. kir. vallás- és közoktatásiügyi miniszteri fogalmazó, idősb. Martos Ferencz és neje, szül. Hertschka Adél fia, szerdán délelőtt kötött házasságot az V-VI. kerületi anyakönyvvezető előtt Deutsch Gizikével, Deutsch Sándor magánzó és neje, szül. Schwanfelder Matild leányával. Az ifju pár még a délután folyamán hosszabb tartózkodásra külföldre utazott.

— **Nászajándékok.** Jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műrás ékszertelepen, Budapest, VII. Erzsébet-körút 29. l. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Az öngyilkos műhelye.** Bécsben tegnap este ópiummal megmérgezte magát Jedlicska Béla fiatal gazdasznövendék. Magyar származású volt. Az apja módos földtulajdonos valahol a Dunántul. Az öngyilkos nem a halál mindennapi önkéntesei közül való. Nemcsak hogy elhatározó lélekkel rászánta magát a pusztulásra, — az ok eddig még ismeretlen — de igyekezett alaposan áttanulmányozni a kegyetlen tett végrehajtási részét. Megállapodott abban, hogy a leszámolásra a méreg lesz a legalkalmasabb eszköz és úgy vélte, hogy rosszul fog járni, ha a kellő hozzáértés nélkül cselekszik. Ezért hát egész vegyészeti műhelyt rendezett be, amelyben hosszú időn át dolgozott. A kísérletekhez önmagát használta médiumnak. Az észlelt jelenségeket pontosan feljegyezte. Az utolsó papírszeletkéről ezt olvasták le: „Este hat óra tíz perczkor husz gramm ópiumot vettem be. Teljes negyedóráig semmi fájdalom. Négy percczel utóbb annyira elgyöngültem, hogy nem tudtam odébb menni. Remélem, hogy nemsokára minden befejeződik.“ Idáig van csak. Tovább nem folytathatta, mert elvesztette az eszméletét s kinos vergődésekkel kiszzenvedett. A lakásán kétszáz gramm ópiumot, ugyanannyi klórhidrátot, hatszáz gramm arzénikumot és négyszáz gramm foszfort találtak. Az anyagkészletet csalárd uton külföldről szerezte be.

— **Végrehajtó a pánczélos hajón.** Kevés olyan dolog van a világon, amit ne fenyegetne a végrehajtás veszedelme. Mindent foglalási tárgyának szeretnek minősíteni, mert ha egyet és mást meg is védi a törvény, marad azért még bőven anyag a lepecsételésre. A cherbougi polgári törvényszék a múlt napában évi ötszáz korona kártérítésre ítélte a hadifengerészetet. Az összeg Leterrier arzenál-munkást illette meg, aki a „IV. Henrik“ nevű pánczélos hajó építésénél olyan szerencsétlenül járt, hogy egész életére nyomorékká lett. Az első százhuszonöt koronás részlet most lett volna esedékes, de nem érkezett meg. A munkás nem soká vár, hanem az ügyvédjét egy végrehajtó kíséretében felküldte a pánczélos gőzösre, hogy foglalják le. Az ötlet bevált, amennyiben az előljáróság a foglalás hírére megjelent a helyszínen és lefizette az összeget.

— **Halálozás.** Gróf Bavorow-Bavorovszky Emil kamarás, az osztrák urakháza tagja, ma délután negyvennégy éves korában meghalt.

— **Rendőri hírek.** Letartóztatott tolvajok. A rendőrség letartóztatta Reisz Dezső husz éves kereskedőjét, Koller Gyula husz éves cipészét és Rottenbiller Rezső tizenhét éves lakatosát, akik e hónap ötödikén reggel a Neilejts-utca 27. szám alatti kávéházban ellopták Seier Gyula órásszegő óráját és lánczát. — Letartóztatták Horvai Lajos huszonöt éves boltiszteget is, aki a Király-utca 28. szám alatt levő Grossmann Mór czég kárára hétszáz korona értékű árucikket ellopott. — Dunából kifogott holtest. Ivánca község határában tegnap egy férfi holtestet fogtak ki a Dunából. Zsebében talált iratokon Reichenfeld Sándor, Budapest, VII. Dob-utca 44-46. volt olvasható. A rendőrség nyomoz. — Zsebtovajlás. Csiky József kuriai bíró zsebéből kiloptak egy egyfedelű ezüst omega órát és rövid leelőg aranylánczot, melyen egy Szent György-tallér függő volt. A rendőrség keresi a tolvajt.

x Fodor-téle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna és vívásra.

x Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.

x Zászlók, czimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII. Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Dr. Hönig Izsó elektrotherapiai és Röntgen intézete (Károly-körút 24.) az orvosi tudomány modern gyógyeszközeivel felszerelve pártatlanul áll a fővárosban és főképp idegbetegek (neurasthenia, hysteria), csuszosok, köszvényesek, szivbajosok, elhízottak, bőrbetegek, zsábában, álmatlanságban szenvedők stb. találnak benne bajuk ellen sikeres gyógykezelést. Az intézet hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét.

6 visít Fénykép 1 f. 50
MUNNIA FÉNYKÉPESZ.
BUDAPEST, KAROLY-KÖRUT 6.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

A Népszínház átadása.

— A Népszínház-bizottság ülése. —

A Népszínház ügye végre-valahára illetékes fórumához, a Népszínházi bizottsághoz került. És ez a hírhedt bizottság, mely mindvégig szerencsétlensége volt a gondiára bizott intézetnek, most sem tagadta meg önmagát. Néhány módosítás kikötése mellett késznek nyilatkozott a színházat átadni a közoktatásiügyi kormányának. Voltak könnyen hívők, akik a bizottságtól várták ennek a képtelen tervnek a meghusulását. Mi megírtuk előre, hogy hiu remény valami üdvöset várni ettől a bizottságtól, melynek minden működése a rombolásban merült ki.

A gyűlésen, melyet Bárczy István ma délelőttire hívott össze, a polgármester ismertette azokat a kísérleteket, amiket a kormány a Nemzeti Színház ideiglenes elhelyezése dolgában tett, amíg végre felmerült az az idea, hogy a Nemzeti Színház tagjai az új színház felépítéséig a Népszínházban játszhasanak. Tegnap a Nemzeti Színház igazgatóságától megkeresés érkezett hozzám s ezért hívta össze a bizottságot. A bizottság megállapodott abban, hogy a Népszínház hajlandó bérbe adni a kormányának bizonyos kikötések mellett. Kívánja a bizottság a személyzet méltányos kielégítését s ezért követeli, hogy a személyzet kielégítését teljesítő bizottságban a színházi bizottság egyik tagja is helyet kapjon. A bizottság az államtól 60.000 korona évi bért követel, azonkívül évi 10.000 korona kártalanítást, mert a díszleteket nem kapja meg a Népszínház s évi 30.000 korona kártalanítást a nyugdíjalapnak. Követeli még a bizottság, hogy a kormány Madernek az összes kötelezettségét vegye át. A bizottság egyhangulag osztotta a polgármester nézetét és megbízta a polgármestert, hogy az előadottak alapján a főváros és a népszínházi személyzet érdekeinek szem előtt tartásával kösse meg a kormányval a szerződést. A bizottság megbízta Márkus Miksát és Borbás József tisztügyészt, hogy a személyzettel való megállapodások tárgyalásainál a Népszínházi bizottság nevében vegyenek részt.

Ezzel tehát a Népszínház sorsa végleg eldőlt, ha csak a közoktatásiügyi miniszter a bizottság módosításait nem találja igen súlyosnak. Alig hiszszük, mert a Népszínházra kimondták a halálos ítéletet és pusztulnia kell, kerüljön bármibe. A feltételekből, amelyekbe a közoktatásiügyi miniszterium belemért, azt kell következtetnünk, hogy ott az ár mellékes, a fő, hogy Maderék megkapják a sápot. Ez pedig akaratlanul ismét felszínre veti azokat a körülményeket, amelyek közt Mader megkapta a színházat.

A pályázók között ott volt Ditrői, a Vígyszínház igazgatója is, kiről tudta mindenki, hogy nemcsak művészi tekintetben, hanem anyagilag is a legmegfelelőbb bérlet, mert két más színházért emberrel szövetkezve, kellő tőke felett rendelkezett. Az egész közvélemény Ditrői mellett állott és a Népszínház bizottsága mégis Madernek adta a színházat, pedig tudta róla, hogy se pénze, se tehetsége ahhoz, hogy a színházat vezesse. Az mondják, hogy „felülről” nyomást gyakoroltak a bizottságra. Ez lehet igaz, de nem értjük, hogy miért kellett a bizottságnak, mely teljesen független a maga tetteiben, a „felülről” jövő nyomásnak engedni?

Mader vállalata, mint előrelátható volt, csütörtököt mondott és most a közoktatásiügyi kormány rántja ki a biztos bukásból. Rengeteg pénzt áldoznak, csak hogy Mader valahogyan üres zsebbel ne távozzék Magyarországból. Mert ahhoz kétség sem fér, hogy a Nemzeti Színház ügyét sokkal kevesebb pénzzel, sokkal jobban oldhatták volna meg. De itt amint említettük, nem ez a szempont a döntő, hanem Mader Roul karrierje, mely sajnos, sokkal fontosabbnak látszik, mint Magyarország egyik első kulturáltézete. A közoktatásiügyi kormány — és ez igen

jellemző a mi viszonyainkra — azzal akarja elejét venni a közvélemény megbotránkozásának, hogy a Népszínház tagjairól gondoskodni fog; arra, hogy egy tollvonással megsemmisít egy színházat, melynek művészi iránya — eltekintve éppen az utóbbi esztendőtlől — döntő fontossággal bírt azt egész ország vidéki színházaira, arra nem talál mentséget.

Csak azt nem értjük még, hogy miért kellett a fővárosnak közel félmilliót elkölteni a Népszínház átalakítására közvetlenül a Mader-féle kísérletkezés előtt. Ha valakinek messzemenő tervei vannak a jövőre nézve és ez okból kész áldozatokra is, ez helyes. De itt ez az eset ki volt zárva, mert Mader bukásának idejét matematikai pontossággal meglehetett állapítani és hogy a népszínházi bizottságnak nem voltak komoly tervei a színházzal, azt éppen az bizonyítja, hogy a színházat odaadták Madernek.

Talán üdvös volna, ha a közgyűlés is foglalkoznék ezzel az ügygel, mert elvégre a közvagyon talán mégsem lehet oly módon prédává tenni, mint ahogyan ezt tették azok az urak, kiknek ezt a szerencsétlen intézetet gondjaira bízták.

Hogy maga a bizottság mennyire átérzi ennek az egész szerencsétlen ügynek fonákságát és helytelenségét, bizonyítja az a hivatalos közlemény, amelyet a „Pol. Ért.” útján közöl s amely csöppet sem igazolja eljárásának helyességét. A közlemény egyébként szövege szerint így hangzik:

A Nemzeti Színháznak a Népszínházban való ideiglenes elhelyezése tárgyában a mai nap folyamán megtartott népszínházi bizottsági ülés különféle kommentárokat szolgáltatott alkalmat, amelyek messze túlmennek a bizottságban lefolyt tanácskozás anyagán és keretein. A népszínházi bizottság üléséről kiadott hivatalos közlemények fedik az ottan történteket. Azok a közlemények azonban, amelyek a Népszínház mostani igazgatóival létesített megállapodás részleteiről adnak számot nagyon is alkalmasak a közvélemény megtévesztésére. Így egyik esti lap szó tárgyává teszi azt az összeget, amelyet az állam Mader és Bálint igazgatóknak a Népszínházba történt befektetésük és esetleg elmaradó jövedelmük kárpótlásaként fizet és amidőn az összeg nagyságát horribilisnek nyilvánítja, a ruhatár és czukrárszda bérletére nézve történt megállapodást is erős szavakkal támadja. Ezen közleménynek állításával szemben a „Pol. Ért.” teljesen megbízható forrásból kapott információi alapján mindenekelőtt megállapítja, hogy azon összegnek 700 ezer koronában való meghatározása, amelyet a Népszínház igazgatói befektetéseik és felmerült kiadásai fejében az államtól kapnak, a legszigorubb pontossággal és az ezekről szóló irományoknak, könyveknek, számviteli törvényeknek és általában okmányoknak átvizsgálásával történt és így tulbecsülés és túlfizetés esete egyáltalán nem jorog fenn. Számolni kellett az összeg megállapításánál mindazon terhes szerződésekkel, amelynek felbontása a tranzakciónak természetesen elvárhathatlan következménye. Ennek tudható be, hogy a kiifizendő összegből mintegy 340 ezer korona csupán a személyzet kielégítésére van előirányozva. Ami a ruhatár és a czukrárszda bérletének ügyét illeti, itt úgy áll a dolog, hogy ezeket a Népszínház jelenlegi igazgatói már 10 esztendőre bérbeadták és pedig olyan összegért, hogy az ezekre vonatkozó szerződések stornírozása aránytalanul nagyobb terhet jelentene, mint amekkora jövedelemre a Nemzeti Színház a ruhatár és czukrárszda révén számíthat. A megállapodáshoz tartozik végül, hogy a Népszínház jelenlegi igazgatói elmaradt hasznuk megtérítéséül a szerződés lejártáig, vagyis 1917. október 1-éig évi 15.000 koronát kapnak, amely összeg szintén pontos számítás alapján határozott meg. Ezen tények ismerete és mérlegelése mellett a közönség bizonyára nem fog felülni az elfogult és túlzó hirdadásoknak.

(*) Szerződtetések. Bárdos Irma énekesnő megvált a szegedi színházalattól és helyét Rédei Szidi — a Népszínház volt tagja — foglalja el szeptemberben kezdi meg a szegedi működését. Bárdos Jolán és Sugár Jolán Palágyi Lajos miskolci, Gazdy Aranka pedig Zilahy Gyula debreczeni társulatához szerződött.

(*) A Borghese-csarnok. A római Galleria Borghese tatarozását befejezték és a villa felső emelete ismét nyitva áll a látogatók számára. A képek elhelyezése most se mintaszéri. Így, a többek közt, nagyon rontja a hatást, hogy Tizian remekművét ismét a régi kedvezőtlen helyére, a többi képek közé akasztották.

(*) A csókkirály bemutatója. A budai nyári színházban a jövő hét csütörtökön lesz a bemutató előadása Orbán Dezső és Sztójánovits Jenő Csókkirály című eredeti daljátékának. Az új darab, a poetikus, vidám szöveg mellett tele van szebbnél szebb énekszámokkal, mulatságos alakokkal és helyzetekkel. Az újdonságot Krecsányi igazgató személyesen rendezi és a zeneszerző maga fogja vezényelni. A zenekart 36 emberre egészítették ki, hogy a Csókkirály zenei szépségei teljes mértékben érvényesüljenek.

(*) Asztalkendőre festett Murillo-kép. A francia szépművészeti kormány értékes ajándékot kapott egy angol arisztokratától. Sir John Tollemache Sinclair, ugyanis, egy asztalkendőre festett Krisztus-fejet, mely Murillo műve, ajánlott föl a számára „a Franciaország és Anglia közt létrejött entente cordiale” fölött érzett örömeiben. Az érdekes képet előbbi tulajdonosa 96.000 koronáért vásárolta és nagy művészi értéke is kétségtelen.

(*) Nagyvárad színeszet. Erdélyi Miklós nagyvárad színházalattal az idő szerint Gyulán működik, még pedig a közönség meleg pártolása mellett. A társulat e hó 23-tól egy hónapig pihenőt tart, azután augusztus 20-án megnyitja a nagyvárad Rhédey-kertben most épült új színházát. Megnyitó előadásul a „Berger Zsiga” című nyári bohózat van kitűzve, melyet prologus előz meg. A téli szezon, a Bémer-téri színházban október elsején a „Tatárjárás” bemutatója vezet be.

EGYESÜLETEK.

(—) A Szabadgondolkodás Magyarországi Egyesülete július és augusztus folyamán ingyenes előadásokat rendez minden kedden és pénteken este fél héttől fél nyolcig a Társadalomtudományi Társaság (Károly-körút 14., II. emelet) előadotermében. Az előadások sorrendje a következő: 1. Bevezető előadás a szabadgondolkodásról; tudomány és vallás; július 10-én tartja dr. Székely Aladár. 2. A világ fejlődése; július 14-én tartja Dánosi Imre. 3. Az élet fejlődése; július 17-én tartja dr. Madzsar József. 4. Az ember származása; július 21-én tartja Szerdahelyi Sándor. 5. A társadalmak fejlődése; július 24-én tartja Timár Miklós. 6. A történelmi materializmus; július 28-án tartja dr. Rónai Zoltán. 7. A modern filozófia; július 31-én tartja dr. Benczelits János. 8. A modern pszichológia problémái; augusztus 5-én tartja dr. Benczelits János. 9. A természetudományi gondolkodás; augusztus 7-én tartja dr. Madzsar József. 10. A modern politika főbb irányai; augusztus 11-én tartja dr. Harkányi Ede. 11. A szociálizmus; augusztus 14-én tartja dr. Kunfi Zsigmond. 12. Magyarország helyzete a kulturfejlődésben; augusztus 18-án tartja dr. Szende Pál. 13. A nemzetiségi kérdés és a hazafiság; augusztus 21-én tartja dr. Jászi Oszkár.

Nyilt - tér

E rovatban közzétették nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

AZ ÜSTÖKÖS

a legjobb magyar viccnap

Hetenkint 20 oldal kacagató ter.alom, színesen illusztrált politikai és társadalmi karrikatúrák

Előfizetési árak:

1/2 évre (jul.—decz.) 6 k. 1/4 évre (jul.—okt.) 3 k.

Az „EGYETÉRTÉS” előfizetői részére:

1/3 évre ... 4 kor. 1/4 évre ... 2 kor.

kedvezményes előfizetés.

Figyelem! A ki most felévre 6 koronával előfizet, INGYENEN kapja meg az 1907. évi teljes bekötött évfolyamot. (700 oldal vicc, kép stb.) Czim: ÜSTÖKÖS — Budapest

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi Áldás gyomorhajosoknak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomorral 2-8 óra alatt teljesen rendbe hozza Kis üveg 40 fillér. nagy üveg 60 fillér.

(Szer)

délelőtti társasági közgyűlési 43.000 méterrel érkezőt a legdrágábbakat az a javaslat, hogy hirdessenek több ajánlatot, hogy a szükséges említjük, hogy 78 fillérért a vághidákhoz.

(A K)

konysági bizottság Géza tanácsos Elemé foglalkoztatás iránt. Így országos eseményt 1909. évre eddigelő négyek közül kórház-egyesület poliklinikus szüneti gyűlést 10.000 rend női kórház 8760 k. 587 korona egyesület 10.000 korona 365 korona, nagypéntek 3200 szegény isk.

TÖ

§ Kellen

távirta szolgálatban a várbán, amely rekpárt, amelyre a kitásoknak amelyet T. loptak el pár tulajdonosok. A mai zett, hogy Terézkerut koronáért. tudta, a bíróság volt afféle bírósággal, felebbezett.

§ A gon. Kovács Zoltán október 24-én munkát, mid-mann s da. a kocsi alá dapesti kir. lyos testi sév. vádolt kifog. indokból, hogy Steinitz azt hanem saját került. A vá. Andrássy ell.

§ A jász. vában a cse. Baranyai János koronás váll. mennyiségbe. sitók dr. Gál szabadláb. el is rendelt. felfolyamodt. tanácsa most. nost — az ü. badlábba hely. tot tovább fo.

Lawn-t

Angol és magyar. Hitelesített. Fagyalt és szód. dőbe való. maguestum tak.

KERTÉSZ T

FŐVÁROS.

(Szénaszállítás a közbiztonsági részére. Ma délelőtt tartották meg az árlejtést a marha- és lóközbiztonsági részére és a marhavásártérhez szükséges 43.000 métermázsas szénaszállítására. Hatrendbeli ajánlat érkezett be és ezek közül legkedvezőbb az, amelyet métermázsánként 9 korona 40 fillérrel tettek, a legdrágább 11 korona 20 fillér volt. A bizottság ezeket az árakat igen nagyra tartotta és ezért azt javasolja, hogy három heti határidővel új árlejtést hirdessenek. Ha pedig ekkor sem érkezik be kedvezőbb ajánlat, akkor a főváros közvetlenül szerezzék be a szükséges szénát a nagyobb termelőktől. Megemlítjük, hogy tavaly 8 korona 72, illetőleg 8 korona 78 fillérért szállították a szénát a vállalkozók a közbiztonsági részére.)

(A közjótékonykassza bizottság ülése. A közjótékonykassza bizottsága ma délelőtt ülést tartott Almády Géza tanácsos elnöklése mellett; előadó Korányi Elemér fogalmazó volt. Javaslatot tett ezúttal a bizottság több jótékonykassza intézmény segélyezésére iránt. Így javasolja a bizottság, hogy a Fehérkereszt országos egyesület részéről létesített budapesti Fehérkereszt gyermek-kórháznak adjon a főváros az 1909. évre 10.000 korona segélyt. Ez az egyesület eddigelé nem részesült a főváros támogatásában. A régiók közül kap a Stefánia pesti szegénygyermek-kórház-egyesület 13.000 koronát, a Budapesti általános poliklinikai egyesület 10.000 koronát, a Budapesti szüneti gyermektelep-egyesület 4000 koronát, a budapesti izraelita hitközség Bródy Adél gyermek-kórháza 10.000 koronát, a budai Szt. Erzsébet apácza-rend női kórházában elhelyezett szegény nők tartására 8760 koronát. (Egy-egy szegény nő eltartására 587 korona esik.) A vakokat gyámolító országos egyesület intézetében elhelyezett vakok tartására 10.000 koronát. (Egyenkint esik, az ipari kiképzésnél 365 korona, a zongora-kiképzésnél 540 korona.) A nagypénteki református társaságnak tíz árva tartására 3200 koronát, a Gyermekbarát-egyesületnek szegény iskolásgyermekek ételmezésére 4000 koronát.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Kellemeften találkozás. Molnár Lajos posta- és távirat szolga pár héttel ezelőtt fenn írt kézbesíteni a várbán. Eközben megpillantott az utcán egy kerékpárt, amelyben — daczára a rajta eszközölt átalakításoknak — felismerte a postakincstár tulajdonát amelyet Tremkőczy Lajos nevű táviratkihordótól loptak el hetekkel ezelőtt. Nyomban átadta a kerékpár tulajdonosát, Budai Gábor bolti szolgát a rendőrnök. A mai főtárgyaláson Budai Gábor azzal védekezett, hogy ő a kerékpárt a Hegedűs Sándor-utca és Terézkereszt sarkán vette egy ismeretlen embertől 40 koronáért. Miután ezen állítását igazolni mivel sem tudta, a bíróság Budai Gábort, akinek már a múltban is volt afférje hasonló bűncselekményekért a büntető bírósággal, egy évi börtönrre ítélte el. A vádlott felebezett.

§ A gondatlanság áldozata. Andrassy János, Kovács Zsigmond nagyvállalkozó kocsi, múlt év október 24-én a Hermina-uton szállította az asztalosmunkát, midőn vele szemben jött Steinitz Hermann s daczára, hogy a kocsi nem ment tulgyorsan, a kocsi alá került és nyomorékká lett. Emiatt a budapesti kir. ügyészség gondatlanságból okozott súlyos testi sértésért vádolta meg Andrassy Jánost. A vádlott kifogásokat adott be a vádirat ellen azon indokból, hogy a kocsi nem haladt oly gyorsan, hogy Steinitz azt ki nem kerülhette s így nem a kocsi, hanem saját gondatlansága az oka, hogy a kocsi alá került. A vádtanács elfogadta ezt a védekezést s Andrassy ellen ez alapon az eljárást beszüntette.

§ A jászberényi pénzhamisítók. Ez év május havában a csendőrség letartóztatta Czudarik Eman és Baranyai János jászberényi lakosokat, akik hamis két koronás váltópénzeket készítettek és hoztak nagy mennyiségben forgalomba. A letartóztatott pénzhamisítók dr. Gál Jenő és dr. Tarján Mihály védőik útján szabadlábra helyeztetésüket kérték. A vizsgálóbíró el is rendelte a szabadonbocsátást, de az ügyészség felfolyamodta ezen határozatát. A törvényszék vádtanácsa most úgy Czudarik Eman mint Baranyai Jánost — az ügyészi felfolyamodás mellőzésével — szabadlábra helyezte. Bünygyűkben azonban a vizsgálót tovább folytatják.

Lawn-tennis, Football, Diabolo

Angol és magyar sport és nyári játékok. Lawn-tennis felszerelések. Hírlapok, atlétikai sportcikk. Tornaszerek, Uszó övek, Fegyverek és szőkegép. Hinta és nyugvógépek. Nyaratokba és illó olajba való eszközök és szórakoztató játékok. Lampion magnesium lámpa. Tombola. Árjegyzék ingyen

KERTÉSZ TÓDOR, BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR

KÖZGAZDASÁG.

Uj házipítő társaság Budapesten. A Budapesten alakuló részvénytársaságoknak — igaz sajnálattunkra — nincs nagy szerencsájuk. Megalakulnak — ha megalakulnak — azután felszámolnak, miféle egy rövidke lépést is tehetek volna a budapesti lakásinség megszüntetésére. A házipítő részvény-vállalatok alakítása és prosperitása tekintetében ugyanis ez ideig nem valami kedvező véleménnyel van a budapesti közönség. Itt-amott szűkebb keretek között mozogva, kisebb érdekeltégek részvétele mellett némi eredményt mutathatnak ugyan az e fajta vállalkozások, de a legtöbbje nem tölti be azt a missziót, melyet megalakulásakor kitűzött magának. Most a kezünkbe került egy alapítási tervezet, amely szerint „Gáti“-féle Budapest Részvénytársaság czim alatt társaság alakulna, amely „saját számlájára szándékozik új házakat építeni s azokban elsősorban is saját részvényeseinek adna lakást.“ Természetesen a főczél a lakásinség megszüntetése lesz! — mondja a tervezet. A társaság alapítókéje huszezer darab ötven koronás részvény volna egy millió korona értékben. De — „A gyors munka agitáció érdekében — mondja tovább a tervezet — a társaság azonban megalakul már 1000, mond egyezer korona jegyzett tőkével is.“ Az alapítási tervezet továbbá azt mondja, hogy a részvények jegyzésre kerülnek Budapesten kívül, még a magyarok által lakott Newyork, Pennsylvánia, Ohio, Newyork, Connecticut, Indiana, Illinois, Michigan, Virginia államokban is. Mindenekelőtt kétséges az, vajon Amerikába szakadt véreink sietni fognak-e a dollárokat a Gáti-féle cheque-számlára beküldeni s másrészt Ausztriában, Romániában, Németországban s más európai államokban tartózkodó magyar véreinknek teljesen ki van zárva, hogy részvényeket jegyezzenek? A tervezők meg lehetnek nyugodva azíránt, hogy az amerikai magyarok előtt ismeretesek az eféle honi vállalkozások s nem engedik egy könnyen utra a dollárokat. Eltekintve tehát attól, hogy a tervező mérnök ur személye és egyénisége teljesen ismeretlen előttünk, a terbe vett házipítő vállalkozásnak azért sem látjuk a prosperitását beigazolvva, mert az az alap, amelyre a tervezők a vállalatot lerakni készülnek, nem nyújtja azt a biztosítékot, amelyet ily, a mai lakásviszonyok között szükséges házipítő vállalkozásoktól elvár a közönség, amely pénzt abba befekteti. Budapesten igenis, égető szükség van nem egy, de számos házipítő vállalatra, a lakászmizériák megszüntetése végett, de ezeknek a vállalatoknak a sikerét kellő számú tőkeerős nagy-pénzüntézetek hathatós támogatása biztosíthatná csak.

Szaktanácskozmány a katonák mezőgazdasági oktatása érdekében. Az „O. M. G. E.“ felirattal fordult Darányi földművelésügyi miniszterhez, mely feliratában a gazdaközönség köszönetét tolmácsolja a miniszter azon intézkedéseért, melylyel lehetővé tette megtenni az első lépéseket a rendes szolgálatban álló katonaság mezőgazdasági oktatása és foglalkoztatása érdekében. Miután pedig az e téren végzett kísérlet hasznos eredményekkel biztat, felkéri az O. M. G. E. a minisztert, hogy hasson közre abban, hogy a hadügyi és honvédelmi miniszter is hathatósan karolják fel ez ügyet, sőt intézkedjék abban az irányban is, hogy a szükséges teendők megbeszélése és a tervszerű oktatás bevezetése érdekében az illetékes körök bevonásával, még ez év őszén egy szaktanácskozmány tartassék.

A bankkattel ügye. A bankkattelnek nincsen szerencséje, nagyon nehezen jön létre. Azonban a kattel intézője minden követ megmozgatnak, hogy azokat a nehézségeket elhárítsák, amelyek a kartelegyezmény létrejöttét még mindig hátráltatják. Lukács József udvari tanácsos, a hitelbank igazgatója és Fellner Henrik, a kereskedelmi bank igazgatója leginkább a cseh bankok bevonása érdekében fáradoznak. A cseh bankok tudvalevőleg vonakodtak a kattelbe lépni, de úgy látszik, hogy a Zivnostenska Banka már megváltoztatta eredeti szándékát és elhatározta, hogy mégis belép a kattelbe. Azonban az Usztredni Banka és a Böhmische Bank semmi szín alatt nem akarják aláírni az egyezményt, sőt az Usztredni Banka még az osztrák kattelből is ki akar lépni. Azonban — és ez elég sajnálatos — mindez akadályok és nehézségek nincsenek elég hatással a bankokra, mert a többi osztrák intézetek belépése folytán a kattel mégis létrejön.

Munkaadó szervezetek. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége munkaadókat szervező osztályának megbízásából dr. Hegedűs Loránd igazgató hosszabb időre Németországba utazott, hogy különösen a berlini és a hamburg-altonai munkaadó szervezeteket tanulmányozza. A német szakkörök figyelmét erősen felkeltette a magyar munkaadók szervezkedése, így a berlini „Sociale Praxis“ legutóbbi száma is elismeréssel ír a Gyáriparosok Szövetségének mozgalmáról. A Munkaadó-Szakosztály most fejezi be a Vállalati Pénztárak Kötelékének szervezését, melynek előkészítési munkálatait Bossányi Endre, a szakosztály titkára, végezte.

Az élelmiszerek árusításának szabályozásáról. A vidéki nagyobb városok közül több helyen alkottak már szabályrendeletet avégből, hogy megakadályozzák a piaci árusok amaz eljárását, hogy a hajnali és kora reggeli órákban az élelmiszerekkel piacra jövő falusi termelőktől olcsó áron összevásárolhassák az élelmi cikkeket. Több vidéki városban régen megtölti a viszontelárusítóknak, hogy reggeli nyolc óra előtt a falusi termelőktől vásárolhassanak. Most — amint értesülünk — a kormány törvényhozás útján szándékozik az élelmiszerek árusítását szabályozni. Az országot kerületekre osztják, központokat jelölnek ki, ahol a nem romlandó élelmiszerek összegyűjtésére raktárakat állítanak s elrendelik az elővásárlási tilalmat, ugyszintén az egyes helyi piacokra nézve rendszabályok készülnek. Annyi bizonyos, hogy az érdekelt körök régen sürgetik a kormánytól az élelmiszer-törvény megalkotását, amire annál inkább szükség van, hogy egy a fővárosban, mint a vidéki nagyobb élelmiszerpiacokon az egészségre ártalmas élelmiszerek forgalomba hozatala megakadályoztassék. Most ugyanis az 1894. évi negyvenhatodik törvényezikk van érvényben, amely az élelmiszerek hamisításának a tilalmazásáról rendelkezik, sok tekintetben avult intézkedéseket tartalmaz, azokat az intézkedéseit pedig, amelyek alkalmasak volnának az az élelmiszerhamisítás megállítására, a hatóságok vagy egyáltalában nem, vagy nem kellőképp hajtják végre. Egyszóval elkövetkezett az ideje egy új élelmiszer-törvény megalkotásának.

Jubiláris gazdasági kiállítás. A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület 50 éves fennállásának évfordulója alkalmából szept. 6, 7, 8, 9 és 10-ik napjain Gyöngyösön mezőgazdasági termény-, állat-, gép- és ipari kiállítást rendez. Az ünnepélyes megnyitást szeptember 6-án délelőtt 10 órakor lesz. A rendezőbizottság élén dr. Kállay Zoltán gazdasági egyesületi elnök, Borhy György és Engel Hermann állanak.

A gabonatózsdéről. Ma ismét nagyobb áremelkedés volt a gabonatózsdén. A tartós szárazság nyugtalanítja a spekulációt a burgonya- és tengeri-termés sorsa iránt s ezért a kenyérmagvak megdrágulását valószínűnek tartja. Októberi buza kezdetben ismét lanyhán indult, az első eladások 11.10-ent történtek, de csakhamar annyi vevő jelentkezett, hogy azokat csak mindig emelkedő árak mellett lehetett kielégíteni. Októberi buza 11.40-ig, rozs 9.58-ig, új tengeri 7.40-ig emelkedést és csak ezen kurzusoktól fogva következett némi gyengülés. A készáru-piaczon 40 ezer métermázsas buza került forgalomba, mely 10 fillérrel magasabb árt ért el. Rozs és tengeri szintén 10 fillérrel drágult, zab nem változott. Az utolsó napokban a határidőpiaczon 1 óra 30 perczkor záródott árfolyamkülönbözöketek ez a táblázat mutatja:

	különb.	+ több	— kevesb.
Jul. 3. jun. 4.	10.89	10.90	11.10
Jul. 6. jul. 7.	11.17	11.30	+ —.13
Jul. 8.	8.94	8.99	9.19
Buza okt.	8.26	8.36	8.49
Rozs új okt.	8.26	8.36	8.49
Zab okt.	6.96	7.06	7.12
Tengeri jul.	6.92	7.04	7.04
Tengeri máj	6.92	7.04	7.13
			7.36
			+ —.26
			+ —.01
			+ —.20
			+ —.26

A kereskedelmi miniszter és a helyi kiállítások. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter leiratot intézett az összes kereskedelmi és iparkamarákhoz a helyi érdekű kiállításoknál eddig mutatkozott deficit tárgyában és leiratában egyuttal iránt is szab az ilyen kiállításoknak a jövőben való rendezésére. A miniszter leirata a következő:

„A mostanában sűrűn rendeztetni szokott vidéki kiállításoknál gyakran kellett tapasztalnom, hogy azok

rendezése nem gazdaságos és így ezéjüknek sem felelnek meg abban az arányban, mint amilyen áldozatot az államra rónak. A költségvetések legnagyobb részét ugyanis építkezések és hasonló kiadások teszik ki, míg a résztvevő iparosok buzdítására s így az állami segélyek gazdaságilag gyümölcsöző befektetésére viszonylag csekély rész jut. Ezen rendszer lehető megszüntetése végett a kamarának a következőket ajánlom figyelmébe: Hason oda a kamara a területén rendezendő mindenkor kiállításoknál, hogy a rendezőség még a legszerényebb építkezésekre se bocsátkozzék, mert ily kiállításokat a legcélsebb (különösen a nyár-utó szünet alatt) valamely középületben elhelyezni, ha pedig bizonyos falakománnyok elkerülhetetlenek, úgy ezeket a helyi hatóság költségén kellene létesíteni, a díjazásokra való költségeket nagyrésztben a társadalomtól kellene beszerezni, ha pedig valamely ily vidéki kiállításához sorsjáték is rendezetnék, úgy a nyeremények választására csak oly összeg fordítandó, amekkora a sorsjegyek elárulítása révén hozzávetőleg megtérülhet. Ezen kiállítások keretében a tanonczmunkák is külön csoportokban mutatandók be, mert a kisipar fejlesztése szempontjából a jövő nemzedéknek buzdítása felette fontos. Egyáltalában az érdekelt ipar-területek, kamarák, helyi hatóságok és a társadalom erkölcsi és anyagi közreműködésére az ilyen kiállítások rendezésénél kiváló súlyt kell helyezni és épp azért szükségesnek tartom kijelenteni, hogy meghatározottabban helytelenitem azon sokfelől mutatkozó törekvést, mely az ilyen kiállítások költségeit kizárólag, vagy túlyomó részben az állam háztartására kívánja hárítani. Kossuth.

Mozgalom az Ungaro-Croatánál. A magyar-horvát hajóstársaság igazgatósága tegnap folytatólag tárgyalta a gépészeknek és kapitányoknak benyújtott memorandumát. A tanácskozásban résztvettek a mozgalomban szereplő alkalmazottak megbízottai is. A vállalat vezetősége kijelentette, hogy mindaddig, míg a kormányval az új szerződés megkötése biztosítva nincs és amíg nem tudja, hogy a konkurrens osztrák hajóstársaságok milyen álláspontot foglalnak el a vállalattal szemben, addig alkalmazottainak kivánságait nem teljesíti. A társaság igazgatósága ezzel a határozattal megadta végleges választát a benyújtott memorandumra. A gépészek és kapitányok most az igazgatóságnak adandó viszonzóválasz megvitására értekezletet tartanak.

A püspökladányi munkásházak. Püspökladányról írják lapunknak, hogy Mezőssy Béla államtitkár dr. Bartóky József miniszteri tanácsos, a földművelésügyi minisztérium munkásügyi főosztályának főnöke társaságában tegnap délután Püspökladányba érkezett az ottani munkásházák megismerlése végett. Az új telepen 180 munkásház már készen áll, 40 ház épülőfélben van.

Új konzervgyár Fiumében. Már régebben megírtuk, hogy Fiumében új konzervgyár alakul. Az alapító, Pfau Jakab, annak idején Vörös László volt kereskedelemügyi minisztert óhajította volna megnyerni a társaság elnökéül, miután azonban Vörös az elnökséget nem fogadta el, elfogadta azt gróf Szápáry Pál. Az új társaság most „Litorale, Első Tengerparti Konzervgyár Részvénytársaság” czímen megalakult s az alakuló közgyűlésen a vállalat elnökévé gróf Szápáry Pált, alelnökévé gróf Vetter von der Lillet, ügyvezető igazgatóvá Pfau Jakabot választották meg az alapítók. Az új vállalat alaptőkéje 830 ezer korona. Az új társaság — természetesen — államsegélyért is folyamodott a kereskedelemügyi miniszterhez.

A Nagyváradi Népbank tökeemelése. A Nagyváradi Népbank legutóbb rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen elhatározta, hogy alaptőkéjét 100.000 koronával felemeli és így alaptőkéje 300.000 korona lesz. Kibocsát e célból 500 darab 200 korona névértékű részvényt 240 koronás árfolyamon és az alaptőke felemelésével együtt tartalékalapját is felemeli 50.000 koronáról 70.000 koronára. A rendkívüli közgyűlés egyben betöltötte az üresedésben levő igazgatói állást is, megválasztván erre exvhangulag Schönberger Armin nagyváradi nagykereskedőt, aki eddig felügyelő-bizottsági tag volt.

Városi kölcsönök. A pénzügyminiszter tudvalevően törvényjavaslatot nyújtott be, amelylyel a Pozsony és Fiume városok husz-husz millió, Zágráb város tizenöt millió korona beruházási kölcsöneire nézve az állam a bélyegilleték- és adómentességet engedélyezi. A képviselőház a törvényjavaslatot csak az ősi ülészak elején fogja tárgyalni. A pénzügyminisztériumban — mint értesülünk — e hó 20-án ankét lesz, amelyre a fenti városokon kívül meghívták Nagyváradi városát is. Ezen az ankéten fogják azután részletesen megtárgyalni e városok kölcsönügyét.

Hamis hírek Boszniából. A budapesti kereskedelmi és iparkamara több külföldi lap ama hírével szemben, mintha Boszniában zavargások volnának, illetékes helyről vett értesülés alapján közli az érdekeltekkel, hogy ez a hír teljesen alaptalan koholmány, mely nagymértékben alkalmas az ottani kereskedelmi és ipari körök megkárosítására.

Gazdasági ösztöndíjas helyek. A kolozsvári gazdasági akadémián tizennégy állami ösztöndíjas hely üresedett meg. Az alaptörvény értelmében az ösztöndíjakat kizárólag csak erdélyrészi illetőségű vagyontalan ifjak kaphatnak teljes ellátást, lakást és ingyenes gyógykezelést. Akik az ösztöndíjat elnyerni óhajtják, csatolják érettségi bizonyítványukat, kereszteleveleket, szegénységi bizonyítványukat s címezzék a földművelésügyi miniszterhez, de nyújtsák be július 15-ig a kolozsvári gazdasági akadémia igazgatóságához.

Új juttagyár a juttakartel ellen. A juttakartel működése tudvalevőleg érezhető nyomást gyakorolt a liszt- és cukoriparra is, amennyiben nem kis mértékben hozzájárult ahhoz, hogy a gőngy-anyag megdráguljon. Az osztrák gyárak karteljébe beléptek a magyarországi gyárak is, mi nekik éppenséggel nem került valami tulságos megerőltetésükbe. Szóval, most már egyesült erővel fordultak a fogyasztóközönség ellen. A juttagyárak azonban arra nem számítottak, hogy a jól szervezett kartelen kívül is akad majd juttagyár. Ilyen lesz az, melynek alapítására nézve már erősen folynak az előkészületek. A gyárat — a Közlekedés és Közgazdaság értesítése szerint — a bécsi Mauthner József tervezi több millió korona alaptőkével. Az alapítási tervet úgy szól, hogy a gyár feltételül a kartelen kívül marad. Természetes ezek után, hogy a kartel mindent elkövet e gyár-alapítás meghiúsítására. Több esztendőre szóló kötetést iparkodik csinálni már jó előre a számbavehető fogyasztóközönséggel stb. A vevők illetően lefoglalása se vezet azonban eredményre, mert az új juttagyár szeptemberben már megkezdí Budapesten az építkezést.

Gazdasági szakelőadások a mezőn. A szolnok-dobokamegyei gazdasági egyesület újabban oly módon terjeszti a kisgazdák körében a modern gazdálkodás ismereteit, hogy rendszerint vasárnapokon a gazdasági egyesület küldöttel sétára hívják a kisgazdákat és a séta alkalmával beszélgetés fejlődik és az egyes vetésforgóknál valóságos földje szélesednek ki, hogy az illető gazda földje helyesen, okosriien van-e művelve? A földművelésügyi miniszter örömmel értesült a gazdasági ismereteknek ezen gyakorlati terjesztéséről és a határbejárással kapcsolatos gazdasági előadások költségeire 1000 korona államsegélyt engedélyezett.

Felelős szerkesztő:
PURJESZ LAJOS
Kiadótulajdonos
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

DR. HÖNIG IZSÓ
Elektrotherapiai és Röntgen-
Intézete. Elektromágneses gyógyítás
Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
Villamos fényfürdők.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénsavas fürdők.
Főbb javallatok:
Altalános idegesség (neurasthenia, hystéria).
Idegyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak, Idegzsábák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelősorvadás (Tabes).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, izületi és csontbajok).
Székrekedés.
Anyagcserebajok, (Elhízás, cukorbetegség, vesebetegség).
Bőrbajok, Bőrvizketegység.
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
Aranyeres csomók.
— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.
Beszélés egész napon át. — Kivánatra prospektus!

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE
Gabonatőzsde.

A gabonatőzsdéről szóló tudósításunk a közgazdasági rovatban van.

A készáru piaczon elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 100 mm. 80 kg. 25.30 korona, 200 mm. 80 kg. 25.30 korona, 100 mm. 78 kg. 25.30 korona, 100 mm. 77 kg. 25.30 korona, 100 mm. 76 kg. 25.30 korona, 1500 mm. 81 kg. 24.70 korona, 1000 mm. 78 kg. 24.10 korona, 100 mm. 78 kg. 24.50 korona, 150 mm. 76 kg. 24.90 korona, 130 mm. 76 kg. 24.80 korona, 400 mm. 76 kg. 24.85 korona, 1400 mm. 76 kg. 24.50 korona, 100 mm. 76 kg. 24.60 korona, 400 mm. 75 kg. 24.60 korona, 100 mm. 75 kg. 24.50 korona. Fejérmegyei: 300 mm. 77.8 kg. 25.20 korona. Pestvidéki: 1700 mm. 78.3 kg. 24.40 korona, 100 mm. 78 kg. 24.70 korona, 1800 mm. 78 kg. 24.40 korona, 500 mm. 78 kg. 23.60 korona, 650 mm. 78 kg. 24.10 korona. Bácsági: 12.000 mm. 78 kg. 23.70 korona, 500 mm. 80 kg. 24.50 korona, 1000 mm. 78 kg. 23.80 korona, 1600 mm. 75.5 kg. 25.05 korona. T.-Becsei: 2880 mm. 75.8 kg. 24.80 korona. Raktárból: 3500 mm. 78.2 kg. 24.40 korona, 840 mm. 78 kg. 25.60 korona, 450 mm. 76 kg. 25.60 korona, 1670 mm. 76 kg. 24.35 korona, 1200 mm. 76 kg. 24.20 korona, 1067 mm. 76 kg. 24.40 korona. Új rozs: 500 mm. 19.60 korona, 500 mm. 19.60 korona, 500 mm. 19.50 korona. Tengeri: 100 mm. 15.— korona. Zab: 200 mm. 16.90 korona, 100 mm. 17.20 korona, 100 mm. 16.80 korona, 150 mm. 16.70 korona, 150 mm. 16.60 korona, 100 mm. 16.3 korona. Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	74	23.80-24.20	78	24.80-25.20
"	75	24.10-23.50	79	25.00-25.40
"	76	24.30-24.70	80	—
"	77	24.50-24.00	81	—
Fejérmegyei	74	23.50-23.90	77	24.20-24.70
"	75	23.70-24.20	78	24.50-24.90
"	76	24.00-24.40	79	24.70-25.10
Pestvidéki	74	23.60-24.00	78	24.60-25.00
"	75	23.90-24.30	79	24.80-25.20
"	76	24.10-24.50	80	—
"	77	24.30-24.80	81	—
Bácsági	74	23.70-24.10	78	—
"	75	24.00-24.40	79	—
"	76	24.20-24.60	80	—
"	77	24.40-24.90	81	—
Bácska	74	23.90-24.30	76	24.30-24.70
"	75	24.00-24.50	77	24.50-25.00
Szerb	74	—	75	—
Rozs I.-rendű új	—	—	—	19.50-19.70
" középminőségű új	—	—	—	20.40-19.50
Arpa I.-rendű	—	—	—	14.50-14.80
" II.-rendű	—	—	—	14.10-14.50
Köles	—	—	—	11.—12.—
Zab I.-rendű	—	—	—	17.—17.20
" II.-rendű	—	—	—	16.40-16.80
Tengeri belföldi új	—	—	—	14.70-14.90
Repce: Káposztarepce	—	—	—	—

A határidőpiaczon kötött:

Délelőtt:
Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. októberre 11.07, 11.26, 11.23, 11.39, 11.30, 11.32, 11.29.
Rozs 1908. októberre 9.24, 9.54, 9.60, 9.47, 9.56, 9.53.
Zab 1908. októberre 8.49, 8.50, 9.48, 8.57, 8.47.
Tengeri júliusra 7.28, 7.27, 7.35.
Tengeri 1909 májusra 7.08, 7.36.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

októberi buza	11.30-11.31
októberi rozs	9.55-9.56
októberi zab	8.46-8.47
júliusi tengeri	7.37-7.38
1909 májusi tengeri	7.36-7.37

Budapestu gabonaforgalom.

1908. július 6-tól július 7-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	2842	1000
Rozs	510	—
Arpa	157	—
Zab	413	309
Tengeri	204	9302
Liszt	—	15993
Korpa	—	2353

Értéktőzsde.

Az értéktőzsdén teljes nyári nangulat uralkodik. Ugyan ma valamivel javult a helyzet s a külföldi tőzsdékről érkező kedvezőbb jelentések az üzletre is befolyással voltak, de azért a forgalom elég mérsékelt volt. A déli zárlat felé az államvasuti részvé-

nyek bécsi v...
kedtek. A ve...
radtak. A hel...
galom, kötés...
tár, a Weitz...
részvények...
czán is volt...
ez kevésbe...
Osztrák hitel...
739-738.50...
696.— koron...
Jelzálog 430—
uti 535.— ko...
ronán, Hazai

Előtőzsde
Kötötték
hitelrészvény...
—694.— Déli
Jelzálogbank
273.—

Déli tőzsdé
Kötötték
hitelrészvény...
vasut 694.50—
murányi vasi
535.— Városi
jaradék 93.9
2115.— Weitz

Az utótőzsdé
magyar államv...
—696.— koron...
vasut részvény

Bécs, júli...
Az itteni piac...
következtében...
gult és e drá...
volna adni. Az...
gyobb mérete...
kozott, a kín...
kerestek buza...
igy eladatot...
ből és marché...
geri szintén j...
irányzat melle...
jén árban nem...
gult. Korpa á...
Jegyezett...
rona, moson...
12.70 13.15...
marché 12...
Új-rozs: ...
csepeli 10.20...
déli vasut 10...
10.15-10.40...
Arpa: m...
feldi —...
tőftelvidéki...
győri —...
tiszavidéki —

Bécs, júli...
menti helyzete...
zöbben itélték...
gásra ösztönöz...
zöbb jelentése...
rátságos irány...
mindazonáltal...
nösen államva...
kedtek. Később...
ismét tartózkod...
zető értékek...
előtőzsde álla...
érvényben má...
árfolyamokkal...
II orakor...
Osztrák...
Länderbank...
Elbavölgyi va...
Alpesi bányá...
Májusi áradé...
Orosz érték...
márka 117.60

nyek bécsi vásárlásokra egészen 697 koronáig emelkedtek. A vezető értékek nagyobbára váratlanok maradtak. A helyi piacon nagyon mérsékelt volt a forgalom, kérés csak az Egyesült fővárosi takarékpénztár, a Weitzer-féle waggongyári és a Városi vasutársaságokban fordult elő. A beiktatási értékek piacán is volt néhány kérés, azonban az árfolyamokra ez kevés befolyást gyakorolt. Forgalmomba került: Osztrák hitel 621.25—620.25 koronán, Magyar hitel 739—738.50 koronán, Államvasut 694—690—694.50—696.— koronán, Leszámitoló bank 468.50 koronán, Jelzálog 430—429 koronán, Rima 553.50 koronán, Közüti 535.— koronán, Magyar koronajáradék 93.— koronán, Hazai bank 273.— koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde gyengült. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 621.25. Magyar hitelrészvény 739.—. Osztrák-magyar államvasut 696.—694.—. Déli vasut 119.50. Rimamurányi vasut 553.50. Jelzálogbank 430.—429.—. Hazai bank 272.50—273.—.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde tartózkodó. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 620.50. Magyar hitelrészvény 738.50—739.—. Osztrák-magyar államvasut 694.50—697.—. Déli vasut 118.50—119.—. Rimamurányi vasut 553.—553.50. Közüti vaspálya 535.—. Városi villamos vasut 260.50. Magyar koronajáradék 93.9712—93.0712. Fővárosi takarékpénztár 2115.—. Weitzer-féle waggongyár 381.—384.—.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde üzletlenn volt. Kötés csak osztrák-magyar államvasut részvényekben fordult elő 697.—696.— korona árfolyamban. Végül maradt Államvasut részvény kötés nélkül 693.—

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, július 8. (Az Egyetértés eredeti távirata.) Az itteni piacon a budapesti tőzsde áremelkedései következtében buza és rozs ismét 10 fillérrel drágult és e drágításokat teljes összegben meg kellett volna adni. Az üzleti forgalom azonban nem vetett nagyobb méreteket, mert noha vásárlási kedv mutatkozott, a kínálat jelentéktelen volt. Vidéki malmok kerestek búzát és rozsban is több kötés fordult elő, így eladatott szeredi 10.30 K prompt szállításra Bécsből és marchfieldi 10.20 K prompt Marcheggből. Tengeri szintén javult 10 fillérrel, ellenben zab nyugodt irányzat mellett változatlan maradt. Liszt a hét elején árban nem változott, ma azonban 30 fillérrel drágult. Korpa ártartó és változatlan.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 13.10—13.45 korona, mosoni 12.70 13.10 korona, tótfelvidéki 12.70 13.15 kor., déli vasuti 12.60—13.10 korona, marchfieldi 12.55 12.85.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.20—10.45 korona, csepeli 10.20—10.45 kor., pestmegyei 10.30—10.55, déli vasut 10.20—10.45 korona, különbéle magyar 10.15—10.40 kor., osztrák 10.25—10.50 korona.

Arpa: morvaországi 7.25—7.50 kor., marchfieldi — kor., bécsvidéki — kor., tótfelvidéki — kor., csepeli — kor., győri — kor., déli vasuti — kor., tiszavidéki — korona.

Magyar tengeri: régi 7.70 7.90, uj — korona, cinquantin 8.15—8.60, uj — korona.

Magyar zab: selejtes — kor., közepes 8.80 9.10 korona, elsőrendű 9.05 9.30 kor., válogatott 9.20 9.50 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai 8.55—8.85 korona.

BÉCSI ERTEKTOZSDE.

Bécs, július 7. Az a körülmény, hogy a parlamenti helyzetet tegnap este politikai körökben kedvezőbbben ítélték meg, a piacot barátságosabb felfogásra ösztönözte és minthogy a külföldi is kedvezőbb jelentések érkeznek, a tegnapi lanyhaságot barátságos irányzat váltotta fel. Az üzleti tevékenység mindazonáltal csak kezdetben volt élénkebb és különösen államvasuti és alpesi bányarészvények emelkedtek. Később újabb hírek a parlamenti helyzetről ismét tartózkodást idéztek elő, mindazonáltal a vezető értékek megtartották emelt árfolyamukat és az árfolyamokkal indult. Később az irányzat gyengült.

11 óraker zárulnak: Osztrák hitel. 621.25. Magyar hitel. 741.—, Länderbank —. Államvasut 695.—. Elbavölgyi vasut 448.50. Déli vasut 119.—. Alpesi bányatársulat 666.50. Rimamurányi 553.—. Májusi járadék 96.80. Magyar koronajár. 93.—. Orosz érték 95.70. Török sorsjegy 186.50. Német márka 117.60.

1 óraker jegyeztek: Osztrák hitel 621.—, Magyar hitel 741.—, Länderbank 438.—, Unio-bank 538.—, Államvasut 695.—, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 118.75, Gőzhajó —, Alpesi bányarészvény 666.—, Májusi járadék 96.80, Magyar koronajáradék 93.—, Török sorsjegy 186.50, Német márka 117.62, Elbavölgyi vasut 448.50, Rimamurányi 553.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, július 8. (Osztrák értékek zárlata.) 4.2 százalékos papír-járadék 96.80, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.85. 1860-as sorsjegy 151.25, Osztrák hitelsorsjegy 472.—, Angol osztrák bankrészvény 294.75, Bécsi Bankverein 517.75 Osztrák-magyar bank 1748.— Déli vasut 119.— Dunagőzhajózási társ. 995.— Dohány rész. 429.— Cs. k. arany (vert) 11.35 Német bankv. 117.57 Osztr. Lloyd 400.— 4.2 száz. ezüst. jár 96.75—99.—, Osztr. koronajáradék 96.95, 1864-es sorsjegy 261.—, Osztrák hitelintézeti részvény 619.50, Unio-Bank 538.40, Osztrák Länderbank 430.—, Osztrák-magyar államvasut 693.60, Elbavölgyi vasut 446.—, Alpesi részvény 664.45, 20 frankos 19.09, Londoni váltóár 239.70 Lipótkohó —, Töröksorsjegy 186.—. Bágyadt.

Bécs, július 8. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.05. Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 142.—, Magyar hitelbank részvény 738.—, Magyar leszámitoló és váltó részvény 466.— Rimamurányi 552.—, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 401.—, Magyar koronajáradék 93.—, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 92.95, Magyar nyer.-k. sorsjegy 185.—, Kassa-Oderberei vasutársaság 362.—, Magyar jelzálogbank 428.50, Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ERTEKTOZSDE.

Berlin, július 8. (Tőzsdejelentés.) A tegnapi felfelé irányuló mozgalom után ma nagy mértékben realizáltak a spekulánsok, úgy, hogy az árfolyamok egyenetlen irányzatot követtek. Bányáértékek eleinte nagyrészt visszamentek, veszteségeiket azonban a későbbi folyamatban pótolhatták. Változatlanul szilárd volt a járadékpiac, amelyre különösen az általános pénzhiány, valamint az hatott kedvezően, hogy Londonban és Párisban vásárolták az orosz és a japán értékeket. Bankok többnyire gyengébbek voltak. Vasutak többnyire megtarthatták a tegnapi magasabb jegyzéseiket, Déli vasut és Államvasuti jegyzések azonban gyengülésre hajlottak. Gőzhajózási részvények megnyitáskori gyengülés után javultak. A készpénzpiac ipari értékei túlnyomórészt szilárd irányzatúak voltak. Napipénz 2½%, magánleszámitolási kamatláb 2¾%.

Zárlatok jegyeztek: 4.2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.50, osztrák hitelrészvény 194.60, Déli vasut 22.90, orosz bankjegyek 214.50, 4 százalékos uj orosz kölcsön 78.60, Disconto Commandit 171.50, Dinamit-truszt —, Harpeni 197.20, Unifikált török járadék 95.50, 4.2 százalékos ezüst-járadék 97.—, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.50, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut 149.—, Bécsi váltóár 85.—, Olasz járadék —, All. villamossági Edison 219.50, Gelsenkircheneri 217.70, Laurakohó 204.—. Javult.

Frankfurt, (Zárlat.) július 8. 4.2 százalékos papírjáradék 99.50, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.60, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.40, Osztrák hitelintézeti részvény 134.70, Osztrák-magyar államvasut 148.50, Czaknyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 20.76, Bécsi Bankverein 199.60, Villamos részvény 145.—, 3 százalékos magyar aranykölcsön 78.20, 4.2 százalékos ezüstjáradék 99.10, Osztrák koronajáradék —, Magyar koronajáradék 92.95, Osztrák-magyar bank 125.—, Déli vasut részvény 22.90, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 849.82, Párisi váltóár 81.15, Unio bankrészvény —, Alpesi bányarészvény —. Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat.) július 8. 4.2 százalékos ezüstjáradék 98.90, 1860. sorsjegy 152.—, Déli vasut 22.95, 4 százalékos aranyjáradék 98.20, Osztrák hitelrészvény 194.40, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 103.90, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.20 Nyugodt.

London, július 8. Angol consol 87½.

Páris, július 8. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.57, Osztr. aranyjáradék 98.75, Magyar aranyjáradék 92.45, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről 500.—, 4 százalékos Olasz járadék 192.—, Déli vasut elsőbbségi kötv. 293.—, 5 százalékos marokkói járadék 505.—, 4 százalékos 1890. Román kölcson —, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.25, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 92.—, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.40, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 509.—, 4 száz. Szerb járadék 1907.—, 4 százalékos spanyol járadék 96.42, 4 száza-

lékos unifikált török jár. 96.67, Török sorsjegy 179.—, Török dohányrészvénye 454.—, Osztrák földhitelintézet 11.11, Osztr. Länderbank 469.—, Magyar jelzálogbank 703.—, Banque de Paris 1440, Banque Ottomane 703.—, Osztr. magyar államvasut 741.—, Déli vasut 123.—, Meridional vasut 667, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 539.—, Rio Tinto 16.17, Sucrerie d'Egypte —, Tula 236.—, Thomson Houston —, Urikányi kőszén 149, Chartered 21.—, De Beers 265.50, East Rand 102.—, Jagersfontein 88.—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 50.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.87, Váltó német piacokra (rövid) 123.18, Váltó Bécsre (rövid) 104.75, Váltó Belgiumra (rövid) 10.16, Olasz aranyváltó (rövid) 1/16, Váltó Svájcra (rövid) pari. Csek Londonra 251.20, Magánkamatláb 15/16, Tartott

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Vásárcsarnok.

1908. július 8-án.

Husfélékben az árak változatlanok. Vágott borjúban a forgalom csendes. Leölt baromfi iránt a kereslet jelentéktelen. Gyümölcs és zöldségfélék ingadozó árak mellett jó keresletnek örvendenek. Befőzni kajszin és ringló, továbbá szep ropogós cserezsnye és meggy élénk érdeklődés mellett gyors elhelyezésre találnak. Nyári rétesalma s korai körte, őszibarack keresettek. Vaj lanyha, csökkenő árrakkal. Ujburgonya változó árak mellett, még mindig magas jegyzések mellett kerül forgalomba. Tojásból a hozatalok csökkentek, az árak emelkedők.

Mai árak:

Husneműek: Helybeli marhahus hátulja 124—156 K, eleje 104—120 K, vidéki borjú, borbén hosszan mérve sulylevonás nélkül 70—80 K, helybeli borjúhús 82—1—K, sertésbűs szalonnával 132 134 K, lehuzott sertés 154—156 K, szalonna friss 136 140 K, szalonna sózott 112—120 K, szalonna füstölt 124—132 K, olvasztani való 116—120 K, háj 144—150 K, sertészsír 140—150 K, mind métermázsánként. Füstöltbűs (vidéki) kg.-ja 1—140 K, hazai sonka 1.80—2.—K, szalámi magyar 3.50—4.—K, nyári szalámi 1.20—1.40 K.

Baromfifélék: Elő rántani való csirke 160—240 K, sülti való 2.40—3.20 K, kacsza sovány 3.20—4.—K, kacsza hizott 5.50—6.—K, liba fiatal 4.—8.—K, lud hizott 14.—20.—K, tyúk 3.80 4.—K pulyka ———K páronként. Vágott: szépen tisztított baromfi: hizott lud 150.—160 K, hizott rucza 150. 160 K, hizott pulyka ———K, levestyúk 1.20—1.40 K kg.-ként, Pulárd 1.80 2.— darabonként.

Tejtermékek: Tejavaj (centrifugált) I. 2.20—2.40 K, II. 2.—2.20 K, főzővaj (köpült) 1.30—1.50 K, tehéntúró 12 24 K, kilogr.-ként. Valódi erdélyi juhtúrót és munkástúrót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga ———K, rózsas ujj ———K, fehér ———K, kifli ———K, sárgarépa 3.—8.—K, petrezselyem 4.—8.—K, vöröshagyma makói 18.—19.—K, közönséges hazai 10.—14.—K, fokhagyma 6.—16.—K, káposzta 6—8 K 100 kg.-ként. Burgonya, uj 10.—12, K, kalarabé .60 l.— fill, spárga solo K, közép ———K, leves — f kg.-ként. Zöldbab hüvelyes ———K, kifejtett ———K, zöldborsó hüvelyes ———K, kifejtett ———K.

Gyümölcsfélék: Szőlő ——— fillér kg.-kint Alma válogatott elsőrendű áru (aranyarmenranett, Jonathán, Törökbalint, batul stb.) ———K, másodrendű ———K, harmadrendű apró áru ———K. Körte elsőrendű ———K, másodrendű ———K, dió l. 40—60 K, II. 30—40 K 100 kg.-ként.

Tojás: bacsikai 76—78 K, erdélyi apróbb áru (1440 drb.)

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, július 8-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) ——— fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillér. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 127—129 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 129 131 fillér. Könnyű (páronként 250 klg-ig) 133 137 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölüli sulyban) ——— fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) ——— fillérig.

Sertéslétszám 1908. évi július 6. napján volt készlet 38719 drb., 1908. július hó 7-én felhajtott 294 darab, 1908. július 7-én elszállított 279 darab, 1908 július 8. napjára maradt készletben 38734 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: kellemes.

Sertéskonzumvásár.

Budapest, július 8. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 374 darab sertés, 5 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 896 darab sertés, 4 darab süldő, — darab malacz, összesen 1270 darab sertés, 9 darab süldő, — darab malacz. Eladatlannul visszamaradt 245 drb sertés, 5 darab süldő — drb malacz. Mai árak: Zsirsertés öreg elsődrendű 350 kg.-on felül ételsúlyban 102—107 fillér, ételsúlylevonással — fillér, II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig, 94—102 fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, ételsúlylevonással 132—136 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 128—138 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, ételsúlylevonással 130—138 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140—300 kgr.-ig — 137 fillérig, ételsúlylevonással — fillérig. Beltölti süldő — 80 fillérig, horvát süldő — fillér. Malacz — fillérig. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, ételsúlyban értendők.) A vásár irányzata közepes. Az árak 2 fillérrel hanyatlottak.

VIZALLÁS.

Table with columns for location, measurement date, and water level. Locations include Danube, Dráva, and various regional points. Measurements are in meters.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése. 1908. július 8-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt a déli és szórványosan a nyugati határmegyékben fordult elő némi csapadék. A hőmérséklet lényegtelennül változott; maximuma: Orsován meg Rozsnyón 29 C°, minimuma: Arvaváralján 6 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás és helyenkint zivataros esők várhatók.

Weather forecast table with columns for station, precipitation, wind direction, and temperature. Stations listed include Szajtatina, Ungvár, Kőszeg, etc.

Butor kiegészítő és részlete. 3 szoba teljes berendezés 360 forintért. Nagy Imre lakberendezési vállalata.

Rendkívül olcsó és kényelmes hajójáratok Budapest, Vác és Nagymaros között.

Az Első cs. kir. szab. Dunapózhajózási Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. é. július hó 12-én azaz vasárnap rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest—Vác—Nagymaros között.

Table showing departure and arrival times for boat routes between Budapest, Vác, and Nagymaros.

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menettíjjal a következők Budapestről—Vácra vagy megfordítva I. hely 40 fillér, II. hely 80 fillér

Budapestről Nagymarosra vagy megfordítva I. hely 1 korona, II. hely 70 fillér.

Vácra Nagymarosra vagy megfordítva I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér.

Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I. osztályon féláron, katonák (legénység) a II. osztályon féláron a m. kir. állami és udvari hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon a II. osztályú jeggyel utazhatnak.

udapestről Nagymarosra és vissza I. hely 150 fill. II. hely 120 fill. Vácra Nagymarosra és vissza I. hely 90 fillér, II. hely 75 fillér.

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes gőzhajó közlekedik, melyen a közönség első elöl is véde van. A hajón jó vendéglő van polgári árákkal s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargózás közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha e járatokat bármily okból abban kellene hagyni, úgy erről a társulat idejekorán hírdetést fog közzé tenni.

Budapest, 1908. A forgalmi igazgatósága.

Fodrászoknál az urak

miért követelik, hogy borotválkozás után valódi DIANA-SÓSBORSZESZ-szel fecskendezzék arcukat, vagy fejbőrüket bedörzsölgéik, vagy hajukat megnedvesítsék?

- 1. Mert mindenkinek többé-kevésbé ég az arca a borotválkozástól, ami rögtön elmúlik, sőt lehűti a tüzeségét a bőrnek, ha borotválkozás után Diana-sósborszesz-szel bespricceltetjük.
2. Mert nagyon gyakori, hogy borbélyoknál bőrbetegséget kapunk, ami teljesen ki van zárva, ha borotválkozás után Diana-sósborszesz-szel fecskendeztetjük arcunkat.
3. Mert nem kaphat senki pattanást, ha arcát vagy nyakát borotválkozás után Diana-sósborszesz-szel beteccskendeztetjük.
4. Mert hajhullása vagy korpa képződése nem lesz, ha fodrásza Diana-sósborszesz-szel használ.
5. Mert a haj őszülése megakadályozható, ha Diana-sósborszesz-szel dörzsöli haját.
6. Mert kopaszfejú egyéneknek is erősíti hathatósan a fejbőrt és roppant kellemesen hűsíti az egész fejet, miáltal az embert frissíti.
7. Mert meleg napokon a Diana-sósborszesz-szel fejbédörzölés új munkakedvet önt a kifáradt egyéneknek.

A Dianarsósborszesz bevasárlásánál csak arra kell vigyázni, hogy minden üveg sárga burkolatu papirban van forgalomban, amely papiron kívül látható már e két szó:

DIANA-sósborszesz.

Postán szétküldi az egyedüli készítő:

Erényi Béla

DIANA-gyógyszertára

Budapest Károly-körút 5. sz.

Egy eredeti üveg ára 20 k.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Julius 8. —

Áthelyezések. Az igazságügyminiszter Török István nagytábornok és Kormendy Ferenc nagybírói járásbírói irnokokat a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszékhez, Brassóványi Attila bozovicsi járásbírói irnokot pedig a székelyhídi járásbíróshoz helyezte át.

Megbízás. Az igazságügyminiszter Czupor Miklós naszói járásbírói jegyzőt a naszói járásbíróshoz melllett alkalmazott ügyészéi megbízottnak állandó helyettesítővé rendelte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter kiskoru Szruka Mária temesvári lakos Szabóra, Löblovitz Herman budapesti lakos saját, valamint Erzsébet nevű kiskoru gyermeke Lakosra, Schwartz Viktor budapesti lakos Feketerre, Potrecz János miskolci lakos Péterföire, Stern Miksa budapesti lakos Somogyra, Punuri György próbaidős határrendőr saját, valamint kiskoru gyermekei Alajos, Imre, Gizella és Valéria budapesti lakosok Pálhairsra, Pollak József állomástönök, kostajniczai lakos Pintérre, kiskoru Rozenberg Miksa és Béla bényi lakosok Radóra, Tejfel János szatmárnémeti lakos Tasnádira, Spitz Salamon (Zoltán) budapesti lakos Végre, Lustein Márk módosi lakos saját, valamint kiskoru gyermekei Andor és Valéria (Erna) Lászlóra, kiskoru Cheregi János tasnádi lakos Anyfalra és Schwarz Márk budapesti lakos családi nevének Dénesre kért átváltatását megengedte.

Pályázatok. A zombori pénzügyigazgatósághoz pénzügyőri szemlélni állásra, az erzsébetvárosi törvényszékhez a szentágotai járásbíróshoz betöltendő telegkönyvi átalakító-díjnoki állásra, a debreczeni törvényszék elnökéhez bírói állásra 2 hét alatt; — a selmeczbányai bányászati és erdészeti főiskola rektorához az I. géptani tanszéknel betöltendő tanárségedi állásra 3 hét alatt; — a budapesti zálogházak igazgatóságához díjas gyakornoki állásra 4 hét alatt; — a kolozsvári Ferencz József tudományegyetem rektorai hivatalához a természettani intézetnel betöltendő szolgái állásra augusztus 15-ig lehet a kérvényi pályázatokat beadni.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: FAJOR MATYÁS

Csütörtök, július 9. Buz... Hszavidék... Fehérny... Pestvidék... Bányágl... Bácska... Egy... Rozs... Arpa... Zab... Tengeri... Repozo... Bur... Dunántul... Csésmagy... Nyiregi... Erdélyi... Bánási... Pestli... Különf... terménye... disznószir... szalonna... szilva kész... szilva kész... dírmag... AN... Ki vol... Az ar... Nem volt... pedig mög... az egyik k... mény szal... nagy akar... Bár a... szorult a... jólelkü pill... Eliegy... nekem, hog... sokszor ab... reimes. Ta... hölgy lenne... ruból, mely... Valósz... Bárme... vább akar... Szeren... hevert az... pisztolyok... így tehát... fekvő iény... hány sor... lapján: Igy sa... — Fiti... táitól E. és... Talán... közül? Az ör... összefüggé... kártya hát...

SZÍNHÁZAK

Csütörtökön, 1908. július 9-én, Városligeti Nyári Színház Berta panamája.

Énekes bohózat 8 felvonásban, írta Feld Mátyas, zenéjét szerzelte Barna L. Kezdeté fél 8 órakor

Fővárosi nyári színház

Varázskeringő Operált 8 felvonásban, írta Dörmann és Jacobson. Fordította Moroi Adoll. Zenéjét szerzelte Strauss Oszkár. Kezdeté fél 8 órakor

Műsor. Péntek: A varázskeringő Szombat: A komédások Vasárnap: a. u. A drótostól és A varázskeringő

CHICAGO

Mozgófényképvállalat. Bpest, VII., István-ut 39. Telefon 93-09. Magyarország legelső mozgófényképvállalata. Kölcsön adunk 1000 méter képet hetenként kétszeri változással napi 15 koronáért. Nagyobb vagy kisebb képmennyiséget a kölcsön díj ennek arányában csökken vagy emelkedik

BEKETOW CIRKUSZ Városliget

Ma este 8 1/2 órakor Nagy szenzációs előadás Mr. Tom Jack a láncbilités kitérő és az egész nagy új műsor.

AMERIKAI-PARK TELEFON 4-49 UJ OS-BUDAVÁRA Igazgató: Friedmann A.

Minden este Havemann Rikárd az állatszeliidítők királya és a 41 számból álló óriási júliusi új műsor. Belépőjegyek: este 9 óráig 60 fill. azután 1 kor. Kedvezményes jegyek kaphatók minden tőzsdében.

Wampetics vendéglőjében Kedvező idő esetén naponta délután és este valamint vasárnap és ünnepnap délelőtt is katonazene

Frenreisz István éttermei VIII., József-körút 56 sz. A szép terrazon kívül megnyílt a kellemes udvari helyiség is. A kapunál külön bejárat. Kétféle ételek és italok. müncheni és udvari sör. Fievelmes kiszolgálás.

Az újpesti hajóállomási vendéglőben naponta élőhalból a közönség előtt szabad-tűzön főzött HALÁSZLÉ Dunai terras. Gyönyörű kilátás. Katona-hangverseny.

Hull a haja? Használja a Petroleum-hajszesz-t. Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főszékhelyén Buda-Géza és Tsa drogéria Bpest, VIII., József-körút 78. Leszek árjegyzéket kérnél.

Atvételi jelentés,

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy az Andrassy-ut, Oktogon-téren levő „MENTON“ kávéházat megvevők.

Eddig e téren szerzett szakismeretünk felhasználásával igyekeznünk fogunk ezen új vállalkozásunkban is a nagyérdemű közönség teljes meglepését kinyerni. Szíves támogatást kérve maradunk kiváló tisztelettel Földes és Radó a szombathelyi „Hungaria“ kávéház, a székesfehérvári „Elit“ és a budapesti „Otthon“ kávéházak volt tulajdonosai.

DELI étterem és kávéház a Dunaparti korzón, Wurm-u. sarkán

Ma és mindennap délután 1/2-1/2-ig és este 1/2-1/2-ig kezdve az európai hírű CISKOVSKY quartette hangversenye, fényes változatos műsor. Riedeg és meleg ételek. Rendes polgári árak.

PÁLMAIGET' NAGYVENDÉGLŐ ARÉNA-UT 74. SZÁM.

Esténként BANDA MAROZI és FIAI zenekarának hangversenye. — Előkelő családok találkozó helye. — Elsőrendű konyha, kitérő ménes-gyoroki és különleges borok. — Számos látogatást kér tisztelettel.

EKAMP GYULA a bicszádi fírdő étterem volt bérlelője.

IFJ. SCHULLER FERENCZ nagyvendégfogó VI. kerület, Andrassy-ut 39. szám. A számaözvegyek legkedveltebb étterme. Mérsékelt árak! Kitérő kiszolgálás

OLSZEWSKY TADEUSZ fogműterme Budapest, Muzem-köru 23. I. emelet.

Természetű fogak és fogsorok innap nélkül fájdalommentesen eszközöltelek, melyek a rágásra, valamint a beszéd könnyítésére kitérően alkalmasak. — Ézen hirdetés felmutatójának 12 forintért készítik arany koronát a legjobb aranyból.

Órajavítás 1korona. Pótlandó új részek kivül. Zsebórátvég, mutató 10 kr. Ferenc-körút 44. Schwimmer Albert órásmester. Nyitva este 9 óráig. Nyitva este 9 óráig.

Panpanin Tomea fagyalt különlegességek gyára Budapest, VII., Tökölly-ut 46. sz. Szétküld saját kocsián fagyaltot elsőrendű minőségben Tisztség és izletesség garántálva. A cizma tőssék ügyelői.

Butorok művészi javítása Megrongált vagy rosszul készített finomabb butorokat teljesen új állapotba hoz, antik butorokat szakszerűen rendbe hoz, zongorát polituróz, továbbá állandóan raktáron tart finom berendezéseket, valamint konyha- és előszoba-butorokat

RÉTI JAKAB műasztalos BUDAPEST, IX., Lónyay-utca 25. szám. Grammofontulajdonosok

Lemezeket legelőnyösebben változtathatják a Grammofon hanglemezek közp. kicserélési telephelyén Bpest, VII., Dohány-u 30. Prospektus és lemezjegyzék ingyen. 10.000 új zene- és ének-felvétel. Magyar, tót, cseh, német, szerb, lengyel, horvát, román, rutén, olasz, francia, angol, orosz, török, arab, héber stb. stb. Elsőrendű hanglemezek 1 koronától 4 koronáig kaphatók. Külön osztály használt prammofonokból és lemezekből.

ITT a tavasz! elmúlt a tél

de visszamaradt sok durva ér vöröses arc és kézbor! Gyorsan és biztosan eltünteti azokat az elismert kitűnő Rogátsy-féle

Magyar-Pipere-Borax

Allandóan használva az arc, kéz és pórt, a testbort puhán üdön és tisztán megtartja

a rogátsy-féle MAGYAR PIPERE-BORAX eltünteti szeplőt, pörpényt, atkát mitossert patánát májfoltot, a rángos bőrt bársónymává, a vörös vagy barnított bőrt fehérré teszi.

Gyermekápolásnál, fűrdözéssel nélkülözhetlen. Kitérő hatással bír szemgyulladásnál, valamint for- és szájjápolásnál. Mosás és vasalásnál a ruhát hófehérre és tűkorsimává teszi, a nélkül, hogy a ruhának ártans. Ara 30 és 75 fillér. Vidékre 10 nagy doboz bérmentve.

Rogátsy-féle magyar pipere-borax-krém K 1—, Rogátsy-féle magyar pipere-borax-szappan K—80. Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb fűszerüzletben. — Csak dobozban, nem kimérve. Egyedüli készítője Rogátsy Kálmán drogéria Bpest, Rákóczi-ut 10. Fievelőnk a ROGATSY névre.

TENNIS-RAKET JAVITO

Tennis-pálya-készítő és főt-szerelő. Versenyjátékosok egyedüli raketjavítója. — MACHER REZSO sportüzlete Budapest, IV., Koronaheroeg utca 3. szám. (Az udvarban)

BOKOR ARMIN és Dr. SINGER LEÓ

FIU INTERNÁTUSA

Megnyílik az 1908/09, tanévre szeptember 1-én. A főváros legelőzségesebb helyén. Tágas szellős lakhelyiségek. — Modern berendezés. Kitérő ellátás (szigoruan rituális élemezéssel). — Valláserkölcös nevelés. Egyéni oktatás szaktanárok vezetésével. Nyelvkurzusok, zene és torna. — Üdülő otthonban jelentkezni lehet július 15-ig.

Budapest, VII., Lövölde-tér 2. szám. Kívánatra prospektust küld az igazgatóság.

Czimbalom kedvelők

Mielőtt bárhol czimbalmot vásárolnának, kérjenek árjegyzéket a czimbalomkészítés elismert első szakértőjétől, ki minden tekintetben a legjobb világhírű szabadelmázott czimbalmokat készíti. Czimbalmok már 25 rttól kezdve kaphatók, ugy-ezintén az összes hangszerek a legjobb minőségben. Számos kiállításon elsőrendű kitüntetés és elismerés a legjobb és szakszerű munkáért.

Habits Antal Budapest, VII. kerület Erzsébet-körút 42. szám

BUTOR DUS VALASZTEKANDY KESZPENZÉRE MINT RÉSZLETFIZETÉSRE KÉNDKIVÜLI OLCSÓARON KAPHATÓ. EHVRENTREU TESTVEREKNEI BUDAPEST, VII., EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-SÁRK) HANGS. ÁRJEJYZÉK INGYEN. TELEFON 8227

Jól lát? Ha nem, akkor forduljon bizalommal HATSCHKE optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szem-üvegek és látásüvegek is legelőzsétebb kaphatók. Ingyen árjegyzék bérmentve.

Mesterhegedűt

nem, de jó hangu hegedűt tokkal és vonóval csak 12 koronáért kaphat egyedül

Wágner a Hangszerkirály-nál Budapest, VIII., József-körút 15k.

Mesterhegedű utánzat 30 K. Családi beszélőgépek 7 K-tól felf. Huzóharmonika orgonahanggal 10 K. Harmoniumok és czimbalmok használt állapotban jutányosan kaphatók. Képes nagy árjegyzék ingyen. — Telefon 67—35. Javítások olcsón. — Saját műterem.

1902. 1903. KALLA BUDA (Rég) Teljes Könyv GOZE Ezen motor ködnek az o. Kozma József Tóth Péter G. Biró József Olesó Arad

Vadász

nélkülözhetően N me'eg és hideg i seges üveggel, n a forró ital reg szogaltatja ege leszik meg b PALACZK v. talán ACS LÁSZL Kirándulás A természet tekintésének és időzésnek megáru menettéri nyugoti pályau E menetté Zimonyig vagy Zimonytól, illet váól — eset e tőzkodással — Az 1. és II. a hajón első személyvonattal jogosítanak. Az utazás orsvoai tartózk szor, a hajóut E menetté Bpest keleti pá I. osztály K II. > > III. > > >

Weil

Weil

Weil

Weil

Weil

Weil

Au Buda

1902. 1903. 1904. éven 10 első díjjal kitüntetve
KALLAI LAJOS motorgyára
 * BUDAPEST, VI., Gyár-utca 22. szám.
 (Régi házszám VI., Gyár-utca 50. szám.)
 Teljes jótállás kifizető eszéplésért!

KALLAI LAJOS-féle
 bínyes villamos benzinkocsi
 mobil eszéplészetek
 melyek gépes alküi bárki által
 könnyen szemben tarthatók, legjobban ajánlatok.

GOZGÉPEK BECSERLÉTEK.
 Ezen motorok több 100 példányban kitűnően működnek az ország minden részében. Többek között: Kozma József Kadarkut, Somogy megye. Tóth Péter bagi földbírókos, Osantavár, B. R. m. G. Biró József földbírókos, Czigléd, Pest megye. Olcsó árak részlete. Árjegyzék ingyen.

Vadászoknak és turistáknak
 nélkülözhetetlen, télen melegítő, nyáron hűsítő, törv. védett

Nimród
 meleg és hideg italtartó lapos bőrök filcczel bélelve, közönséges üveggel, mely ugyanazon szolgálatot tesz, mint a drága

THERMOS PALACZK
 a forró ital reggel beöntve, télen a legkellemebb italt szolgáltatja egész nap és nyáron a beöntött ital nem melegszik meg benne egész nap. Továbbá **THERMOS PALACZK** védőtokok bőrből, filcczel bélelve saját találmányom, legolcsóbban kapható!

ACS LÁSZLÓ szíjgyártó, Üllői-ut 19. szám.

Kirándulás az Aldunára és Herkulesfürdőre.

A természeti szépségekben gazdag Alduna megtekintésének és a kies fekvésű Herkulesfürdőben való időzésnek megkönnyítésére 30 napig érvényes mérsékelt áru menettérti jegyek adatnak ki Budapest keleti és nyugoti pályaudvaron.

E menettérti jegyekkel a keleti pályaudvartól—Zimonyig vagy a nyugoti pályaudvartól Bázisig vasuton, Zimonytól, illetőleg Bázisától Orsováig hajón és Orsovától — esetleg herkulesfürdői megszakítással és tartózkodással — ismét vasuton tehető meg az út.

Az I. és II. osztályú jegyek a vasuton gyorsvonattal, a hajón első helyen, a III. oszt. jegyek a vasuton személyvonattal, a hajón második helyen való utazásra jogosítanak.

Az utazás az esetleges zimonyi vagy bázisai és orsovai tartózkodáson kívül a vasuti vonalakon háromszor, a hajóuton egyszer megszakítható.

E menettérti jegyek árai a következők:

Bpest keleti pályaudvar:	Bpest nyugoti pályaudvar:
I. osztály K 54.80 fill.	K 53.50 fillér
II. > > 39.0 >	> > 37.50 >
III. > > 21.30 >	> > 19.70 >

Valódi brünni szövetek
 az 1908. évi tavaszi és nyári időnyre.

Egy szelvény 3'10 m. hosszú teljes férőruhához (Kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 7 korona
	1 szelvény 10 korona
	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20.— K.-rt, szintúgy felöltőszövetet, turisztólónt, sejkemkangarnt stb. stb. gyári áron küld a mint megküldő és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.
 Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabó., legolcsóbb árak. Óriási választék. Mintáit, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

BOXER
 Csodakönnymű alumínium

Ár: 70 kr., kőrműs 85 kr. Érték előre 10 kr. több bérmentve

Piöki és Haas, BUDAPEST
 Andrassy ut 13.

HA FÁJ A FEJE,
 ne félővázóknak hanem használják azonnal

Beretvas-féle MIGRAIN-pasztilát

Minden gyógyszer-tárban és drogeriában kapható.

Főraktár: Beretvas Tamás gyógyszerész, Kispeszt, Rákóczi utca 8. Ingyen postal szállítás 3 doboz rendelésnél.

Ékszeresek, Ezüsteneműek,
 egyházi szerek, órák, angol franczia és China ezüst dísz tárgyak a legújabb szerint beszezhettek

gyári áron angol rendszer

Részletfizetésre

Sárga János ékszergyárostól Kolozsvárt

Képes nagy árjegyzék ingyen.

Hajókirándulás Budapest környékére.

A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási R. T. Budapesttől az ugynevezett Kis Dunán át Visegrad-Nagymaros-Domösög közlekedő helyi gőzösei a legkitűnőbb alkalmat nyújtják élvezetes hajókirándulások megtételére.

A társaság e vonalon három járatot tart fenn. Az első járat, amely péntek kivételével naponta közlekedik, reggel 8 óra 30 perckor indul Budapest Eötvös-térről, 8 óra 40 perckor a Bathány-térről és 8 óra 55 perckor O-Budáról, s Szentendre, Leanyfalva, Tahitófalu, Tahi, Dunabogdány, Visegrad állomásokon kiköve, délután 12 óra 15 perckor érkezik Nagymarosra. Ez a gőzös délután 12 óra 50 perckor indul visszafelé Nagymarosról és délután 3 óra 35 perckor érkezik Budapest Eötvös-térre.

A második járat, amely kivétel nélkül naponta közlekedik, a Kis-Duna mentén nyaraló hivatalnokokra való tekintettel délután 2 óra 20 perckor indul az Eötvös-térről, illetve 2 óra 25 perckor a Bathány térről és 2 óra 40 perckor O-Budáról és a fentebb felsorolt állomások érintésével délután 6 óra 20 perckor érkezik Dömösre.

A harmadik járat — péntek kivételével naponta — délután 5 órakor indul az Eötvös-térről, 5 óra 10 perckor a Bathány-térről és 5 óra 25 perckor O-Budáról, s a közbesorolt állomásokon kiköve esti 9 óra 10 perckor érkezik Dömösre.

Visszafelé az egyik járat és pedig minden napon reggeli 4 óra 45 perckor indul Dömösről, a második, illetve harmadik — péntek kivételével naponta — délután 12 óra 50 perckor illetve esti 6 óra 33 perckor. Az előbbi reggeli 7 óra 45 perckor, a második délután 3 óra 35 perckor és a harmadik esti 9 óra 35 perckor ér vissza Budapest Eötvös-térre.

A menettértek e helyi járatu gőzöskön való utazásra rendkívül merdekelték. Így a 3 napi érvényes biró cda- és visszautazásra érvényes menettérti jegyek ára Budapestre Szentendrére és vissza z I. osztályban 1.70 K. a I. osztályban 1.— K. Leanyfalura Tahi vagy Tahitófalu és vissza a I. osztályban 2.— K. a II. osztályban 1.20 K. Dunabogdány, Viregrad, Nagymaros, vagy Dömösre és vissza az I. osztályban 2.— K. a II. osztályban 1.30 K.

A hajókon való utazásra — a főváros közelében nyaralók előnyére — igen mérsékelt áru jegyfuzetek is adnak ki. — Az államhivatalnokok részére szolgálat jegyfuzetek ára különösen mérsékelt.

Államhivatalnokok, katonatisztek, gyermekek féláron utazhatnak, Fatonak (a legénység) a II. és III. osztályban szin én. A hajókon vendéglő is van, a mely a társaság által ellenőrzött olcsó árak és figyelmes kiszolgálás mellett gondoskodik az utasok ellátásáról.

Mindenütt kapható a legfinomabb

Weider tejszin és Zsolna csokoládé

Csokoládé dessert bonbonok.

Weider Ármin és Béla

csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA.

Grammofonok
Cimbalmok
Citerák
Fuvolák és
 egyéb hangszerek
részletfizetésre
 kaphatók

Aufrecht és Goldschmied
 hangszeráruházában
 Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.
 Árjegyzék ingyen!

Részletfizetésre
 porcellán szervizek, lámpák. Kérésre árlap ingyen. Ivánkovits Károly Szegeden

Párisi világkiállítás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA-féle korneuburgi marhatáppor.

Diätetikus szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára.

Árak: 1 doboz 1 kor. 40 fillér, fél doboz 70 fillér.

50 év óta használatos a legtöbb istállóban étvágytalanság és rossz emésztés esetében, teheneknél a tej javít sára és a tej gyarapítására.

Valódi csak ezen védjeggyel.
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Főraktár: **TÓRÖK JÓZSEF** gyógyszerész, Budapest, VI. kerület, Király-utca 12. szám és VI. kerület, Andrassy-ut 28. szám.

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás mellett.

Arany és ezüst ékszeresek, evőeszközök, nászajándékok

részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrendelésekre különös gondot fordítok.

Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN
 műorás

Bpest, Erzsébet-körut 29. sz. I. em.

3 hirdetési rovatban minden szövegi beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szövegi beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és ajak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Sálvány-utca 6/C. 288

Kajszinbaraczkot

válogatott legszebb minőségben 5 kiló 3 korona, megyei nagyszeműt főzésre 2.50 koronáért szállít Szilágyi M. szőlőtelep tulajdonos Kis-Körös. 28770

Zalogcedulákat,

brilliansokat, ékszerket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb áron veszek Brilliansokért többet fizetek, mint amennyitért vitték. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

Vadászgyerekek gyűjtőmánya, resben örökségből származó egyenként is potom áron adódó, köztük Tontewerkulcsu Lancaster 20 forint. Előfokú lakászerkeztető, modern Hammeries 35 forint, Grenczárú, Bökösline 40 forint, Schelleres Mannheim Drillng, valójában Krupp csatlósvektől 65 frt. Winchester 85 frt. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welo-dogammories, ugyanígy egy Güz fegyverkezőgép, egy perzsa-szöngy és egy motorkecskepar nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 6. szám. Rádónál. 4989

Kajszinbaraczkot

válogatott legszebb példányokban, hegyi termést 5 kilogrammért 3 koronáért szállít Löwy Gyula mintagazdasága Gyöngyösön. 28763

Kolozsvári

Jogtudományi és állam-tudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkiismeretesen készítünk elő a legrovidebb idő alatt kiprobált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójából speciális tanfolyam, melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen olcsó díjazás al Level-beli érdeklődésekre ki-mérendő válaszó! Dr. Erős Vilmos, Kolozs-vár Magyar-u. 2

ASSZONYOK

vigyázzatok! Tulnaggyermekalkadás ellen meg kell védeni a nőket. Több ezer nőszülő és halálát. 1 koronáért (postai levélblyegben) megküldi Fischer Róza asszony Budapest, VII., Damjanich-utca 2/B. 27133

!!! Olcsó kölcsönök !!!

Tisztviselőkölcson 6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! Jelzálogkölcson 4-4 1/2%-ra, 4-62-5-05% annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2%-ra. Óvadékokra az érték 75%-ig. Katonatiszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltételekkel. Tarcshelit, Váltókölcsönt gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanok erdők, bányák adásvetele Osztrálysorsjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását vállaljuk!! Minden felvilágosítás díjmentesen!! Képviselek alkalmazatnak! Kín és Társas bankbizományi és kereskedelmi iroda. Budapest, VI., Eötvös-utca 2. Király-utca sark. Telefon: 105-34. Válaszbélyeg. 28420

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítgyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén Államszámveleltani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szeminárium, Budapest, IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt Rózsau-tca 44.)

Kajszinbaraczk

kézszedett, válogatott fajok betözésre és lekvárnak, aranyalma, ribizli zödringlő, zölddó bármelyik postakosaranként 2.40 kor. Főzelék vegyesen, tök, fejese- és keltáposzta, vajbab, kalarabé zödpaprika, ugorka postakosaranként 2.40 korjára szállítja Gyümölcskivite Csongrádról

Kajszinbaraczk

nemaspédányok belözésre vagy lekvárnak postakosaranként 1 frt. métermázsánként 12 frtért, zöld ringlő, zölddó, aranyalma, ribizke 1 frt., fejesekaposzta keményfejúeknek 2 frt., kovászos vagy saláta friss ugorka száza 2 frt. postakosaranként. Ugorka, tök, fejese- és keltáposzta, vajbab, kalarabé, zödpaprika vegyesen vagy egyenként 1.40 frt. Vasuti rendelést csakis előleg beküldéssel szállít Szabó Csongrádról.

Karpos nyergesek

részére mindennemű kellekék képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. 27903 E.

Gépészeket

cséplés idényre ugyszintén gazdasági szemelyzetet, szakértelem és jószanságát teljes teletöltséget vállalok a hely adó urak részére teljesen költség és díjmentesen amln Krakauer Áron Budapest, Nagymező-utca 25. Telefon 94-67.

Kitünő likörök

és rum készíthetők házilag olcsón eszenciáimmal. Egy liter készítéséhez való üvegese ára 60 fillér. Készítési utmutatás mellékelve. 10 üvegnél bérmentve. Réthy Béla gyogy-szerész Budaörsön

Pótviszgakra

Pogári, gimnaziumi, kereskedelmi, real, mai gánvizsgálatra, gimnaziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyegét kérek. 27808

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és ajak, bármily méreiben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLOI-UT 123. TELEFON 62-80

BUTOR

árvotésról, linom és egy szerű butor, háloszobák és garszon szobák Szalon bőrfotellek, gyönyörű tükörök, diván, borszekék, íróasztal, porzszaszöngy és egyes darabok; Páldos B., VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Magánnyomozó

törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat, személyek, lakások üzletek feltűnését nélkül megfigyelést s elűnt anyének és névtelen levelek íróinak kinyomozását, bel és külföldön. Barna Libor János, Budapest, Rákóczi-ut 6. L 16. Telefon 108-52. 28587

Kajszinbara ZKOT

nagy válogatottakat 5 kilónként 3 koronáért. Cse-resznytét, meggyet, zölddóit köszmetét 2.30 koronáért szállít Rottmann Hermin szőlőtelep Kiskunhalason

Parketagyár

Gyöngyösön ajánlja gyártmányait

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízatásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal egy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Róza. Telefon 67-47. 27750

Fenyőborovicska

(Uniperus) BARTA-léle, 3 liter K 2.50, 4 liter K 9.- bérmentve. PELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesm. 26973

„Stenográfia“

Ingyenes gyorsírás tanítás, teljesen díjmentes gépirás-oktatás. A Stenográfia országos gabelsberger gyors-és gépiró iskola az előző évek mintájára július elején teljesen díjmentes magyar, német gyorsírás és gépirás tanfolyamokat nyit, hogy a gyorsírászatot a közönség minél nagyobb körében terjessze és ismeresse. Az egyes tanfolyamok okleveles tanárok vezetés alatt állanak. Díjmentes és biztos állásbiztosítás. Sokszorosított és másoló iroda. Jelentkezni egész napon át lehet az intézet helyiségeiben Váci-kört 33. Össze nem tévesztendő más hasonló hangzású írógépiskolákkal.

ELEKTRO-MOTOROK

minden nagyságban, állandó nagy raktár Laub Lipót, BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.

A legelőnyösebb részleltételre

zongorát, pianinót, czím balmot, hegedűt

bankhitel

Reményi nagy magyar bank részleltelen. Prospektus és árjegyzék ingyen Budapest, Király-u. 58. szám.

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácszatok, kerítőféslek, keramittalapok, Kohlheiml lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór,

épület-bontós vállalkozó) Budapest, Nádor-u. 72-74. Kiak üzlet Sziget-ut 8.

15 forintos tiszta

gyapjuszövetből mérték szerint elegáns kivitelű öltöny vagy felöltő Krausz F. és Tsa. 101. számomster Budapest, Rákóczi-ut 69. Vidékre mintákat mértékvetell utasítással bérmentve. Helyben szabásunkat mintákkal házbor küldjük.

Szepességi csemegék

BARTA-léle veresáfonya befőttel, málna-, szamóca-, csipkegyöngy, gomba- és huskonverveket, pastilomokat ajánl a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegye. Kérjen árjegyzéket.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalonberendezések, továbbá őr-szoba, iroda berendezések és mahagoni butorok, szöngyek és függönyök valódi angol bőrgarnitúrák eladása és vétele. Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. szám I. emelet 263. Kasinoy-utca sarok.

INGYEN

bérmentve és titoktartással küldjük érdekes ábrák GUMMI-HALHOLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 kor. textja NAKIRA valódi indiai ferfi különlegesség tiszta 12 korona. Uterus-Spray legújabb női különlegesség 14 kor. PESSAR OCLUS női szer 3-11 kor. MINTA-GYÜJTEMÉNY 12 db lezsinoma ob óvszár 4 K. IRRIGATOR 8 koronáért 10 koronáért

INGYEN

küldjük m űlábak m űkezek támgépek sérvkötők univerzális sérvkötők pártatlanok kis anyha nyomású peitálával a legugyobb sérv is elzárható. HASKÖTŐK, Gammiharisnyak stb. mérték szerint készíttünk. MAGYAR ORVOSI TÁRS-Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. Pontos címre és a vörös keresztre írvélőnk.

Kalotaszentkirályt,

Bánffyhyunvad mellett eladó egy őr telek, több szobás lakóházzal, diszudvarral, és gazdasági udvarral. Ertekezhetni Kiss János pénztárnoknál augusztus 1-ig.

Magy. kir. államvasutak igazgatóság.

138609/908.

Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a jövő 1909 évben szükséges ön szállítást biztosítani óhajtván, az iránt nyilvános pályázatot hirdet. Az ajánlatok legkésőbb folyó évi augusztus hó 14-én déli 12 óráig betérjesztendők, a bánatpénz pedig folyó évi augusztus hó 13-án déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek valamint ajánlati űrlap ugyszintén az általános és különleges szállítási feltételek a magyar királyi államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest, Andrássy-ut 73. II. emelet 43. a.) megtekinthetők. Budapest, 1908. év július havában.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-őr-szoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szöngyek, függönyök, terítők, csillárok, vas-és rész-butorokban. GROSZ SANDOR és társa Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

30 forint. Varrógépek

egy új valódi osztrák Singer varrógép árszékényen 30 évvel ezelőtti SINGER A. gépészeti Budapest, földut Akácfa-utca 55. Mindenemű varrógépek javítását legjutányosabb áron elvállalom. Árjegyzék ingyen.

PENZ

kölcsön sorajjegyre, értékpapirokra és vidéki takpart. részvényekre. Készlet sorajjegyre 8.80 K. József " 7.50 " Magy. v. t. " 22.- " Bazilika " 18.- " Olasz v. t. " 80.- " Osztr. v. t. " 40.- " Hazai " 90.- " Conv. Jelzalog " 108.- " stb. stb. A kölcsön 2 koronánál kezdődő apró részletekben törlesztendő. Ha sorajjegyi már zálogban vannak, úgy a leltőgy beküldése ellenében a kölcsönt a fenti összegre felmelljük. Azonnali elintézés a leltőlőbb kamattal. JELZALOG kölcsönök minden nemét a legsolidabb alapon és legelőnyösebb feltételek mellett folyósítunk előleg nélkül. BEIFELD BANKHAZ 333A Pécsi, Károly-körút. Alapítva 1874-ben

Magyar kir. államvasutak.

154812/1908. sz. A. III. Pályázati hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a jövő 1909. január hó 1-től számított 3 esztig 5 évre vagyis 1911. esztig 1913. év végéig a szükséges szövegves nyomtatványokra és az ezekkel kapcsolatos könyvkötő munkáknak és a használatban levő kezelői nyomtatványok és az ezekkel kapcsolatos könyvkötő munkáknak szállítást biztosítani kívánván, ezenfel nyilvános pályázatot hirdet. A közelebbi feltételek és részletes módzatok valamint az ajánlati felhasználandó űrlapok a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag és leltárbeszerzési A III. szakosztályánál (Budapest, VI., Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 44. ajtó szám.) a hivatalos órak alatt, díjmentesen kaphatók.

Az ivenkint egy kor. m. kir. okmányblyeg-elvállalt, sértetlen borítékban elhelyezett, ajánlatok lepecsételve ily felirattal: »Ajánlat 154812/1908. számhoz« 1908. évi augusztus hó 4-én déli 12 óráig az anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál (VI., Andrássy-ut 73. sz. II. emelet 44. ajtószám) benyújtandók vagy posta útján beküldendők. Bánatpénz gyanánt az ajánlott nyomtatvány mennyiség egy évi értékének 5, azaz öt százaléka készpénzben, vagy állami leteltekre alkalmas értékpapirokban 1908. évi augusztus hó 3-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak főpénztáránál leteendő.

Budapest, 1908. évi július hóban. Az igazgatóság. (Utánnyomás nem díjazatik.)

Zalogcedulákat

veszek. Elzálogosított, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán

Az európai

de nem ad get, menny mester egy kölcsönél amint azt és királyok üzte ország stb. több tartottak. gynyolták, a jó király dot, végül pai barbár Strabo álli anyáikat v tanuskodik. 10-12 férj ezek, ugya is honos v állott a nő megvették (K. Brame) férfiak fele hatalmat g is a nő a szabad. Al nő a férfi á mott lény szonyait. A bárokat a totta. A cs tinizált. Itá

INGYEN

DRAGABB, MINT NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP. NAGYÍTÁSOK. ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁGÚ KÉPET 5 KORONÁÉRT. DISZES PASZPARTUVAL 55-68 CMA. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA. SZINES. OLÁJKÉP. ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐN MINDENÜTT FELVÉTELEK. SZAVATOSSÁG. MINDEN IRÁNYBAN FÉNYKÉPHAGYÍTÓ ÉS RAFAEL FÉSTÉSTÉTI MŰTEREM BUDAPEST, VII. ROTTENBILIER-ÚT 46. KÜTÖNTVE AZ 1908. ÉVI PÁRSI NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁSON DÍSZKÖZLELVÉL; KERESZT TEL ÉS ARANY-ÉREMMELEK.